

UNIVERSAL
LIBRARY

OU-232894

UNIVERSAL
LIBRARY

حصو فیض معوم عالیجا ربوت آب نوب بادار سر لاجناب سے الراجہ
 دام

عنوانِ طریقہ بر حدیقہ -

فاصلہ تالیف طریقہ
 اعنی شرح تہذیب ریختہ خاموش نیکار
 حضرت مولانا ابی القاسم ارکانی و حضرت
 غواص بحر عرفان در کرم حقیقت و مطا مولانا ابی
 مرزا علاء الدین احمد خان بجا دام الہ فرما فرمایا کوٹا رو
 المستخلص علامہ بی بدظنہ العاجلہ کلک حقایق نگار قدوہ
 الاصفیازیدہ ارباب حق و یقین شناس خدا آگاہ خدا
 جوئی خدا گوئی یگانہ زدان یگانہ بین مولانا بالفضل
 اولنا مولوی محمد رکن الدین صفاقا دری
 لازلت شمس فضلہم طالعتہ
 بالہ دام -

فصلی لولہ و لولہ القادریہ صلیا حسیلہ
 منطبعہ بعبہ ہابا مبر عبد صلیا حسیلہ

سبب تالیف

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله تعالی شانہ و ہو و راء الوراہ و لصلوٰۃ و سلام علی سیدنا
خیر الوراہ و آلہ الاتقیاء و رحمت اللہ علی جمیع الاولیاء و الاصفیاء
و العرفاء۔ اما بعد جنین گوید فقیر محمد رکن الدین قادری صاحب کہ فقیر حدیث سنا
میں نوشت چون در صوت اکثر الفاظ شبہ واقع میشد و بسیار از ابیات را ^{مطلب}
واضح نیگشت بخدمت شریف جناب عالم باعمل و فاضل بی بدل صوفی صاحب
مشرّب فیض صاحب علی القاب نواب محمد علاء الدین احمد رضا بجا در سلمہ اللہ تعالیٰ
المتخلص بعلاء اعی حاضر شدہ صحت الفاظ و حل مطالب ابیات مشکلہ نمود
مکملین میشد۔ روزی کارکنان مبلغ را فرمودند کہ ہمین وقت کا بی حدیث
حضرت سنار نوشتہ حاضر کنید تا جملہ بصوت آراستہ و بتجشش پراستہ منسلح
و مشتاقان کلام حضرت سنار احتظی وافر نصیب و باعث احیاء نام حضرت

حکیم رحمة اللہ تعالیٰ علیہ شود و حکام صحت بعض ابیات مشککہ را خود
 شرح میفرمودند برای استغاده فقیر نیز حاضر میشد و طالب شرح اکثر ابیات
 میگردد فرمودند که مطالب این شعرها که شما طالب هستید آسان است
 عرض کردم بیشک بر بچو فاضلی که حضور اند آسان تر گر بچو ما مشککہ است
 عرض فقیر را قبول فرمودند بعد از آن صل شعر میخوانستم توضیح
 و تفصیل و تطبیق آیات و احادیث آشکار و روشن میساختند همان
 تقریر را از کاپی نویسن بر حاشیه حدیقه مینویسایند ایم - سبحان الله
 چنین شارح حدیقه بعد سنای کسی نشده و نخواهد شد اگر خواهد شد
 تمیذ یادزد مطالب هر سلطان را صریح آید بود - اگر کسی انگشتی برین شرح نهد
 و یا نه پسندد و عاصد خواهد بود یا کم باید از علم و فضل که فہمشن بر موز و مطالب
 صوفیانه او نمیرسد آن بچاره از عقل دور و در و آواز از صد دیده کور -
 سلطان الشارحین و محقق حدیقه مرده رازنده ستمتہ و متروک را مروج که از دست
 نویسنندگان کم علم که بالکل غلط و بی اعتبار شده بود از سر نو با صحت رسانیده اند
 و در احیای نام حکیم معین مدو کار حضرت رسانیده اند ذلک فضل اللہ یؤتیه
 من یشاء و اللہ ذو الفضل العظیم ع انرا که بدادند بدادند بدادند

التوضيح في سبب تأليف الطريقة
على الحديقة من الماهر الكامل

الجامع الفاضل الاديب اللبيب والعالم العارف
الصوفي الصافي الحكيم الارب اشجع القوم السابق
الكرم الباذل شهيد الحبر النجيب ميرزا محمد
صف سكن خان بهادر خال صاحب الطريقة قائم ^{الله}

على مدارج العز والاقبال

ومتعنا الله بفضائلهم

والحالة

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي خلق الانسان
والنطق له اللسان وعلمه البيان وشرح له الصدور ^{جعل}
مخزن العرفان وجعل قلوب المؤمنين العارفين معدن
اسرار القدس والايقان وتور مشكوق صدورهم
بمصباح الايمان والصلوة والسلام على سيدنا ونبينا
محمد النبي الامي الذي خصه الله بحتم الرسالة

وجعله اقصم العرب والنجيم وعلمه الله ماله هيدر آناه
 جوامع الكلم وسبح الحجج في يدك وكلم سيد الدليل
 وهادي السبل الذي اوتي له الحكمة والحكمة وعلى الله الذي
 كانوا شمس سماء الهداية في الخلايق وافضل النك
 في العالم واصحابه الذين كانوا خيرا الامة امرؤا بالمعروف
 ونهوا عن المنكر وفضلوا على جميع الامة بالخير
 والفضل الاتم * فبعد * اني كنت في الو^{طن}
 كرجل الذم في المضائق الشديدي والحن العديدي
 فورا في قلبي وخطار اذلة السفر لعل يكون لي وسيلة^{الظفر}
 وسبب دفع الكلفة والضراء فالهيمه المهم ان
 اسافر من ثمة للقائه الامير الكبير الى قصب^{لوهارد}
 دار امارته ورياسته وملك حكومته وسياسته فسأ
 كان نهضت من وطن الاقامة الى دار السلامة
 فبعد قطع المراحل وهي المنازل فرزت في بلدة ربا^{سته}
 واماوتة فوجدتها معمورة عن عمارة وهنا سمعت عن

حال الامير الله من كود على السنة رعيته بالعدل وال
 والمروة ومحمود ومشكور ابانصة والفتوح فحمت الله
 حمد وافيد وشكرت الله شكرا كافيه ان او صلي بالخير
 والعافية ولقيت من الامير ايتيه اعظم شانا واكرم احسا
 واشرف نسبا وافضل حسبا واعلم علما واحسن عملا واصل
 بيانا واجمل جمالا ومنظرا واكمل منزلة وقد ما اكدم الله
 على امثاله واقرب انه في الزمان واعزة الله وفضله فضلا وعلما
 على اللذوران والمكرم والمعظم بالفضل والعلم والمجتم
 بين العوام والخواص بالسخاء والجله احسن الله خلقه كما
 احسن خلقه بين الانام وشرفه على جميع اهل الزمان جودا
 ومراوة كشافة الجمعة على سائر الايام واصطفاه بين
 الخلائق بمجامد الاخلاق واجتباة بمحاسن الشفقة
 والوفاق في الافاق الذي اسمه مشهور كالشمس في
 رابعة النهار في البلاد والامصار في الولاية نواب
 محمد علا والمدين احمد خان حيا بهادرا طال الله عمرا

واذا زاد الله قدراً ويزيد اقباله ومثلته يوماً فيوماً إلى يوم القدر
 وافاض الله على العالمين احسانه وبرزلاً إلى ما كان الشمس مضيئاً
 في السماء والماء في الابحار والانهار فسخرها طري بلقائه
 وروية جماله والنشرح بالي وفرح قلبي بدرك فضله وجدته
 عالمات كمالاً في العلم الحكمة وعلم الادب وما هراً في فن ^{التصو}
 والمهندسة وفي الشعور فن الفارسي ولغة العرب وواقفاً بعلم
 الحديث والفقه والاصول وفارس مضار المعقول المنقول
 لا شك انه ذى المفاخر لعلية والمناقب البهية فاذا
 وجدته في حالة الامارة وكثرت مشاغله في النظم و
 نسق الملوك وتمشيته امور الانظام وامضاء الاوامر
 والزواج والاحكام وانتساق المهام متوجهها في امر الغريب
 وشغل العجيب اعنى رايت كتابا بين يديه وصفت توجهه اليه
 وهو حد يفة حكيم سنائى الذي كان معروفاً ومعتبراً في الحكم
 واعرف في العرفاء في العارفين المتقدمين لا يقدر احد من
 اهل العلم ان يفهم متبادراً معناه وروايتهم ^{يستطيع} ومراد انه دلالات

احد ان يدرك في بادي النظر غوامض مطالبه و اشارته وهو
أي التواب المتخلص بالعلاي مصروف في كتابه شرح مقاصد
والفاظه ومعابنه وحل معضلاته ومشكلاته ومراعاة التي
ما فيه ويقول شرحه بدون التأمل والتدبر والخوض والتفكر
كأن المصنف بنفسه يبين ما ربه وينحل غلاظه ومطالبه الى ان
فرغ من شرح باب الاول ما كان فيه من ابيات السهل ^{المشكول}
والاشعار المذوق المأول فعبث انه كيف شرح بان ما تدبر
فيه ووضح مقاصد الحديقه كالسنائي وما تفكر فيه فاشتاق
قلبي ان النظر فنظرت بما شرح وقال در آيت ما اقتصر فيه وما
فاذا لاحظته وطالعت دريت وعليت انه شرح شرحا عجيبا
وبين بيانا غريبا وما ترك لفظ الا شرحه وحررنا ^{الوجه} الا لو
وتبينته وسلك في حل مقصد مسلكا ما سلك احد من ^{السلف}
ولا من الخلف ايا كشف الغطاء عن صوره معناه ورفع الحجب
عن اشكال شكله وتبين مقصد السنائي كما هو وحل اعضائه
فعد ملاحظه هذا الشرح لا يقال الا تائيدا للروح ^{لمصنف}

يعني سنائي ام سنوح خرق العادة او ظهور الكثرة عن الشارح
اعني العلائي لعمري الا ان من روية الشرح يعلم ان هذا
صار بستانا ريانا لسير العارفين وحديقة بستانا وبستانا
مفرحا للناظرين وسلمى للفرح على سقف المقامات القانية
وبرهاننا مسلمي الابنات مقالات الصوفية الصافية ويلي
ان يقال بعد النظر في الشرح المحديفة ان المحديفة قبل هذا
كان دبرا مكنونا فنشره وكان كثرنا مخفيا فنشره وعطمشا
العارفين من رايحه والنشر صدور السابقين من فواحيه
واستيقن بحول الله وقوته ان هذا لشرح لهذا العنوان
اذ اتم وعلى هذه الطريقة لكل المحديفة اذا ختم فيكون
هذا الشرح كاشميه طريقة مستقيمة ونميقة انيقة لا
التصوف موصلا الى المحقيقة والغاية ان الشارح قليل
الفرصة من شواغل المهمات والرياسة ومشاكل العيلة
والسياسة فمقاله في هذا الباب لا بد ان يقال انه من
كدامه ام حدة رايته وسلامته ام تبحث في كل العلوم

وجميع الفنون ولا كنّ عندي هذ الكُل من المتخيلات
 غير انه في هذ الامر مؤيد من الله العليم ومعلم من
 القادر الحكيم وانه هذ الة الى سبيل الدّشاد ووقفه بالخيار
 والسّداد وارجوا من الله القدير ان يتم هذ الشرح ^{بصحة} ^{الله} ^{بصحة}
 بالخيار الى الا تمام ويختمه الله بفضله وكرمه بحسن ^{الاختصاص}
 واتي الملقب بصف سكن خان يغفر الله ^{بفضله}
 ذنوبه وستر عيوبه كتبت
 هذ السطورا في حالة نصر
 في تسطير عبارة العربية
 كاحل العرب وعدم
 مهارتي في ^{نشاء} ^{الادب}
 على طريق ^{الادب}
 ان لا يكون خاليا عن الخطاء فمن الناخذين العفو وراح ^{لصف}
 والعتاء والمجد لله وله الشناه وله العظمة والكرامه*

عنوان
 بطرز مشنوی چکیده خامه معجز نگار
 حضرت مولائی علامی مد ظلمه العالی که بامداد
 ضمیر صافی و خاطر صفا تخمیر بی مدد شرحی و کتابی
 و عارف از شکر فی طراز دامن صفحہ و نگار خیار گشته تصد
 آغاز شرح مطالب قدسیہ لفظہ شریفیہ

لاادری

در پس آئینه طوطی صفتم داشته اند
 آنچه استاد ازل گفت همان بگویم

لمولانا العلامة الشارح للآیات السامی

شعشعہ انداختہ تا در کلم	جلوہ چنان فیض حق اندلم
طبع باعجاز فرد خواند راز	خامہ بجا و شکنی کردہ ساز

نقش تختین کی دلاویرفت	طبع بران نقش حیان تیرفت
کز اثر فیض سروش است این	نی ز خطا بلکه ز هوش است این
گفتن ناگفته که مشکل بود	از اثر فکرت کامل بود
لیک بود بستن عقد گهر	از گهر سفته بے نغز تر
خفتن گوینده از آن شد که	زنده کنم نام بھر انجن
طرز نومی بین درین گذر	رخیم الماس گھر بر اثر
تا نشود کار به پوینده تنگ	تا نه برد جاده ز جوینده رنگ
بر اثر خضر مفسای گام	تا نشوی خواجه خضر احرام
خاتم اگر زینت خضر بود	نیت نگین کاروی ابر بود
کج اگر چند بود در خان	محرّم ره شو که بیابی نشان
من که درین راه بسر ختم	وقت گرانمایه درین بلختم
بمسفرم خود دل بون و بس	راه نمون بخرد دل من بکسیر
یادل و بادیده شدم عذر خواه	مرحله چند نوستیم راه
تا بسر گنج رهم اوقاد	چشم باز ام گهرم اوقاد
بخت بیاورد و سپردم کلید	پیر خرد جت و بدادم نوید

هم دل و هم دیده بفرقم نشاند	جان بدلم مرده دولت سیاند
رقص قلم برده زنا مید جان	خامه برقص آمده اندر بنان
طبع فروماند ز اشغال خویشتر	شوق بیست ابرو بال خویش
خاطر و دل رفت خرد گشت	تازه شده جان به شمیم گشت
عرش که نظاره میر او قناد	نغمی سوا نقش ضمیر او قناد
گوی ز موجود که معدوم صیت	غیر جز از هستی موهوم صیت
کم بغزون رفت چو افزون شود	قطره بدریا نشود چون شود
صیقلی خویش شد و دید یافت	دیده که نور از رخ خویش دید یافت
غیر مگر غیر شود و ای دایه	غیر مبین غیر مباش از خدا
خیز و سپیدی کن دریا بگر	آتش خشنده چه داک هوس
جان بسر شعله همی باختی	گر تو چو پروانه بسر باختی
شمع صفت کار تو بر هم زند	سوز مخانی ز پرش دم زند
محم این از جز او نیست کسر	هستی پروانه به شمع است و کسر
راه نیایی بسر گنج شاه	مان نرهمی تا تو ازین درگاه
رفت و ادب در عنانم گرفت	چونکه سر شعله ز بانم گرفت

عیب بر آئینه پسندد سیاه	باش و ز آئینه سیاه بی نخواه
گفته من گرنه پسند آیدت	گفته نه در دل خرد افزایدت
در ز علای نه پزیری سخن	رو تو ازین میش ستیزه کن
مان بوعلی همچو خرامی شوم خام	داومت از گنج نشان و سلام

در تبیین

آغاز کار و تفسیر باب اول حدیقه و توضیح خصایص
 نخلبندی مقاصد تحمید و توحید از طریق از تسبیح فکر
 حضرت نوابی مولای مولانا علای
 مدظلّه العالی

قطعه

کَلک معنی ترا ز جاد و فن	رشته یافت چون جام است
در ره حمد سر بسجده نهاد	دل بشر حدیقه اندر است

نقش دوشش ز اسپرل بوق
 مهرا ندر بره به زر بخش
 بست پنجم ز ماه فرورین
 آن بد آغاز کار در تقویم
 مهر و در کام شیر و مه در دلو
 عام صغرو جادی الثانی
 شامگان ز روز بهرامی

در بهمن ماه
 در شهریور ماه

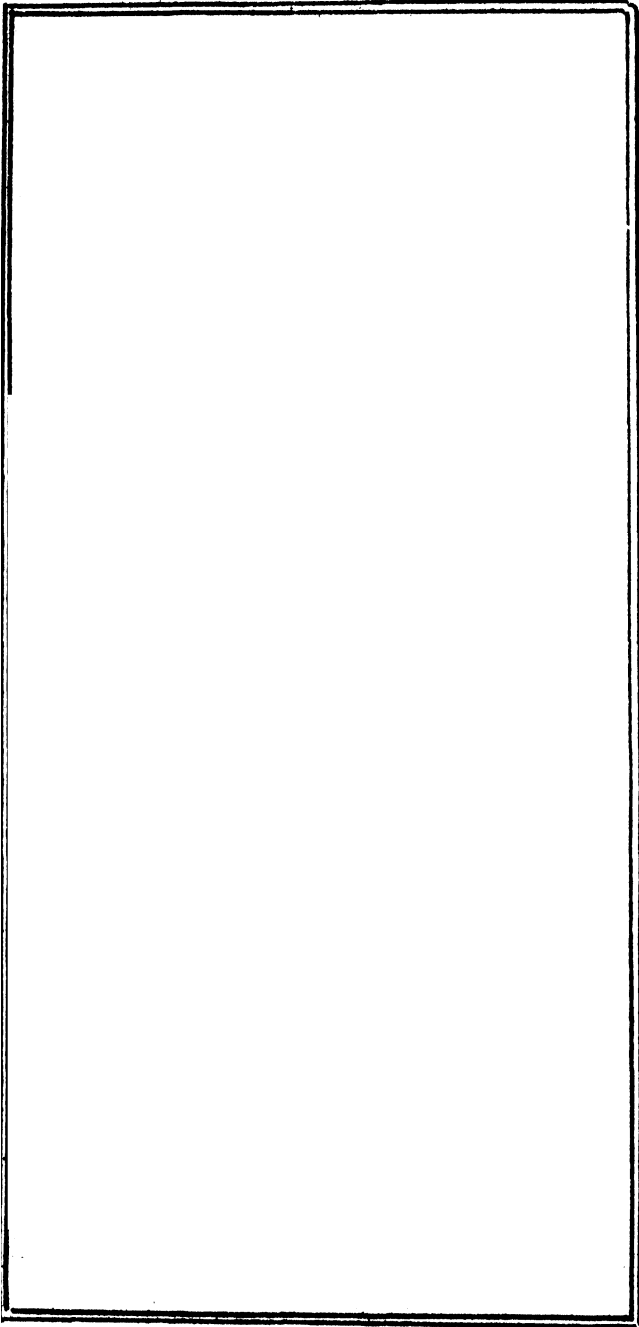
در صفر چون مه در عقده
 مه برون کرده از ترزود
 خامه زاب سیاه شد سر
 در زانجام پرسیم این است
 چاک مرد او ماه در پیوست
 شرده صد شصت و دوه و آ
 که علامی ز رشک ساست

تراز در بهمن
 در شهریور ماه

در شهریور ماه

می باقی زد دست ساقی خوست
 شعله در جان زد و قدح بشت

تم

الْأَشَارَةُ بِالْبَشَائِرِ

نَحْنُ

مُؤَيَّدَاتُ الْبَدَائِعِ

نَقْضُ عَلَيْكَ

أَحْسَنَ الْقَصَبِ

بِسْمِ اللَّهِ عَالِمِ السِّرِّ وَالْخَفِيِّ

ای درون و برون تو مسمو + بزبان همه تو مذکور و حمد تو در جمله جانداران نام تو بیشتر
گفته گاران + یادشای عطاکن شای + زیر حکش زهر تا مایی بهر وجودی که هست شد موجود
همه را ذات پاک اوست وجود - بود او بود اول و آخر - منظر اوست باطن و ظاهر
خدا ای که هست هر همه او در هر هست همه از او - حمیدیکه از هر چه شنیدند زون - و وحیدیکه از آنچه اند
پیدا کن وجود از عدم بزرگی بخش بنی آدم بر پرزنده دعا بر آورنده دعا اول بی ابتدا - آخر بی انتها
مرا که هیچ نیم مجال که حرفی از دفترش نایش گویم خزانیکه سرش بر گاه مطفوی سوده و لیه بجا گفتن لغت جویم
زبان تا بود در جهان گیر شای محمد بود پذیر جیب خدا شرف انبیا که عرش مجیدش بود مشکا
سوار جهانگیر کیران ااق که گذشت از قصر نبی رواق - نبی الثقلین امام افاضتین افضل المسلمین
شفیع الذنوب خاتم النبیین - محمد کازل تا ابد هر چه بارش نام او نقض رسولی که ناکرده قرآن
دست - کتب خانی چند ملت بست هزاران ضرار در دنیا محدود و صلوات و سلام
لا یحیی ولا یموت ولا یحصر ولا یبدر بر روان پاکش در تمام بیجان فرمان برانش خصوصاً بر آل اطهار
یارانش تا قیام قیامت باد - موجب تطهیر این مسطور سخامه می پرد که درین روزهای

و مخزغال نواب عالی و قارر رئیس مدارین سخن سخن بر پایه نی غلظت سخن را از بلند پایه
 سخن فهمی معلومش آنچه از سخن همان کسی بخوض بسیار هم فهمیدن تواند بشعله داد
 ذهن نقاد و طبع و قادی یک نظر با اول مرتبه بر منتهای مطلبش میرسد و اولاد نشی که مضمون
 هر عبارت مغلط و مآول که عقول مشکل کشای دانشمندان پس از تفحص بسیار هم در حل آن عاجز
 بی تأمل و تحقق نظر خبان بیان نماید که مقصد و مطلب اصلی آن همان باشد - بدیهت او بکلام
 نهایت فهم سخنوران بلند مقام - اول او آخر رفته - بعد معلوماتش ظل علم زردانی -
 و دانش مفهوماتش بر تو الهام ربانی برین خدای که ابا عن جد امارت دنیوی را هم باو
 عطا فرموده - متصف بصفات دراماتش و اقران نموده امیر عالی مرتبت خدا ترس
 خدا پرست خدا دوست کریم و جواد جوانمرد خوش گو خلیق دینک خاد نواب مستطاب علی القاب
 میرزا محمد علاء الدین حمد خا نصاحب مجاور لازالت شمس حیات و اقباله طالعه و نجم جلالت علی
 مفارق العالمین ساطعه - امیری که کارش همه بار باب صدق و صفاست و گفتارش
 جمله پسندیده عرفا شوقش بدین کتابهای صاحب دلان و ذوقش بلاخطه کلام کاملان
 عمرش دراز و بخت بلند باو دمساز باد بحرمت البتی و آله الامجاد آدم برین که درین
 ذوق و شوق کتابی پراز گهر ابدار طریقت و لای شایه واقعیت مصنفه حکیم غریق بحر حقیقت
 و معرفت الهمی حکیم مجد الدین سنائی معروف بجدیقه که در حقیقت حدیقه است پراز گلها
 رنگارنگ حقایق عرفانی پیش نظر و الایش بود که ناگاه از طم غیبی بالهام لاریبی
 بگفتن شرحش مهم گردید الله لیلند که بحسن سعی طبع رسایش نوبت ختم شرح با اول
 آن رسید - حبه شرح اشراخ بخش صدور حقایق گنجور و تشییم بیانش نور افرا

دلهای معرفت معمور - فصاحت عبارتش فصاحت دل فصاحت - و توضیح مطالب بشر
 و فصاحت نفس و فصاحت - الغرض پس از تصحیح و تنقیح چون خاطر گرایش آزا
 مطبوع ناظرین و الا دستگاہ و خدا جو یان معرفت دستگاہ دید غزم طبع آن
 منقوش طبع عالی فطرش گردید تا همچو نور کوه طور با طرف عالم خشد قصه کوتاه
 غزم طبعش همان و الطباعش همان همیشه طبعش با تمام تمام صورت تمام گرفت
 از آنجا که مطبوعیت خاصان حق خبری از مقبولیت بارگاہ مطلق میدهد و سعی
 هیچ خیر گال رایگان نمیرود و پذیرد خدا جل شانه نه آنست که جزاء آن منحصراً
 بر عقبی است بلکه در دنیا هم منطبق لازم الوثوق لهم البشری فی الحیوة الدنیا
 و الآخرة خوش خبری هست و ان الله لا یضیع اجر المحسنین ان گواست به ظهور معنی
 این آیه دافیه کریمه زبانی جناب کمالاً انتساب معرفت قیاب عارف بالله تصدق اولیک هم
 المشفقون و بشیر بان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون رموز دان روافر حقانی خرنه دار غم
 عرفا عالم با عمل عارف اکمل عامل بحکام شریعت غزاً مقتدای صفیای نعمان ظاهر جنبید باطن شناور بحر
 و اعبد ربک حتی یاتیک ایقین حضرتنا و مولانا رکن الدین حصار می کان ظلاله دایماً بسوطاً علی
 المفارق المعتقدین المسترشدین الی یوم الدین سبیره معرفت و تیره قطب عصر خویش قضا تم اولیا
 صفا اندیش محب رب جلیل منظر خلعت خلیل حضرت شاه اسمعیل قدس الله سرة العزیز که در آن
 ایام وارد و برکت فزاقصبه مار و بودند بلکه اکثر اوقات هنگام گفتن شرح تشریف شریف از زنی
 بر کتلهای و سعادت محاسن افزو دند دریا شد که جناب مولانا در حالت شام بخواهی حدیث
 لم یبق من النبوة الا البشیرات و البشیرات الروایة الصالحة - شرف بدیدن رو با صلوات

که بجا ط صا ج د ی صفا باطن و سیر مرقا عالیّه آن نوم همین شیاری با خدا و ضرر چند به از بیداری
 ما و شما توان شمرود مانند خواب ام تمخیل بجایا دوساوس و سوتیلا کمثل الامتغا معاذ الله گمان بر دگر دین
 و خوابی بنیارت فرادیدند المنته لیل و وقت است رد یا صادق و رب صح صادق که محل درود و تجلیات
 و نزول انوار و برکات حضرت و عیبت است بود بعینه کما هو ان خواب بنیارت تاب بهمان عباد که مولانا بدست
 مبارک خود مژنین بکتاب فرموده لطف فرموده اند بلا تغیر و تبدل الفاظ در تحریر آرد و بنا بر استغاده
 و افاده ظاهرین حقیقت آئین میگرد و هو هذا قریب صح صادق بخواب دیدیم که چند مردم از صالحین
 لباس سفید که بعضی از ان لباس بل عربی و بعضی لباس عجم در مطیع تشریف آردند ما جمله کس برای تعظیم نشان
 بخاستیم کی را از ایشان پرسیدیم که از کجی آمده اید فرمود بر استدن شرح صدیقه که نواب علاء الدین تصنیف فرموده
 آمده ایم ما در حضور خاتم المرسلین خوانده شود عرض کردم که حضرت چگونه خبر شد فرمودند سنا صاحب خبر داده که
 دالان را اجرا شرح را بر آوردند یک کس از انانان بر پیغمبر را بر بردود خود گسترده اجرا شرح را در ان
 بار پیغمبر بود و بر سر خود نهاد و گفت الحمد لله علی ذلک و کمن الذین انتم من حقیقیر یقصر آلوده ریح و من المعروف
 بمرز صفت شکن کما هانش از حضرت حق مرزیده با و دوخته گارش بخرشود مضمون اب بنیارت مشون بی تصرف خود در
 الفاظ و حرود عباد مکتوبه شاد کرده جنامولنا قلبند ختم و درج کردن آن بر ختم تا در بیان خواب که بدینی روند
 و کسی هر نگیرد و گشتی نهند نعم شرحی ذکرش تا طار اعلی رود و مقبول باریا بارگاه عرش شتابا جناب مطفونگی
 الحق صریح بدو اخلاص و خلوص و بخت لم یزلی و گفتن شرح حد نصیب این شایع یعنی نواب کباب
 المتخلص بعلماهی که ذکر او صافش لاگزشت شده در اخلاص و اهلا حق دیگری رونداه با - برین گرجان
 فنام ردا - که این فرده روشن کن جان ما - خداوند تقا بهرکت قبول رسول مقبول شایع این صدیق را از
 محبت خود محمود و در فضیلت خویش ثابت قدم و مسرور دامت مع فرزندان و برادران و دنیا و دین بهره و درود

در حدیث آمده که هر که در راه خدا راهی را بپوشد و در آن راه کسی را بکشد و در آن راه کسی را بکشد و در آن راه کسی را بکشد

اِفَادَاتِ خَاصَّة

يَا قَلْبُ

صفحه اول - ای درون پرورد برون آرا ای خرد بخش دی خرد بخشای
درون پرورد مراد از درون دل عارف است که بمعرفت حق پرورش یافته و خرد
نه خرد ظاهر - و نه عقلی که افاده صنعت و صرفت کند - و این است عقل معاش - و اگر دی که
یگانه فهم است آنت عقل محاد و عقل عارف معنی آن باشد که پرورنده باطن و آراینده
نباشد مگر صانع بی همتا - چه صانع را در تمام مصنوعات اگر کمالی حاصل باشد جز این که
ظاهر مکر آراید - نتواند که در باطن چیزی بکاهد و بیفزاید و اما این صفت در صنعت کمال
خاصه ذاتی باشد که صانع حقیقتش نامند - همان جهان یاد داری و از راه نزدی که پرورد
درون مراد از عطیه آیت که از فضل محضه خویش در افراد انسانی که بهترین موجودات و مصنوعات
و تمییز و وسطه ظهور نفس کل است بعلای ادراک و تعقل و حسن سیرت و تمجیل بخشیده -
و تشریف گر انبیا ربی جاعل فی الابرار خلیفه - که در سوره بقره واقع است یافته -
درون آراستن ظاهر است که نظر خوبی حرکات و شمایل فرموده - و این هم خاصه ترکیب
انسانیت که کمال حسن و صورت را در باطن که باید تمیز این طلم شکوف است به تناسب اعضا
چنانکه از ویاده انتظام در جزو صنعت نظر به تمجیل آن راه باشد جلوه گر ساخته - نه بینی که خاک
بیکر تیره سرشت بجالی که دانی و چهار یک بینی نوامندی نظاره و نظر است - و از اینجا است که زفر
لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم شور و دله انداخته و این در سوره قین واقع است

اگر چه تعویم مراد از احسن حالات و اوصاف است که شمار باشد اما کیفیتی دارد که حاوی
 جمیع صفات حاصله انسانیست بجامعیت که آن دثار است و معنی مصرع ثانی خود پیدا
 که در جمیع موجودات فردغ نورانی که آیمغی درخشان است و فیض آن در جزو و کل صورت معنی
 جاری و ساریست و آن خرد است که شمع الهی تعبیر بدان می رود و هیچ یکی از مصنوعات جز با شمع
 موجودات عطا نشده - اما بر بجز و بجنودن خاصه ذات منعمیست که میم که پناه اولش نیک و بد
 بجهت اندوز آید و نعمتها را بایندها رساند و کارها سازند - چه بجنودن یعنی رحمت آورد
 بختای مبینه امر از بجنودن و اینجا ترکیب فاعلی واقع شده - بنادان آنچنان روز می
 که دانا اندران حیران بماند مع

صفحه ۱ عرش با فرش جزو مبدع است ۱- امام برحق پیشوا می مطلق فلهذا کعبه
 بتول سبط رسول سادس آل عبا جعفر صادق امام الاصفیاء علیه و علی جد و وابیه سلام
 فرمود هذه قبته الناس و لهذا قُبِّ کثیره - چنانکه حکیم خود در جای میفرماید سه آسمانهاست
 در ولایت جان - کار فرما آسمان جهان - پس ظاهر است که از عرش تا فرش از مبدعات اولیای
 جزوی است از کل - عقل با روح شتابنده یکی است از بارگاه اولسومی عالم و این هم عقل است
 که تابع روح باشد و آنست عقل عرفانه مراد از عقل که تابع نفس است و آنست عقل مجمل که ما میم
 اگر از حق نگذریم ما دشنامیم مع -

صفحه ۱ نامهای بزرگ محترمت ۱- و این باعتبار خواص است - نه مگر از من مجبر و نیت
 اگر گاهی بزند که یکی از ان توانسته باشی چه اکثر بطریق اعمال و اشغال بکار آید و منفعت مانجند
 چنانکه فرمود علیه السلام تفکر و انی اسما و الله و آلا و الله و لا تتفکروا فی ذات الله ۳
 صفحه ۲ کفر و دین هر دو در حقیقت پویان ۱- سه اختلاف کفر و دین آفرید یکی میسر

خواب یک خوابت باشد مختلف تعبیرها - و جای گفته شوریده باشد که در معنی سفینه در جبرتم
که دشمنی کفر و دین جبرست + از یک چراغ کعبه و تجان در روشن - حسن و دلوی گوید کافران
سجده که در پیش بتان میکردند + همه سو رو بود و همه رو سوی تو بود مع

صفحه ۳ - لا و هو هر دو زان هر ابھی الی سهرای بھی عبارت از مرتبه اطلاق است که سلب
و ثبوت در اینجا معتبر باشند و بحضرت غیب بویست معتبر گردد که مرتبه علم است پس طاعت
که لا و موجب و کسبه تھی آید چه آن مرتبه محجاش زیر نفی و ثبوت نیست و جز احدیت نامی
کَمَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سُئِلَ أَيْنَ رَبَّنَا قَالَ فِي سَمَاءٍ فَوْقَ هَوَاءٍ وَتَحْتَهُ هَوَاءٌ
چنانکه حکما بر آنند که لا بشرطی و بشرطی بشرط لا باشد مع ای زو هم غیر غوغا در جهان انداخته
گفته خود حرفی و خود را در گمان انداخته مع

صفحه ۳ هر کجا عارفیت در هر فرس سلا و این تمهید است بارش درستی بنیادشنا و بر جوعا
تا بنده گوهر معدن صدق و ایقان جناب علی مرتضی امام اول علیه السلام که فرمود سلوینی
عما دون العرش و این منزلت خاص است که غیر چون اوستی را حاصل نشود مع
صفحه ۳ و ارب عقل و لمم الباب ابداع ایجادش از لاشی و نزد حکما ایجادش
بلا ماده و مدت و اختراع ایجاد مطلق و انشاهم برین منوالست مع

صفحه ۳ دل عقل از جمال او حیزه الخ مراد از عقل عقل کل و عقل اولست و آن جبر کل است
یا فلک الافلاک و عقل حقیقت انسانی را گویند بد آنجهت که مغض و واسطه ظهور نفس کل است
و آنرا بچای نام تعبیر رود عقل کل - قلم اول - روح عظم - و ام الکتاب - و از روی
حقیقتی که هست آدم عقل کل است - و جو صورت نفس کل - اما بر مذہب فلاسفه جوهر مجرد باشد
از ماده که عقل کل نامند - و بر مذہب صوفیة کرام نوریت حقیقی که در آینه سیکر حضرت ختمی نبایی

جلال

جلوه گر آمده یا روحی که برش سخن باشد چنانکه فرموده اول ما خلق الله نوربی - وهم

جای فرموده اول ما خلق الله الروح و جای فرموده اول ما خلق الله لقلم هم

صفحه ۴ - نفس در موکش کرد و زیت ای - موکب سواران مجموعه خاص که در زبان فرنگی

اردل گویند - و نیز اعتقاد و آئین سواربی سلاطین - اما کردوز کر بندست که در اصطلاح

اصل بند بیخی خوانند - و عرب از انطاق گویند هم

صفحه ۵ - نیت از راه عقل و وهم و حواس اله حواس خمس ظاهریت که سامعه و باصود و لقیه

و لاسه و شامه باشد - آبی تا عقل و وهم و حواس اله حق نشود و مرتبه قرب فرایض سالک

حاصل نگردد - از راه عقل و وهم و حواس خدای شناس نیستند - چه در ان مرتبه حق

فاعل است و بنده آله او در ان صورت بمقتضا فاعلیت حق تعالی شناسای گنه خود

خواهد بود - پس لازم آمد که از راه اینها جز خدای بیکس خدای شناسیت و آنرا از

خود اینها بدل شوند و باین طریق از راه اینها خدای شناسی حاصل آید و ما یزال عبدی

صفحه ۶ هر چه هست گفتی از بن بار اله مان باد و اداری که هست آبیغی کیت - و موجود تحقیقی

تعالی شانه الله اکبر سبحان الله عما یصفون - باقی هستها بجهتی موهوم هستند پس هر جزا

که از اصلی و ذمی هست - آبی هست او از مجردات مادیات باشد هست گفته باشی صدند

که او را شریک بجان تعالی ذالبتی - باید که ازین مقدمه باهش باشی - و معنی اول اولتر

از معنی حق تعالی شانه هر چیز است خود ساختنی - و در تصور و عقل در آوردی و باین

طریق او را هست نسبتی مراد را شریک گفتی چه حق تعالی غیر انت و بوجهی من الوجوه

گنه ذات او مستقل و متصور نیست که نقال امام الخامن باقر علیه السلام کما یتزونه بعضی

و او کلم فهو مخلوقی مثلکم و رود الیکم هر چه اندیشی بریر ای فاست و آنچه در اندیشه

۱۲ یقرب الی بالتواضع و الخشوع و الذی
کنت سمعه الذی یسمع به و یصلح الذی
یبصر به و یدبر الی بیطش بها و یظلم الی مشیها ۱۳

آن مُد است - و مخزنِ امامِ رسل حضرت ختمی پناهی علیه الصلوٰة والسلام فرمود - و اِنَّهُ
 لِيُنَاجِيَ عَلَى قَلْبِي وَاِنِّي لَاسْتَغْفِرُ اللهَ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً - و آینی که عصمتِ نبی ثابت است
 اَنَا آنچِه ایشا درستی بنیاد بدان رفت که استغفر الله کل یوم از تهنت - که در آینی دور لحظه
 از حقیقت انوار ذات بخت شهود حضرت ختمی پناهی میگشت و نظر بان پرستش
 میرمود - آنا در پرده و گید در آن دیگر از نور جلالی ذاتی کشف میشد و تجلی نوری بالاتر
 از آن مرتبه مشهود جناب و گشت - که بتوقف در مقام اول عبادتی که بمقتضای شناخت
 نشاء اول کرده بود بعد از انحنای مقام ثانی از ان استغفار میکرد - و از اینجا است که تجلیات
 حق عزوجل بهم مکرر و هم غایت زیر نباشد - و این حالت مخصوص این نشاء است
 و تا ابد الا با در حال بر منوال خواهد رفت هر گاه نبی صادق را با همه قوتی که دارد حال این
 دور مقامی در مرتبه قرار نگیرد دیگر از هستی حق هر چه متعلق و متصور گرداند شریک و انباز
 گفته باشد ز نهار گرد این خیال نگردی و حق تعالی را آنچه در تصور و تعقل آید غیر آن بشمارند
 و را او الود او تخم و را او الود او تخم و را او الود او تخم
 شد

صفحه ۴ عشق را داده هم بعشق کمال پیدا هست که عشق از امور نسبی است طرفین را لازم
 نه یک طرف را چنانکه گفته اند سه تا که از جانب معشوق نباشد کشته به گوشش عاشق بیچاره
 بجای نرسد - موسم اسرار قدوسی را ز دار و دفتر قیومی جلال الدین بومی مفری باید سه لیک
 عشق عاشقان تن زه کند به عشق معشوقان خوش و فریه کند - باید دهنت که از عشق دو جا
 دو نام رفت مراد از عشق اول عشق عاشق است و مراد از عشق ثانی عشق معشوق - عکاشته
 میکشش معشوق در عشقی کمال بهم نرسد - و اگر گوئیم که مراد از عشق اول عشق است -
 و از عشق ثانی ذات باری عز اسماء بوده - چنانکه عراقی رحمه الله در لغات عشق را بدت

عشق را بذات حق سبحانہ تعالیٰ تفسیر کرده مینویسیم گفت کہ این صفات کا طرہ ا بذات محدود
 کمال بخشیدہ آنا اطلاق عشق حقیقی وقتی میشود کہ بذات حق سبحانہ تعالیٰ امعلق باشندہ بہ غیر
 آنا معنی مصرع ثانی ہنیت کہ عقل را کہ مفتاح اغلاق ابواب ظاہر و باطن است بہمان عقل باید بست
 چہ عقل در وادی نظر و استدلال افتادہ است و بہمان استدلال عقیدہ پائی اوشدہ
 استدلالیان جوہین بودہ پائی جوہین سخت بی تمکین بود۔ و این کلیت در تفرقہ حال
 عشق و عقل چنانکہ گفتہ کہ حق تعالیٰ عشق را کمل بعشق ساختہ۔ امی عشق را بنفس عشق کمال داد
 و این کمال رتبہ عشق است کہ در تکمیل خود محتاج بغیر نیست و خود نفس او متم خود اوست۔
 آنا عقل را بعقل عقال کردہ چنانکہ از معقولات محدودہ گام فراموش نتواند بخاندن
 نہ قادر بر تکمیل است و نہ خود کامل قادر و از حیاست کہ تفادتی در رتبہ عشق و عقل ہم رسیدہ
 صفحہ عقل حقیقہ بوجہ نیک تا عجز در راہ اوشناخت شنا۔ کما قیل العجز عن
 الاذراک اوراک۔ آنا در نسخہ مطبوعہ بمبئی این شعر را چنان یافتیم۔ عقل حقیقہ بوجہ نیک
 باخت عجز در راہ اوشناخت شنا۔ عقل حقیقہ بوجہ نیک معنی آنت کہ عقل حق بوجہ نیک
 چنانکہ امکان عقلی بود بگذارد اگر چه بجای رسید کہ می بالیستی رسید آنا گوئیم کہ نیک تا
 و خوش باخت و لیکن عجز در راہ او از ضعفی کہ داشت سخت خویشتر را شناخت چنانکہ
 در خویش زور شناسائی کامل نیافت پس اورا شناخت۔ آنا عجز مورد رحمت و موصل
 بہ قربت کما قیل الحیرت فی المرفت معرفتہ مع
 صفحہ بدلیل عقل کی شاید الہ دلیل عقلی غیر لغظی مع
 صفحہ آئی شدہ در بخا و خود عاجز الہ تو کہ در علم خود زبون باشی الہ چون ندانی سزا شناسی الہ
 سخن دو بیت اول کہ از مضمون من عرف نفسه فقد عرف ربه ناشی است ظاہر است۔

معنی بیت ثالث آنکه ذات مقدس الهی را اینا که حق معرفت است و بدلائل عقلی و نقلی
 مشخص شده توانی شناخت پس با صفتن او را چون تو هم کنی - و بعقل خود طریق شناخت
 او را بنوعی معقول سازد و حال اینست که ذات او تعالی شانه غیر شوق و صورتیست که تو ساز
 و اگر ساختن را بمنصه منع شده شود می باید گفت که کسی که بزرگ انموان شناخت صنع او را
 که در خور تقدیس و تنزیه اوست چون تو هم توان نمود - چه بسیار از مصنوعات او مجهول
 الکلیفیت واقع شده و علم محیط آن نمیتواند بود

صفحه ۶ غایت عقل در پیش جبریت الهی تملیح است بر تبیین دینی تحیر افیک باید دانست که راز دهن
 اسرار قدس حضرت ختمی پناهی صلی الله علیه و سلم با همه علوم مرتب صوری و معنوی کلمات خاصه
 مخصوصه ظاهری و باطنی در نهایت حال زدنی تحیر افزوده باشد عقل در راه معرفت حق تعالی
 جز جبرتی بیش نخواهد بود - چه عقل در درستان عرفان که مخصوص ذات انبیاست جز نو آموز
 طفلی میش نیست نکته یاب این قدسی نگارش حلائی در مصرع ثانی بجای عقل در نسخه و خلق
 هم دیده استیواند شد که لفظ غیرت را اسنادی بدان رود باین معنی که تا غیرت اصل تا یه
 و سرای جبلت نباشد بر پرستاری احد صمد در خور نه افتد - و بسبیل حصرو انحصار در عقیده
 عامل بود ای ای یک نعبود و ای یک نستعین بمنسیر گردد چه قابل تعدد آلهه شدن یا مخلوقی را که قائم
 بدفع مضار از خود نباشد مثل آفتاب یا بت پرستیدن از کمال بیغیرتی و تنگ و شرم بی ناموسی است
 چه با وقت نیز عالم آرائی عبار زده بکسوف و خسوف گیرود - و با مال ذرات و حساب میشود
 و نیتواند که چنین مضرتی از خویشتن دفع سازد و بر چنین سوال است صنم و دشن که جماد محض است
 و در حقیقت لا ینفعکم شیاً داخل و از بیجاست که انبیاء علیهم التوحیه و الشاکر یکانه شناسان بحقیقت
 و عالمان احکام شریعت ناموس عالم اند - و برید بارگاه صمدیت جبرئیل امین ناموس اکبر را

همین غیرت است که معنی این مراتب شده در آئینی به پرستش همچو خودی نگشته و از بیجا است
 که از توفیقات از بی و هدایت لم یزلی در پرستش بی معبود حقیقی بزه و داند که ذات مقدسی است
 که بی مثل مانند و یگانه و چون بی شبهه بی نمون است و اگر اسناد بجای کیم غیرت را میتوان گفت

که ان سعداً لغیرک و انا غیر من سعد و الله اعلم منی **مفهوم** از صفات حق است پس
 هر غیرتی که در افراد انسانی و دیوت شده پر تو غیرت نوری خواهد بود که جانم فدای تو باد
 نه زان سبب عالم غیور آمد که حق - برود در غیرت برین **علاقه** - او چو جانست جهان جان
 کالبد از جان پذیرد نیک و بد - اگر غیرت حق در رفع مظلومان فاسده و تحیلات باطله و تولا
 لا طایفه معاون مومن و پرستار خاصه بارگاه صمدیت نشدی کدام یک ازینها بر جاده **سقا**
 راسخ قدم بوده و از شرک و کفر مصون مانده - و غیرت بمعنی جهل است و این جهل خود جهل در دور
 که عین او را که است **سعد**

صفحه ۶ - آن احدنی که عقل داند و فهم - و آن صمدنی که حس شناسد و دهم - مان و مان دانسته باشد
 که حق عزوجل واحد عددی نیست چه واحد عددی محصور است و مناسی و دیوت بحت منزه است
 از حصر و تناسی - چنانچه احد ابن یحیی رازی پرسیدند که احاد جمع احد است گفت منقاد شد
 احد را جمع کجا باشد - و اگر باشد جمع واحد باشد بدانکه احد یگانه است و در ذات خویش و ذاتی است
 در یگانگی با هم سرشته که از یکی جدا نتوان کرد - چه که در آن مرتبه لحاظ صفاتی نباشد و بعضی
 بحسب لغت در معنی احد و واحد تفرقه نکرده اند اما برخی معنی احدیت که سلب اعتبارات است
 در معنی احد مخداه اند - و معنی واحدیت که بیثبوت اعتبارات است در معنی واحد اعتبار نموده اند
 و این است تفرقه اگر پذیری - صمد در لغت اطلاق کرده شود بر چیزی که او را خوف نباشد
 چنانکه گویند المصمود لیسین **مخوف** یا دارم که روزی در محبت ادیب بسبب فاضل ارباب جامع **مقولات**

و کشف فخر الاعصار افتخار الادوار مولانا بافضل اولنا سلو فی فضل حق که جانش بسینو باد
 جاو اشم یکی از طلبا که در نظریات و طبیعیات طبع ارجمند و نظری بلند داشت - از محنی
 صمد پرسید فرمود که صمد را در بندی تھوس باید دانست و آن چیزی باشد که نه از و گستر
 و کشیدن توانیم - و نه در و فروزون و دیدن انیم - اما صمد بمعنی ملاذ و ملجا آمده چنانکه
 اللہ الصمد و لیکن حاصل معنی صمد که در ان اقوال منعده بر زبان رفته بی نیازست و صمدیت
 بی نیازست مرکز دایره حقیقت قطب سما و تحقیق عارف کامل و اصل شیخ عربی رحمه اللہ
 در آخر خصوص الحکم در فرض حکم صمدیہ در کلمه خالده فرموده - و این است غایت غیر مشهور
 چه از وجود پیغمبری که فیما بین فترت آخر مبعوث شده باشد کسی کم اطلاع دارد - و کسی که
 سر و فترت را باب تحقیق است فرماید - که بعد از رفع روح پاک و کلمه الحق عیسی ابن مریم علیہ
 و علی نبی اسلام و پیش از بعثت جلوه آرائی انوار قدس بذات مقدس حضرت ختمی نبی است
 خالد ابن سنان در بلاد عدن بشرت نبوت اختصاص فرست چون او علیہ السلام مظهر اسم
 صمد بود و ذکر بان طبعی میشدند قوم بومی او در مقامات مختص شد حکمت صمدیہ بکلمه او -
 و او علی نبی و علیہ السلام چون اطلاع یافت که حضرت خاتم انبیاء را بمقتضائی - ما ارسلناک الا
 رحمۃ للعالمین بعثت کاؤنہ اعم مبعوث گردانند و عموم خلافت بشرت متابعتش از تہ عتوا
 و ضلالت بر سر منزل هدایت رسانند از حضرت عزت استمداع نمود که او را اخیر از دعوت عامہ
 حفظ و افزا شد قبض روحش و اجل مستی نموده آید و بعد از امانت احیا کند تا عامہ را از
 برنج که میان دنیا و آخرت است و برای العین مشاهده کرده انبیا و اخبار نماید چه عامہ
 انبیاء میکنند انبیا و انبیا ما در احوال برنج ما بین الموت و البعث مثل النبی و انبیان
 مرانبا و کسی را که خبر و صمد بعد از موت و تاثیر مثل این حالت در ایمان عموم خلق ادخل الخ

و آو علیه السلام اظهار نبوت در دنیا نکرد کما قیل لما قال خالد علیه السلام فی قومه صدأ
 محتاجا الیه لعلکم لیستندون الیه فی کل حاجتہ و کان منظرہ للاسم القد و ذکر اربابہ
 بالاحد للصد خست حکمتہ الصمدیہ بکلمتہ اما حکمت خالد ابن سنان کما قال شیخ العربی
 فانه اظهر بدعواه النبوة البرزخیة فانه بعد ما ادعى الاخبار باهنا لک الالبعلموت
 و خالد ابن سنان در عدن بوده او یکی از چهار کس است که با من جناب مسیح و حضرت
 ختمی پناهی علیه السلام بوده و او اظهار کرده بدعوی نبوت برزخیه آئی احوال برزخ را
 که در میان دنیا و عالم آخرتست و خالد دعوی نکرد اخبار احوالات عالم برزخ را
 مگر بعد از موت - از جهت آنکه تا زمانی که کسی درین عالم است از احوال آنجا می اجنب
 نتواند کرد و او خواسته بود که بر سبیل بعیرت و بنیامی اعلام کند فامر ان ینبش
 ویسأل فیخبر ان الحكم فی البرزخ علی صورة الحیوة الدنیا پس امر کرد اتباع خود را اینکه بعد
 از رفتن از دنیا قبر او را بشکافند و از وی سوال کنند پس اذخبر میکند از احوال برزخ که حکم
 برزخ مثل حکم حیوة دنیا است و اصلا تفاوت نیست در تألم و تکلذ و شقاوت و سعادت
 گویند دختر خالد بخدمت حضرت ختمی پناهی آمد جناب دی علیه السلام ز دای مبارک خود گفتند
 و او را بردنشانند و فرمود یا بنت نبی اصاعده قومہ و حضرت ختمی پناهی سوره اخلاص
 بر خواند او گفت که پدرم این سوره را بسیار میخواند - پس از آنست که حکمت صمدیه را بکماله
 تخصیص داد فرمود علیه السلام انی اولی الناس بعیسی ابن مریم فانه لیس بینی و بینہ نبی
 اینجا مردان نبی پیغمبر است داعی خلق بسوی حق صاحب الشریعة المستقیمه - بعضی بر آنند
 که در زمان خالد آتش عظیم از مغاره پدید آمد که هر دو روز همه پاک بسوخت و قوم جا داد
 و آنچه بود از مال و ستور و کله همه با آتش فنا رفت قوم بخالد آمدند فرزند ان را وصیت کرد

که من برون این مغاره میروم تا آتش بگشتم شما باید که سه شب از جای نجنبید و بعد از آن
 مراند کنید تا سالم بیرون آیم - و اگر پیش ازین نذازید مرا سالم نیاید - این بگفت
 و دروغ غاره نهاد هنوز دو روز و دو شب گذشته بود که ابلهس ایشان از راه برد و نظر کرد
 در قوم بدید آمد - وصیت او را باختند - و سومی مغاره یافتند و همه بیکباره ندادند
 و صیحه زدند خاله از آن مغاره برون آمد اما الم بر سر مبارکش از صیحه ایشان بدید آمد بود
 بآبی و ایشان عتاب نمود که چرا وصیت را را ایگان گذاشتند آخر بود که چون من بدم
 مراد فن کنید و تا چهل روز بر سر خاک منتظر نشینید و پس از آن بر در جلم قطیعی ای برنگزید
 که مقدم آن حار نیز باشد اعنی کرده دم بریده محاذی قبر من بایستد نگاه قبر را نگاه کنید
 و مرا بیرون آرید تا آنچه برای العین از احوال قبر و برنج از یقین و رویت مشاهده بکنید
 باشما گفته باشم - این بگفت و جان داد و چنانکه گفته بود کردند و خواستند که قبر او را نگاه کنند
 و او را از زمین برکشند عیالش بر آن راضی نشدند و بحیثیت جاهلیت وصیت پدر را صنایع کردند
 تا ابن المنبوش نباشند - چه در آن زمان بتمش و حفر قبر عار داشتندی - هم

صفحه ۶ نه فرادان نه اندکی باشد ای دانی که بحسب نظایر ذات و اسما و صفات از تنزلات
 و تعینات تمکانه فرادانی و تکاثر در ذات حق عزوجل بهم زرسیده است و پیش از ظهور خلق
 و خلق آفرینش قلقتی در ذات پاک نبوده است الا آن کما کان الا آن اما کی اندر
 آنست که عدد یک که فرادانی و قلقت در و گنجایش زیر است چه بیشی و در اصناف و
 و قلقت او در تقسیم و تنقیص با همه اگر در یک ضرب کنند یک حاصل شود پس احدی
 و آن یکی که نه در وهم آید و نه در عقل گنجد بعد از ظهور در مطاهر که عین منظر است و مغایرتی ندارد
 چگونه تعدد و تکثر در او میتواند گنجد و آن یکیت که در وجود ممکنات از روی سریان از

از عالم واحد عددی در اعداد ظهور کرده و ذاتش کبوتر نگه آسیده چه وجود حقیقی جهان احد
 و وجود ممکنات همه موهوم کلتی؛ ماضیاً اقل باطل باید دانست که جهان وجود مطلق است
 که در مظاهر خود بر بسبب عینیت ساری و جاری است - چنانچه محدث دهلوی فرماید ساری
 نموده در همه اعیان جهان عیان - کز غایت ظهور نهانست در نهان و پیش از ظهور بود
 و ماکان شی معه و بعد از ظهور هست علی ما علی کاین و از نام دز نشان که تواند نشان دهد و گویا
 صرا از نام و نشانست بی نشان و نزدیک عارفان محقق محقق است و کوه عین است و لیکن در او آن
 سیغی بخوبی نسبت هستی گمان است و ای وای بر کسی باندورین گمان تان و تان اگر آشفته
 از خویشتن بگری بگزارش مطلبی بلند که گره در گره از معانی باشد زبان بکشاید و آنچه از حقا
 سرودنی نیست سراید ندانم تا چهار بر جاننش از تیره دلان گوید نظر اقلد چه آسم اگر از حسن
 خبر ندید - نامی است بی نشان و نشانی است نام رانگ دانسته باشی که سر خطابم بکویت
 بیایا تا بنامیم که این ستیزه با نفس خویشتم هست چه نگارش شرح حدیقه و تفسیر مطالب از جنید تصوف
 و سلوک که سر علوم جهان روشن دی است در صورت طاهر با من هیچ میزید چه ان که از قلت لبنا
 ننگ خویشتم مناسبی دارد که کفر را با دین و فتنه را با دین است - ندانی که مردی ام
 لشکری پیشه سع - فن آبا می من سلطوریست) پیداست که ناشناسی را با همه بیگانگی از
 معرفت و عرفان آشنایی چه - و تا بنیای را با همه تیره کار بجای دنیا با تصوف و سلوک
 شناسایی چه - مگر سبب این پردازی بیگام و ترک زنجیرش دل گریه های لطف حضرت
 مولانا جصاصیت یگانه بن یگانه جوئی یگانه پسند یگانه گوئی رکن اللہ والدین که برکات
 انفس حضرتش شبهای تار اندیشه مرا مشغله دار هست و رتبه من ز کجا دین بره بال از کجا
 من که و تعلیم جلال از کجا - پس باید دانست که تا حرفی چند از نکات توحید در او فرود حضرت وجود

بتصریح نرسوده باشم حاشا اگر زنگ که درت تیره هوایی مذاق و عبا رحیل از چشم بصیرت
 و مردمک ضمیر زد و ناسم - بدان و بشنو که وجود در جهان یکیت که واحد در اعتبار است
 و احد در شمار و ادست واجب الوجود و وجود واجب و هر چه جز او دانی و بینی
 و خواهی و داری گوئی و جوئی و شنوی و شماری ماسواست و نقوش ماسوارا عکوس باشد
 و عکوس را ممکن الوجود خوانند و ازینجاست که گفته اند هر چند از ویم و لیکن همه اویم
 مانند پیل که تراشیده ز علاج است + اما در عالم اعتبار واجب الوجود را در اصطلاح عرفا بنزله
 تعبیر کرده اند **تعیین اول وحدت است و تعین ثانی را نام احدیت -**
و تعین ثالث را نشان بعین رومی رفته و تعین رابع را مثالی گفته اند و تعین خامس
جسدیست که مادر بوده ایم و این است عالم آب و گل و این است حجاب اکبر بر
داین است در معرفت حق چون سد پای در گل امی شکل صخره شکل ز تهارشند ار که تعین اول
که وحدت است بعلم اجمالی اعتبار رفته - و تعین ثانی که احدیت است بعلم تفصیلی نام گرفته
و این است تعین ثانی که باعیان ثابته و حقایق ممکن نام بر آورده - و این است تعین ثانی
که سراز برقع علم تفصیلی بردن کرده و خویشین را بحقایق ممکنات فراموده - اما تعینات
ثالثه باقیه که روحی و مثالی و جسدیست عبارت است از عکوس حقایق و اعیان -
و ازینجاست که تعین اول و تعین ثانی را در مرتبه دُجوب در آرند و آنرا علم محضه دانند
چه آن عبارت باشد از علم اما تعینات ثالثه را تعینات خارجیه گویند چه آن عکوس باشد
نه ذات واجب و نه عبارت از علم واجب و این تعینات خارجیه را که روحی و
مثالی و جسدیست در مرتبه امکان بکشند چه این عکوس باشند ذات و علم
و این تعینات امکانیه که تعینات خارجیه بوده اند در ترتب آثار و تکلیف احکام ثواب

و عقاب محل افتاده اند - که جایگاه باشد - و اما جگامش گویند و مورد خوانند نه در
 از اعیان ثابته - چه اعیان ثابته عبارت از علم است - و او از ذات واجب جداست
 بخلاف تعینات امکانیه خارجیه - چه آن عبارت از علم و ذات واجب نیست بلکه
 از عکس مفهوم و معتبر است - لفظ همه اوست از اینجاست که باعتبار اعیان ثابته و حقایق
 ممکنات گفته اند - که حقایق ممکنات اشارت بصورت علمیه باشد - نه این است که موجودات
 خارجی عین واجب باشند تعالی شانة عما یقولون اما مسود اوراق گویند
 ترسان و درین راه پوید لرزان عالم از شور و شر عشق خیر میچندشت هفته بگن
 جهان غمزه جادوی تو بود - بار خدا ای جان من چرا آوزند بموسیقی کلیم چه استیزند
 که رفر ان هی الا فتنتک از جان پر شور و زبان پر زور چگونه خاست -
 بیات راحت نایم و بشین تا جایگاهت افزایم که چه جودیم نسبتی است بزرگ
 ذره آفتاب تا بانیم - و هم از اینجاست که تعینات خارجیه در مرتبه امکانیه نهاده
 و ذات واجب تعالی را با صفات او در مرتبه و جوب ثابت کرده اند چنانچه در تفصیل
 این اجمال میشود اصل حق و یقین نکته بنح اسرار آن و این غریق لجه عرفان جنید ثانی
 امام ربانی مجدد الف ثانی که معاشر شیخ عبدالحق دهلویست رحمهم الله در مکتوبات خود
 فرماید که اکثر صوفیه عقل مخصوص متأخران ایشان ممکن را عین واجب تعالی دانسته اند
 و صفات و افعال آنها عین صفات و افعال او تعالی انگاشته اند و میگویند و نهاد
 همه اوست ثم بالمد همه اوست - و مقتدای ایشان درین باب کشف و بود
 شیخ اکبر شیخ شیخ شیخ الطریقة معی الملة و الدین صاحب نصوص که پیشتر عربی
 نام بر آورده و از طبقه ثابته متأخرین صوفیه است آنچه درین مسئله از روی تحقیق

و تدقیق که لمعات انوار مخا نانه ضمیر صافی او هم از روی کشف و شهود که بارقه اسرار
 فیوض آمیخته است از خامه و خاطر ریخته آست که اسما و صفات و حبب تعالی با دولت
 حق تعالی در صیغه سرسوده اند و همچنان در خویشتن عین یکدیگر بنبر بوده پس در آن موطن
 اسمی در اسمی و تعددی و تکثری پیدائیت و چون تفرقه اسم و رسم از میان خاست تا این
 و تا میر کجا باشد اما غایت مافی الباب اسما و صفات و شیون و اعتبارات و حضرت علمبر
 تبائینی و تمیزی گرفته اند از روی اجمال و هم از روی تفصیل اگر تمیز اجمالیت همانا
 معتبر خواهد بود به تعیین اول و اگر تفصیلی است مستمی به تعیین ثانی توان شد پس تعیین اول
 و حدتت و آنت حقیقت محمدی و تعیین ثانی احدیت باشد و اینست حقایق سایر ممکنات
 و این حقایق را خود عین ثابته باید پنداشت و این هر دو تعیین علمی که وحدت و احدیت است
 در مرتبه و وجوب ثبوت شتافته اند و لاجرم بومی از وجود خارجی نیافته اند بالجمله در خارج
 غیر از احدیت موجود نیست و این کثرت شهود که در چشم اعتبار بخارج سجد عکس اعیان
 باشد که اعیان ثابته مراد از وهت و از بیخاست که ترتب آثار ثواب و عقاب ابدی
 بر آن توان داشت و پنداشت - اما خود کثرت عکوسیه در خارج بسته نوع قسمت پذیرت
 قسمت اول تعیین روحی است و ثانی مثالی و ثالث جدی که بشهود است
 تعلق دارد و همین است تعیینات خارجی که در مرتبه اسکانیه مثبت نموده اند و عبارت
 تنزلات خمس همین تعیینات پنجگانه بوده - پس هر گاه در علم و خارج غیر از ذات و حبب
 و اسما و صفات و حبب که عین ذات اند چیزی ثابت نشده باشد و صور علمیه عین ذمی صورت
 نه تنها آن در نیز صور منعکسه اعیان ثابته را عین آن اعیان گفته آید نه امثال آن تا گرفت
 و ناگزیر علم با شکار رود و چون متحد شود همه اوست گفته آید و انا الحق از جان سرزند

سه آن را زکوة سینه خوانست و عظمت - بر دار توان گفت بر منبر توان گفت -

اعلم ان الاول ما حصل به الفردية انما هو بعينه الثابتة لان اول ما فاض
 بالفيض الاقدس من الاعيان هو عينه الثابتة والاول ما وجد بالفيض
 المقدس في الخارج من الاكوان روح المقدس كما قال اول ما خلق الله
 نور ابي فحصل بالذات الاحدية والمرتبة الالهية وعينه الثابتة الفردية
 الاولى ولذلك قال الشيخ الاكبر وانما كانت حكمة فردية لانه
 اكل موجود في هذا النوع الانساني ولهذا ابدى بدي الامر وختم وكاتب
 وادم بين الماء والطين بشركان بنشأة العنصرية خاتم النبيين
 سه در دیده و دل از دل از دیده جدا * بجای و چون می گرم در همه جای -

اما در وجود دیگری سرایش زفته که احتمال تعدد و کثرت باشد - لا وجود الا لله و لا موجود الا الله

کل شیء ذلک الا وجهه والیه ترجعون - محمود کاشی رحمة الله علیه که شیخ وقت است در ترجمه

عوارف فرماید که بجای ذلک میگوید گفت تا معلوم شود که وجود همه اشیا در وجود او امروز

ذلک است نه در مستقبل از روی تخصیص تا حواله مشاهده این حال بفرموده است بآنست که در حق

موجودان است كما قال عز وجل انهم یرونه بعیدا و کرهیم قریبا - با وجود تو زمینی نباید که زخم

صفحه در رویی جز بد و سقط بود الخ جز بحق و بد یعنی بحق و تائید او در رویی سقوط نشود

و یا گوئیم که در رویی جز بد و یعنی جز آنست سقط باشد چه در رویی باعث سقط شده -

و در مصرع ثانی یکی بیاید عربیت که افاده معنی مصدری دهد - ای یک بودن و حده

لا اله الا هو صم

صفحه بد او قدرت وجه بقاش الی اشارتت بایه ید الله فوق ایدیم - برود

سوره فخریه

سوره فتح در باب - وجه بقیاش اشارت بر اینها تَوَلَّوْا فَمَنْ وَجَّهَ اللَّهُ - بیاورد بر هر وجهی
 چه بقی و چه رُبُّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ - نزول عطاش اشارت است
 بحديث حضرت ختمی پناهی صلی الله علیه وسلم - کَمَا قَالَ يَنْزِلُ رَبَّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى
 كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثَلَاثُ لَيَالٍ الْآخِرَتُمْ يَقُولُ مَنْ
 يَدْعُونِي فَأَسْتَجِبْ لَهُ مَنْ يَسْئَلُنِي فَأُعْطِيَهُ وَمَنْ يَسْتَغْفِرْ لِي
 فَأَغْفِرْ لَهُ حَتَّى يَنْفَجِرَ الْفَجْرُ -

صفحه ۷ - قد میش جلال قهر و خطر - الخ اشارت است بوضع الجبار قد میسه
 فیها فنقول قط قط هُنَا لِكَ تَمْتَلِي - و مراد از قدم جماعتی باشند که
 حق سبحانه تعالی مقدم ساخته برای دوزخ ایشان از شر خلق خود - چنانچه مؤمن مقدم
 بسوی خلد و یقیم - و گفته اند که وضع قدم بر شئی عبارت است از روع و قمع - و گویند
 مراد از تسکین فوران دست - چنانچه گفته شود بمقام ابطال امری - وضعته
 تحت قدمی - و رجل عبارت است از زجر و این از جمله تشابهات است و گویند
 که جماعتی است آماده برای دوزخ چنانچه میگویند رجل جراد ای جاهله - اما مصححانی
 اشارت است بضمون این حدیث که فرمود قلب المؤمن بین اصبعین من
 اصابع الرحمن اربعا لا یبتئها و اربعا لا یزاعها - اما مراد از اصبعین
 جمال و جلال است یعنی دل مؤمن و صفت است از صفات متعابده از قبض و بسط و فرج
 و عم و هدایت و ضلالت اگر خواهد تعالی شانه ثابت در آن دل ابرایمان هدایتی
 و اگر خواهد مایل گرداند از ایمان بسوی ضلالت و غیبت - و باز دارد از طریق
 ارشاد و هدایت - اللَّهُمَّ اهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ السَّبِيلِ وَوَقِّنَا لِرِضَاكَ

فَأَنَّكَ تَصِلُ مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ وَأَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - ص ۴

صفحه با وجودش نزل پریر آمد الو ازل لا بدایت که زمانی هست که وجود مائیت درو نباشد - هم از فهم
وقیاس دور - و هم بزبان خیال راز تر - نه زمان ابتدا پذیر - و نه زمان انها تو ز - پس سفیر ماید که ازل
با همه شانیکه دارد با ذات حق تعالی شانه پریر آمده هست پریر آمد غ دکنایه از قرب مان باشد که تعیین ابتدا
در و راه یابد اگر چه نظر پیش آمدن خود را یکله آبی نسبت آما نسبت بوجود حق که از لش خود اوست
دیر کرده و میخواند شد ازل مراد از قدم زمان بی زمانی باشد ص

صفحه کی مکان باشدش زمین و زم الخ با مکان آفرین مکان چندان که مکان بمعنی راه باشد و مکان
در جای بمعنی مکان حکم عقل میاید گفت که مکان مانشته باشد چه مکان مکان بودی بستی آن مکان
که مکان مکان بودی و هم مکانی و هم چنین بلم جزا گویم بر و تا مکانی که بوی تا زمانی که جوی آخر جزا
که اکنه غیر متناهی لازم آید در بدست چه افتد و این باطل است پس ثابت شد که مکان مکانی نیست اما قدرت
کامله از دی مقوم است چون محقق گشت که مکان امکان باشد پس هزاره چتر تیزی بلکه مکان آفرین
خود مکان چون باشد و بیت دوم خیابان بندگلهای این معنی است چه مکان عبارت از سطح باطن جوی است
که ماسن باشد و سطح ظاهر محوی چنانکه در مشابهن است یا بعد مجرود که در شب شراقین است نه بعد مغرود
که در شب تکلمین است -

صفحه ۸ - رقم عرش بحر شریف است الخ یعنی تشریف عرش تعریف کعبه تعریف تکلیف متقابل باشند
و مراد ازین تعریف اگر چه تعیین است آمانه تعیین ذات و نه بدین معنی که کعبه متقاضی تعیین ذات است
تواند بدل ازین تعیین جبهتی تحقیق تعیین است که جهت عبادت را مراد باشد چه نسبت که در کعبه صاحب
ذایریت نسبتی است که در میان عجد و معبود و عباد او ایر باشد و این تخصیص از روی مصلحت است
و مصلحت شرعی آنکه که در فاعل امر و انقیاد آن از جانب عباد مومن و شقاوت مکر پیدا شود -

و این بیدای تفرقه حق و باطل آینه درآید ورنه - کافران سجده که در پیش تان میکردند + همه سوئوت بود و همه سوئوت بود -

صفحه ۸ - لامکان گوی حاصل دین است + سر بجناب کن جای تحسین است - الحق این مصرع که حکیم نازشی در چنان عالی واقع شده - که اگر دست پازنیم و چیم و خیریم جای تحسین باشد چه جای بر خضایان و این زان است که در حکیم گفته است چه ثواب اعمال صالحه و آن چه از مشروبات در سنات واقع شود نماید که الیه یصعد لکم الطیب و علی الصالح یرفعه - بفرمای که اگر صلوات و رجوع به لامکان نیست آخر قرار گاهش کجاست مگر در خانه آونگی آونخته باشی و آبروی معنی نمی بخشد باشی - باش که حاصل دین گفتن لامکان امکان تحسین است و تحسین کمال - سن و خدا حکیم که خدایش با او باد و چو گان و دو گوی برد -

صفحه ۹ - یوم نطوی السماء و بر خوان - اشارت است بآیه کریمه - یوم نطوی السماء کعبی السجل للکتب که در سوره انبیا واقع است -

صفحه ۹ - ما و هو را میان و نیم زنند - باید دانست که ما شناسان بگانه بین که پروانه انوار ذات اند چون دم از نور خالص که ذات است زنده نخت ما و هو را پی کنند که این ما و هو برای تعیین مشارالیه بکار آید و پدید است که ذات بحت هیچ شماره شمار و با ذات تعریفی معرّف نشود چه آدات مرتبه غیبت هویت نمکور نشود در حضور - و از اینجا است که این مرتبه گنجائی ذکر آدات ندارد و از اینجا است که قطع این اشارات لازم مخادس با سر زلف تو مجموع پریشانی خویش + کو مجالی که یکایک همه تقریر کنیم -

صفحه ۹ - دهرنی قالب قدیمی او + طبع فی باعث کبری او - در نسخه مطبوعه که از بی بی بیستمین شعر از بطریقه نوشته آمد دیده ایم باید دانست که در عبارت است از نسبت امور مکنه ثابته تقریبه با امور متغیره

مانند نسبت عقول با فلاك و زمان امرست كه نسبت كرده آيد بسوی ذی امور حادث را چنانكه
گوئیم كه فلان حادثه در زمان فلان واقع شد پس مراد است كه قدم او از ان عالم نیست كه بقبر آن بدر كنیم -
و كریمی و طبعی نیست كه و را اختیار او باشد و بحسب طبیعت بی اختیارانه از دو صادر شود بل اختیاری است
چه كه در كار در افعال خویش فاعل است مختار - آنچه خواست كرد و بیاورد آنچه نخواست نكرد و بگاست -
و این است ابطال نه است مله **فَاتِشَاءُ فَعَلَ وَ اِنْ شَاءَ تَرَكَ** سبحان الله تعالی عما یقولون
و **عَلُوا كَبِیراً** - ص

صفحه ۹ - عقل باشد بخلط و وهم محیط اله میتواند شد كه از خلط مراد اخلاط اربع هم باشد -
چه تركیب آن بگردانگسار وجود پیکر عنصرست كه مرئی باشد و آنست كه شیف و مشهود -

صفحه ۹ - زرق و تیس مخزوقه مخزود - مخزوقه بلكسر دره كه از كرابان بچند و كسی نند و شیر چون

صفحه ۱۰ - از درون نگاشت صنع اله - مراد از درون روح است و حكه برش گوئیم - و روحی

كه چیست نتوانیم گفت اگر گوئیم همین كه مراد از بانی است و هم خوانیم كه قلب انسانی است - اما
نه مضافه صنوبری - بلكه مكانی در باطن كه قرارگاه ملكین است - جانم فدای ملكین باد - و این درون كه ما گفتیم
و دینی كه روح و قلب است مجرد از ماده باشد زرد و سپید و سرخ و سیاه مراد از اخلاط اربع باشد
كه اصل ماده تركیب عنصرست - زرد و صفرا سپید بلغم - سرخ دم و خون - سیاه سوكه بدین اخلاط

صفحه ۱۱ - كیسه را در زرد پرده در - كیسه و ختن با و اشمو مو مفسلفه و حكما گرو شدن -

پرده دریدن شك بر بر ایمان یختن - كاسه رسیدن با قوال ایهی حكما مبتلا شدن - عشو خرید
تقلید گروه باطله كردن چنانكه جائی گفته اند سه دل منور كن با نور اعلی + چند باشی كاسه یس بو علی -

و این از شیخ بهاء عالمی است رحمه الله تعالی كه فخر المتأخرین افتخار المتقدمین بود - و نان حلوا

از و شمرتی دارد - اصل جناب از جبل حال است

که از مضامین شام است - و آنکه گویند اصفهانی است غلط است - و پایه رفیع اور انجمنه باشی
 اگر بکلام در سیده باشی و فرماید رباعی رویت که زباده لاله می ویدازو + از تاب شراب الهی ویدازو
 دسته که بپازد دست تو گرفت + گر خاک شود سپال می رویدازو +

صفحه ۱۱ - نیست گوی جهان شست و نمو الم همه زو یافته نثار و صور الم - این بحیث اختلاف
 عقاید است - چرا که شکلین و عظام هر بوجدت وجود اقرارند ازند - اما جهان شست و نمو
 عالم آب گل و عالم جاوید است - مراد آنست که این برد و عالم نیست جز از و یعنی خرناشی از و
 كَمَا قَالَ عَزَّ وَجَلَّ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَهَم كُفَّةٌ اَنْذَكَ رَاجِعٌ بَاوَسْتَ تَعَالَى سَائِهًا
 كَمَا قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَاللَّهِ تَجَمَّعَ الْأُمُورُ وَيَا كُؤَيْمُ بَيْتِ كَبْرُ مَلِكٍ اَوْ كَمَا قَالَ فِي مُحْكَمِ
 كِتَابِهِ رَبُّ اللَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ - یاد انیم که بوسید امر و ایجاد کما قال عزوجل
 وَمَا يَسْتَنْزِلُ إِلَّا بِإِذْنِ رَبِّكَ - بلکه خود اوست چه نزد اهل تحقیق عالم تعینات و تنزلات
 ذات واجب الوجود است و مظهر عین مظهر - بیولانی اصل آیی با دی اصل مستعداً لاتصال
 و الانفصال بالذات - آیی آنچه منسوبست باده و میوز از عالم اعراض و کیفیات جسمانی و پیکر که
 از صورت ترکیب ارد -

صفحه ۱۱ - سوی حق شایره نفس و نفس - الم مراد از نفس نفس ناطقه - و نفس دم است -
 و آن دم پاک که بنفیس را کی تعبیر آن رود چنانکه گفته اند - اَلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ
 الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ - از اینجا است که تکمیل نفس ناطقه - و صعود انقاس پاک منحصرست در آمینه دل
 زدودن و آن میسر نیاید - اِلَّا بِصِفْلِ رِيَاضَتٍ وَ مَجَاهِدَةٍ وَ دَوَامِ ذِكْرِ وَا هُوَ
 اِی بَرِ عَشْقِ صُحْبَتِ یُوسُفَ رُخِّي طَلَبِ + باشد که باز میوز زینجا جوان شوی +

صفحه ۱۲ - گر چه در آمینه شکل بوی + آنکه در آمینه بود نه تو می - این شعر را در نسخه مطبوعه می

برین طور یافته ایم - و معنی آن ظاهر است - بجان دژم چرستیزه رواداری - برو و بکار
خویش باش مص

صفحه ۱۲ - آینه و صورت از سفرد و رست - الم در چاپ بمبئی این شعر چنین یافته معنی آن

صفحه ۱۳ - تونزینی خراز خیال حواس - الم - باید دانست که آنچه قابل اشارت حتی است
اگر قسمت پذیر نیست - آنرا نقطه اعتبار کنند - و اگر بجهت قسمت پذیرد آنرا خط گویند -
و هر چه بود جهت قسمت گیرد آنرا سطح دهند - و پیدا است که چون در معرفت این خُرئیات
که از جمله مدركات حواس است زبون باشی - بخیال و حواس عارف کردگار چون باشی - و باید دانست
که اصل علم خوئیطری که مراد از مبادی علم نه سه با همین خط و سطح و نقطه بوده -

صفحه ۱۴ - تو درین راه معرفت غلطی - الم - و ربطی مای خطاب است - میفرماید

که قیل و قال که واء حال است سال و مه غلط رفته و از معرفت و راه حق خبری نگفتند
حدیث فریاد ببط عموماً - گویند که در قرارگاه بطان و بی در افتد مستور - و بوبت
از برگ و گیاه برگند - و در برگ اندازد - تا قافله سالار بطان که قراول و یتا قی ایشان
فریاد بر آورد و ایشان از آن فریاد بی بیگام روگردیم کشند - و روبرو کلبی از ایشان بر باید
تا پذیرند که فریاد ایشان بی سود نبود - و آبی بجای صلیبی آبی خوش حالت آن نفس در پای
حریف + سر و دستار ندانند که کدام اندازد + و این حکایت صید زو به است که بر کنار
غدیری که مسکن بطن است آمد چند دفعه بوبت خار در آب اندازد - بطان فریاد بر آورد
چون ببیند که خار است آسوه گردند - و این حیاله چند کثرت چنین نماید - تا بکلی آنها
غافل شوند - و صدای آب بوبت را محض و هم خود میدارند - و دیگر بصدا و آنچه
در آب است متوجه نشوند آنگاه رو با بوبت در دمان گرفته خود در آب بر آید -

و این مارا صید بکند هم

صفحه ۱۲ - یوسف از فرشته نیکوتر - الم رسم است که چون در پولاد مصقول
نظر کنی چهره درو مانند دیونا خوش نماید -

صفحه ۱۳ - هر چه روی دل مصفا تر - الم - پس این شعر را چنین یافتیم -
چون راست فروزش بود اخلاص گشت بود در تجلی خاص اشارت است بحدیث حضرت
ختمی نبایی که از جمع الجوامع منقول است گما قال النبی صلی الله علیه و سلم
یا ابا بکر اعطاک الله رضوان الاکبر - قال و ما رضوان الاکبر
یا رسول الله فقال ان الله یجعل للخلق عامه و یجعل لک خاصه -

صفحه ۱۴ - بر یکی صورت محالی است به دل و جان در پی خیالی است - خیال قویست
که بر عکس از مکررات محسوس است - و بر حسن مشرک نشیند - صورت آن از خیال مصور گردد
و این از حواس باطنی است هم

صفحه ۱۴ - گفت شاکر بن جانه مضبوط است + راست همچون عمود مخروط است -
عمود مخروط خراشیده و دراز روی - و اهل هند سه جسمی یاد اند - که طرفی از نقطه منتهی
و طرفی از وسط و محیط او سطح مسدود باشد هم

صفحه ۱۵ - و آن یکی استواء عرش و سریر به کرده در علم خویشین تقریر - استوا
قرار گرفتن و چهره شدن و تمامی رسیدن - و نیز خطی است مفروض - که سرش از قطب
پدید است - و سر دیگر بقطب جنوبی پیوندد - و این خط در میانه فلک گزرد - اما در اینجا
از روی اقتباس است که فرموده الرحمن علی العرش استوی که در سوره طه واقع است
اما باید دانست که استواء حق استواء لغوی است - بلکه معنی استیلائے حق است -

که اصنافی بایش گفت - و آن استیلا - استیلا حق باشد عزوجل بر سایر مخلوقات -
 اما نسبت استوا بتخصیص بعرش که رفته - بوجه عظمت فلک اطلس است که بی عقل هم او را عقل کل
 و عقل اول و این در عظمت و بزرگی در تمامی ممکنات نام آور ترست مراد آنکه رحمن مستولی بر
 فلک الافلاک که مستولی است بر جمیع موجودات و این آیه و آیات دیگر که بعضی از این آیات
 مابعد و مابعد در مجلس مذکور شده و خواهد شد مثل **وَجَاءُ رَبُّكَ وَالْيَهُ يَصْعَدُ لَكُمُ الطَّيِّبُ**
وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ وَيَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ - وَالسَّمَوَاتُ مَسْطُورَاتٌ بِيَمِينِهِ
وَيَا حَسْرَتًا عَلَىٰ مَا فَرَطْتَ فِي جَنبِ اللَّهِ - وَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ
وَخَلَقَتْ بُيُوتَهُنَّ لَكُم مِّنْ غَيْرِ ذَلِكَ و از حدیث **قَوْلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْحَارِثَةِ الْخُرَسَاءِ**
إِنَّ اللَّهَ فَأَشَارَتْ إِلَى السَّمَاءِ فَلَمْ يَنْكُرْ فحَكَ بِأَسْنَانِهَا - وَإِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ إِلَى السَّمَاءِ
الدُّنْيَا - وَإِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ عَلَى صُورَتِهِ إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ متمشک مجتهد است -
 که میگویند حق سبحانه تعالی جسم است و بدین آیات و حدیث از روی نقل استدلال کنند -
 اما دلیل عقلی آنکه - صانع عالم بی ضرورت عقل می باید - که موجود در خارج باشد و هر موجود
 در خارج یا متمشک است یا حال در متمشک - و صانع عالم نمیتواند بود که حال در متمشک باشد
 چه لازم می آید احتیاج صانع بجهل - و این منافی و جوب ذاتی است - پس ناچار میاید که متمشک با
 و متمشک بالذات نباشد مگر جسم - آری بار خدا یا مگر دم **إِنَّ هِيَ إِلَّا فَتَنُكَ بَرَزَ آرِيمَ**
 اگر فرمایی گفوتاریم - باید دانست که در رد دلیل عقلی آنها جواب نیست که این بدیهه هم
 نه عقل - و حکم و هم در معقولات باطل است و مردود چه کلیت کبر که هر موجود در خارج
 یا متمشک است یا حال در متمشک ممنوع است - اما از روی نقل در تردید آن جواب اینکه
 این ادله و سمعیه ظنیه اند که معارضند مراد از تعلیه قطعیه را - در ماده بی جسم

و همچون و بچگون بودن حق تعالی شانه و دلیل شععی ظنی هرگاه معارضن باشد با دلیل قطعی
پس مولی ظنی دو نوع بایا و حب و میل یا و حب التفویض مصر

صفحه ۱۵ - دان کرد را سخن ز قعد و جلس + بسته برگردن از خیال جبرس - اشارت است

بکریمه تشیر ان المتقین فی جنات و هم فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر
که در سوره قمر واقعست بحسب معنی ظاهر باغ و روضه و نهرا دانسته باشی اما بقول بعضی
نهر یعنی وسعت و فراخی در روشنی است و مراد و مقصود ازین اوصناع و نغمای که ظاهر کرده شده
مقامت در زیر ظن بادشاهی که جان عالم فدایش باد و آن توانا نیست مذکور در هر لسان معبود
در هر مکان که بهر اعتبار از خلوص اگر خوانی دانی و هم ندانی خود خوانی مصر

صفحه ۱۵ - وجه گفته می در قدیم + کس گفته در آنکه نطلبک این - در نسخه مطبوعه بوی دیگر

نسخه های قلمی این شعر چنین باقیم + وجه گفته می در قدیم + کس گفته در آنکه نطلبک این -
آیه که در ماده وجه و حدیثی که در خصوص قدیم وارد است گفته آمدیم بر و در باب سه

صفحه ۱ - دو دو عالم کی کند صادق + سه سه منزل یک کند عاشق + غرض از سرعت سیر

سالک داشته ای از عالم دو اسپه تا حق و در راه دو منزل ای کی کرده بر سر ملت جان با حقن آیا باشد که از دو
دنیا و آخرت یا عالم اربعه که ناسوت و ملکوت و جبروت و لامبوت است مراد باشد مصر
آما سه سه منزل منازل عشرت - اول تو به بیرون کشیدن از مظالم نفس - دوم صبر و شکر - سوم
خوف و رجا - چهارم درویشی و فقر و ورع - پنجم صدق و وفا و اخلاص - ششم محاسبه و مراقبه
که منزل بلند است عارف سالک - هفتم تفکر و تدبیر - هشتم توحید و توکل - نهم محبت و شوق
دشمن یاد کردن مرگ و آن یقین نام است و استواری ایمان زمینت ترک - یا مراد باشد از اطوار
که پنج از آن بعالم امر متعلق بود - قلب - روح - سیر - خفی - اخبار - اما دو بعالم ماده

مراود توان داشت در بعضی بیان حال صادق و عاشق و تعریفه حالت هر دو هم میشود چنانکه گفته
عَلَى الْفِطْنِ الْعَارِفِ در صورت مرتبه صادق ارفع از عاشق و علو مرتبه صدیق که صدیق
از مردان محبوب است و عاشق از مردان محبوبانست - مصم

صفحه ۱۸ - عقل داننده اندرین در ماند + زانکه در ماند هر که زین زمانه + آی عقل داننده + عتبات
صفت موصوف آی عقل که دانا و توانا بر کار راست اند زیرا که از حفظ و مراقبت در ماند چه خواهد
و معجزات آن باشد که خارق و معجز عقل باشد و عقل در ادراک آن در مانده شود - مصرع ثانی
عقل است مصرع اول - چه برد در ماند عقل به کینه ذات نرسیدن امر است معین پس کسیکه
عاشق به نینوال بود یقین که در ده نشتن همچو امور در ماند مصم

صفحه ۳۳ - سبب بدیه ایادی و نفس اتمندی مادی و بدیه تحفه و نعمت
آیادی جمع ایادی خود جمعید باشد در خیالات آیادی الجمع باید خواند اما نفس
جان دل است و آنگ شوق پس متهدی که صیغه اسم فاعل است بمعنی متهدی الیه که مفعول است
واقع شود مادی تواند که معنی مصرع را آبی در رنگی به تکلف بدست آید و از اینجا است که حذف
ایصال از جمله حسنات کلام آمد و ای چیرگی که بدست کرده میشود نفس را بسوی او - و آلامعنی
صاف روشن بدست که متهدی بمعنی مادی مادی مترادف متهدی واقع شده و نیم حسنی دارد

صفحه ۳۴ - حضرتش از بمراده و نر + بی نیازی پیر پیغمبر + مگر این شعر از نیست
بر دهن سب معتزله و متابعان ایشان کلمه فی النار و در بعضی از حکما که در ترک تاز تحقیق
عقل اباحتند چون فلاطون و ارسطیس که ایشان ارسال رسول ابرازید سبحانه نقاسی
لازم بدارند و نتایج و ثمراتی که در عالم از وجود انبیا علیهم التحیه و الثناء مترتب شود بسوا سطره
ظاهر شدنی نه انگارند و دانند که این امور از جمله واجبات و فرضین حق است و این خود غلط باشد

بهر بر ذات توانایی واجب لوجو که ز نام **مَجْوَالِ اللَّهِ مَا يَشَاءُ وَيُكْتَبُ وَعِنْدَكَ**
أَتَمُّ الْكِتَابِ بگفت اختیار او باشد امثال **مِنْ خَيْرِ مَا رَزَقْنَاكَ وَمَا يُغْنِيكَ عَنْهُ**
 نماز رکنه و اجابت احوال الله ضعف قادر بر کمال در پیر من خیال گزشتن خود کفرست و اینجاست
 که در اصول چون بحث از عدل رفت اهل سنت از گوشه بام و خوب عدل بر ذات پریده اند و فرمود
 اشاعریه آنرا از فرمایش اصول ایمان پنداشته اند **خَيْرٌ بَرَكَلِكِ أَنْ تَقَاتِلَ مَا فِيكَ أَنْ تَسْلِمَ**
 کاین بر نفس عجب در گوش بر کاروست -

صفحه ۳۳ - کرده اند بجز بر پیری شش میر + گریه را نبی سگ را پیر + شش میر اینجا
 اصحاب بگفتند ایشان کار زردگان شام دین بوده اند و مفتی ایشان شبان زاده که در این
 باب ایشان بودند و در جناح در کتاب آسمانی و قاسم قرآنی هم بگفتند و هم بصیرت از آن سخنان
 رفتند **كَأَنَّكَ تَكَلَّمُ عَن جِلْدٍ وَيَقُولُونَ سَبْعَةَ قِنَاطِيمٍ مَّا مَلِكُمْ كَلْبُهُمْ** حاصل این است که
 جباری از ملک شام که از شام سیاه تر دای دشت دقیا نوس نام بود در در الملک نوس و افوس
 که دم آنرا و لا غیر بر آوردی و خود از تیره دای که دشت صد و بی نیاز دانستی این
 کار زردگان در خدمت آن فرومایه کمر بر میان بسته اند تا از شیر جبار این زیند گویند که دقت
 ایشان بجزرت وی پای استاده اند که دو گریه را جنگ آویزش هم پیوست تا از غراز بام
 بر سر و پیشگاه آن دل سیاه افتاده اند رسیدن گریه بر سر او همان بود و در فن هوش از سر آن جبار
 جان نمان - ایشان چون تماشای استیلا ترس و مخالفت بر ذات او دیدند به اندیشه برداشتن
 چنانکه بشعله داری توفیق دشت گریه فکر سا که نصیب با و بر این اتفاق ساختند که کسیکه
 از گریه بر هم زند و آشوب خدای توانا چون می تواند شد دل اطاعت عباد آن فرومایه بخود آبی
 که خدی بود برداشتن و پایه صحرای گشتند تا آنکه به شبانی در خوردند و ما جبار پیش نهادند

دی که صادق بود موافق افتاد و روی به ایمان آورد و از من پرسید گوی برد با لاسه کرم
 این جبار بد کرد از بغاری خنزیر بد که خیرم نام داشت و کوه را با حلوس می گفتند - سیگه
 که رفیق طریق شبان بود در شبالی نگذاشت تا با ایشان در عمار درآمد و سر راه دشمن گرفت
 و نشست و آن سگ را قوی گویند باقی بطون کتب آینه دار است اگر پیش ازین که گفتم کسی
 طلبکار است پس چون اصل مایه توفیق و نورافشانی بدست جنبش دم دیرگر به بر خاست
 در مطر عیانی که به را بنی از آن فرموده چه معنی نبی اینجا از روی توضیح لغت است که خنجر
 ترجمه آن باشد و سگ را سپر گفتیم هم ازین و صورت است که بر لغت یاران نیکو فرجام
 در پیوست اما اگر این مصرع را بقصه دیگر تعبیر کنیم می تواند شد چه در لغات جامی مذکور است
 که امام الاصبغ شیخ اختری فرج زنجانی را که به بوده است که چون اهل صفا نماز گزاردی چنانکه
 حافظ شیراز از روی لطافت و ظرافت که شعرا را باشد جای میفرماید ای کبک خ شخوام
 کجا میروی بایست به غره مشو که گر به عابد نماز کرده مقرر بود که این گر به تا بادان
 درویشان و همانان به در خانقاه فرام دیدی بانگت عدد ایشان دی تا خادم شیخ
 بر بانگت کاسه پر از آب به بر بانگ که حدت احباب باشد در دیگر ریختی تا بخش یاران برود
 سعین بایشان صد روزی خادم به تقصیر یاران خانقاه بر خست ساز و برگ جهانی بر بانگ
 گر به ساخت اما اختلافی در بانگ و عدت هم رسید گر به بر آشفست خادم بشکستی رفت
 تا گر به بجای همان رسید و پر یکی از اینها بود کردن گفت و هم در خجالت بر یکی ازینها بول انداخت
 گویم که آبرویش ریخت چون جسته یافتند که وی مومن و پگانه نبود بل کافر و ازین بیگانه بود
 شمس شیرازی خوش گفته به یار مردان خدا باش که در کشتی نوح به هست خالی که
 به آبی سخره طوفان اند و هم نقل است که روزی خادم خانقاه دیگر بر آتش نهاده بود

و شیرانداخته تا شیر با بی نزد خود جانی رفت و دیگر ابی نهبان گذاشت تا آنکه سیاه مار
 از راه دودوان در دریا افتاد گرید که شیر غلامش مادر در دریا گشت و بانگ میزد
 اما خادم که غافل از ماجرا بود خبر نداشت سخت بر خاشی در میان گریه و خادم غافل هم پو
 خادم شبی میا و دلی دانان داشت همچنانکه گریه از بانی گویند و گریه چون دید که حال چنانست
 خوشتن فدای یاران کرد و خود را در دریا گرم انداخت تا جان باخت دیگر را
 بر آوردند و شیر با برون کشیدند یافتند که ماری بزرگ سیاه در دریا افتاده است
 و لغم ماقیل سه ای بر عشق صحبت یوسف رنجی طلب باشد که باز همچو زلیخا چون استوی
 اما سگی را پیر اشارت باشد از سگی که منظور نظر شیخ کبری شیخ نجم الدین نیشاپوری
 رحمة الله علیه گویند که روزی شیخ سعد حموی را بجا طر گزشته است که مگر اثر صحبت
 هم چیزی است و آیا کسی باشد که در سگ صحبت وی شرکت کند - شیخ کبری که پیشوای است
 و او استاد حموی است ثبوت کرامت و مکاشفه آن اندیشه را دریافت بر حاست و
 بر در خانقاه خرامید تا دیدند که از بازار سگی بر در خانقاه ایستاده است شیخ نظری
 که جهان سوز دراز جان سوخته بر و انداخت تا کاش تمام شد تیر نظر داد طلبگار
 بهادش گشت نصیبی داشت که به کسان هم نصیب باد سگ فریاد بر آورد و بخود
 در حیرت رفت شتافت و راه گورستان گرفت روز و شب در صحرا بودی
 و سر بر زمین بودی دیده اند که چندین از سگان پیر من او گشته اند و ذات او تنها
 نگذاشته اما بجز ارادب خموش نشسته و درین بان از فریاد و حرکت پیش وی بسته
 تا روزگاری دراز برین ماند و مرد - الله الله ما نلفحت فیمن روی شنیدم بقیه
 بر من این معنی که مازان و نیم اوزان ماست * مصر

صفحه ۴۲ - دست او همچو چشم نباشد + تاج بر فرق آسینا شد + آن بمعنی اهل
 و قبایل اینجا مراد از آل سینا کسانیکه جهت رویت بمعیت حضرت کلیم علیه السلام بر طور
 رفته اند و جان خستند مصر

صفحه ۴۳ - کن دو حرفت بی نو اهر دو + هو دو حرفت بی هوا هر دو +
 ذات او سوئی عارف عالم + ترا ز کیف و ما و از ایل و لم - در ابتدا به تنزیه ذات حضرت عزت
 فرمود که امر کن آنچه مسموع شده دو حرف بی نو اخالی از صوت باشد و مراد از این کلمه کلام
 نفسی است که تحقیق آن در حق قدیم بودن کلام الله در کتب مبسوطه واقع شده از قبیل صوت
 و حرف توان پذیرفت و هو که ضمیر است موضوع جهت اشارت عمیقت چنانکه مرجع صفات ذات
 جمیع اسماء حق بحساب حمل کبیر راجع بآن شود دو حرف بی هو است یعنی بی افتادگی و هوادر نهایت
 علو حقیقه یا معرا از هو او هوس چرا که اگر شمه از هوس هوادر نفس باقی است بحقیقه آن اشاره
 نمی تواند رسید رومی فرماید سه تا هوا تازه است ایمان تازه نیست + کان هوا خبر نقل آدن دوازه
 اما ذات مقدس باری نزد کسی که عارف و عالم است به ذات و علوم ربانی بر ترویجی از کیف
 با و هل و لم بود چه مقولات تسع عرض کیفیات جسمانیت و بس ذات مقدس بخت -
 تعالی الله عما یقولون مصر

صفحه ۴۴ - در چنین عالمی که رویش دو + زشت باشد تو او بوی او تو + گر گویی بد و نکو نبود +
 و رگویی تو باشی او نبود + گردانی ز دین تویی باشی + در گویی شش بی شش + چون برون
 از کجا و چون بود او + گوشه خاطر تو کی شود او + گویم این چار بیت چار کن تنزیه
 و تقدیر حضرت عزت است جلالت اسماء میفرماید که در چنین عالمی که مجازت و دورود اید
 و قضای دوی کند زشت باشد که تو او باشی و او تو یعنی با این سهی عاریتی و عمر رفع امانیت

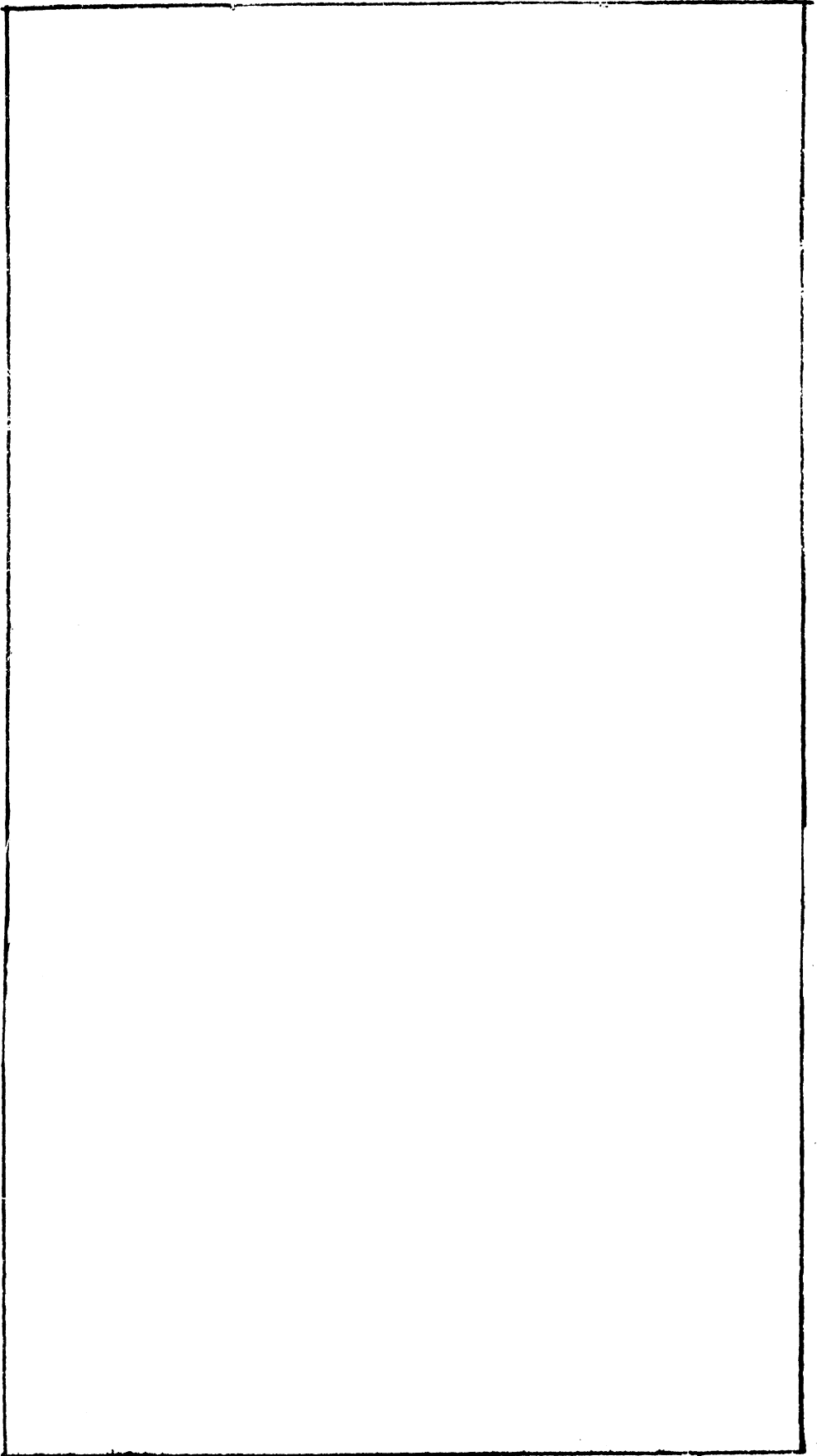
دعوی وحدت وجود و معرفت ذات کنی معاذ الله اگر نگویی به او یعنی قایل بوجود و حقیقتی
 هستی او را بیک نحوی رنگی ثابت کنی خوب نیست و بکفر گرا می و اگر این بگویی و اثبات هستی کنی
 اوضاع نباشد بل تو باشی یعنی هر چه در حق قرار دهی آن وجود تو باشد نه او چرا که هر چه معقول است
 او اوست تعالی شانه و مرء الورداء ثم و زاء الورداء هو الله الذي لا اله الا هو
 و اگر این که ضای هست ندانی و در عقل خود معقول سازی زردین تپی باشی - و اگر گویی هستی باشی
 چه حق جل و علا بهیچ اشارت مشار نشود که هر چه سوئی او اشارت کرده آید تشبیهی پیدا شود
 فتم الافادات وقد فرغنا من تفسير الكلام ونؤمن بالله ونحمد
 ونشكركه ونستعينه ونستغفره ونتوكل عليه اللهم اعطنا شوقاً
 الى لقاءك واجعلنا متوجهاً الى جنابك - اللهم اجعلنا اسبين بك
 مستوحشين عن غيرك راضين بقضائك صابرين على بلائك مثل الذين
 يدركك فرحين بكتابك مناجين بك في اثناء الليل واطراف النهار
 والسلام وهو خير الكلام حرته حلا والدين المستهام حفظه الله عن النفس
 والظلام وشر الفتي واللام باسمك يا علام بمناك يا منعام

قطع

زما هر ذره خاک افتاده جا
 که هستی را نمی بینم بقای
 کند در حق این مسکین دعا

بماند ساطها این نظم و ترتیب
 غرض نقیثت که ما باز ماند
 مگر صاحب دلی روزی بر حمت

تمام شد

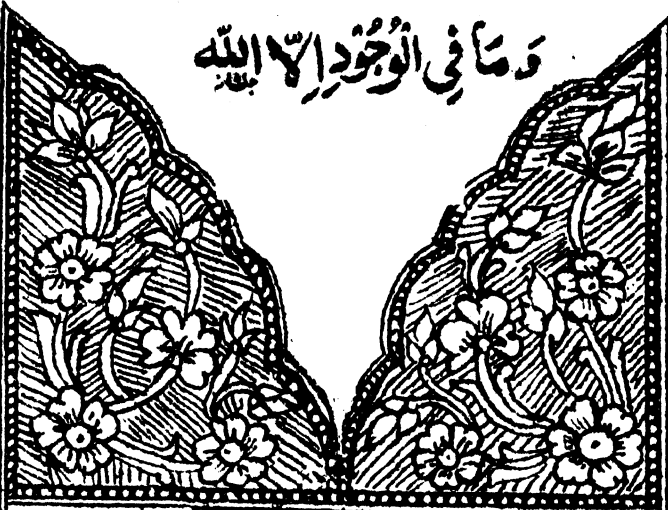
وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

بتأييدات حکیم علی الاطلاق مشنوی شریاً نثار از ارشادات طیبیاً
سلطان العارفين افضل للمتقدمين شارح و حقیق عرفان امام الا
صفی الشّعرا حکیم نجم الملة والدين الشنای رحمة الله الموسوعه

حقیقہ سنا

حسب فرمایش امیر ابن الایمیر ابن الایمیر سر آمد کمالی روزگار
فخر اعصار و ادوار فیض آب ستطاب معنی القاب ممدوح
مصطفی که الشفیح حبیب الله نواب مرزا محمد علاء الدین احمد
بھادر فرمانده ریاست لومار و لازالت شمس دولت و فضل
طالعہ بال دوام در مطبع فخر المطابع لومار در شهر صفر ۱۲۹۰
هجری نبوی صلی الله علیه و آله وسلم بتصحیح و تنقیح تمام حلیہ نظماً

وَمَا فِي الْوَجُودِ إِلَّا إِلَهٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و حتی سرد سبزش بی خرد و بخشا
حافظ و ناصر مکن در مکان
همه در امر تو زمان و زمین
همه در امر قدرت چون
عقل با روح پیک مسخر است
از شناسی تو اندر و جانست
رهبر وجود و نعمت و کرم
زان هزار و یکی و صد کم یک
لیک نامحرمان از و محبوب
محرم دید نام خود گردان

ای درون پرور بدون آرا
خالق درازق زمین و زمان
همه از صنع تو مکان مکن
آتش و باد و آب خاک سکون
عرش تا فرش جز و مبیع است
در دهان هر زبان که گرد است
نامحای بزرگ محترمست
هر یک افزودن عرش و فرش ملک
هر یکی زان بجایستی منسوب
یارب از فضل و رحمت این عالم

بسم الله الرحمن الرحيم
ای درون پرور بدون آرا
خالق درازق زمین و زمان
همه از صنع تو مکان مکن
آتش و باد و آب خاک سکون
عرش تا فرش جز و مبیع است
در دهان هر زبان که گرد است
نامحای بزرگ محترمست
هر یک افزودن عرش و فرش ملک
هر یکی زان بجایستی منسوب
یارب از فضل و رحمت این عالم

گفردین هر دو در پست پویان
 صانع و کرم تو انا اوست
 حی و قیوم و عالم و قادر
 فاعل جنبش است و تسکین است
 بحر حاجت تمامی اوست
 لاهوت هر دو زبان سر اجمعی
 بر تران و هم عقل جس قیاس
 هر کجا عاریست در همه فرش
 هرزه بنید روان بیننده
 آنکه داند ز خاک تن کردن
 و هم عقل و همم الباب
 همه از صنع اوست کون فساد
 همه از او و باز گشت بدو
 اختیار آفرین نیک بد اوست
 هیچ دل را بکنه او ره نیست
 دل و عقل از جلال او خیره
 عقل اول نتیجه از صفتش

و حده لا شریک له کویان
 واحد و کام ان چون اوست
 رازق خلق و قاهر و عاقر
 و حده لا شریک له این است
 قدرتش نایب اسامی اوست
 باز گشتند حسب کیسه تجی
 چیست جز خاطر خدا شناس
 هست چون فرش پر نفسش
 آفرین خبر بر آفریننده
 با در افشسته سخن کردن
 عشق نفس و مبدع اسباب
 خلق را جمله مبدست و معاد
 خیر و شر جمله سرگذشت بدو
 باعث نفس و مبدع خود اوست
 عقل و جان از کمالش که نیست
 چشم و جان با کمال او تیره
 راه داده و را بمو فرشتش

ای خدای نامی ادا داشت
 این کلمات را تمام است اگر
 قدرت بنانند کسی قابل نیست
 نشود قایل اسامی
 باز خیالی نخواهد بود چون
 هیچ صفاتی توفیق بنانند
 قدرت است از این جلال
 کفایت نایب اسامی
 اسامی اوست اسامی
 کا و بود از انچه بنانند
 سرای بی برادران عالم
 لا یوت و از عالم خلق
 جنبه کسب نمی براد
 از نایب اسامی
 بنده لوز خاکیست
 ملک بود از دستش کردن
 انفس را تا بس کردن
 بر کون زبان اسامی
 الباس و هیچ کسب ای
 نسی از انچه ابداع
 نسی با باوده و
 نسی با باوده و
 ۱۲
 ۱۳

بدر آنکه بنده
 ۱۲
 ۱۳

نواز اولیٰ ذریعہ کار ۱۱
 عقل را در عالم نظام و حد
 ای بر که در او عقل صفت
 گفته اند که در او عقل
 زینا بر او عقل را ازین گفته
 عقل را در عالم نظام و حد
 ای بر که در او عقل صفت
 گفته اند که در او عقل
 زینا بر او عقل را ازین گفته
 عقل را در عالم نظام و حد
 ای بر که در او عقل صفت
 گفته اند که در او عقل
 زینا بر او عقل را ازین گفته

هست جولان بخرد آتش و هم
 عقل را بر بسوخت آتش او
 نفس در موکبش کرد و زیت
 چیت عقل اندرین سوخ سر
 نیست از راه عقل و هم در حق
 غر و صفش که روی بنماید
 عقل را خود کس نمده کلین
 کم ز کج شکسته آید از هیت
 عقل کا بنجا رسید سر بنهد
 هر چه هست گفتی ازین و بار
 جز بجز رکیک نفس خدیت
 در ره قهر و عت و صفش
 چند ازین عقل ترهات انگیز
 عقل را خود بخود چو راه نمود
 کا قول آفرید با عقل است
 عقل کل یک سخن زد و قدر او
 عشق را داده هم بشوق کمال

تنگ میدان ندکنه و صفش فخر
 از بی رشک کرد مغزش او
 عقل در مکتبش نو آموزیت
 جز فرورد نوین خط خدا
 جز خدا هیچ کس خدا شناس
 عقل را جان و عقل بر باید
 در مقامیکه جبرئیل امین
 جبرئیلی بدان همه صولت
 مرغ کا بنجا پرید بر بنهد
 گفتی اورا اشریک هوش میدا
 کند در قدم حدیث حدیث
 کنه تو بس بود بعترش
 چند ازین چرخ و طبع رنگ آمیز
 پس بشناسنگی در آبستود
 بر تراز برگزیده با عقل است
 نفس کل یک پیاده بر در او
 عقل را کرده هم بعقل عقل

عقل

عقل مانند ماست سرگردان	در ره کُنه او چو ما حیران
عقل عقل است و جان ناست	آنچه زان برتر است آنست او
بغضای عقل و نفس و حواس	ق کی توان بود کردگار شناس
گر نه آیزد و راه نمودی راه	از خدائی کجا شدی آگاه

الفصل فی المعرفة

تجدوش کس شناخت نتوانست	ذات او هم بد و توان دانست
عقل حقش تو خست ننگ ناست	عجز در راه او شناخت شناخت
گر مش گفت مر مر ابشاس	ورنه که شناسد بعقل و حواس
بدلیل حواس که شاید	چو کوز بر پشت قبه که پاید
عقل رهبر و لیک تا در او	فضل او مترابر و بر او
بدلیلی عقل ره نبریه	خیره چون دیگران کن تو خریه
فضل او در طریق رهبر است	صنع او سوی او دلیل و گوا
ای شده در نهاد خود عاجز	کی شناسی خدای راهگر
تو که در علم خود زبون باشی	عارف کردگار چون باشی
چون ندانی سزا شناختش	چون تو هم کنی بساختش

بناضای عقل ای
باستلال وقت خیار
حکما در وقت سخن آید
منغیر که رضای را
توان شناخت چار

عقل را در هر چیز
و علت را در هر چیز
جان داده اند
چو در نفس منغیر
در بعضی ذرات خیرین
اورا بسنجان
بسیار از آن شناختن
سزاوار است
فقط شناخت ای
چونست که تو خیر
بازند دان خود فعال
سند دلیل بینی با نمود
مرا در هر یک از اینها
در هر یک از اینها
در هر یک از اینها
در هر یک از اینها

علای سلمه الله
تعالی

اشارت به بیت اول
 اشاره به بیت دوم
 اشاره به بیت سوم
 اشاره به بیت چهارم
 اشاره به بیت پنجم
 اشاره به بیت ششم
 اشاره به بیت هفتم
 اشاره به بیت هشتم
 اشاره به بیت نهم
 اشاره به بیت دهم
 اشاره به بیت یازدهم
 اشاره به بیت چهاردهم
 اشاره به بیت پانزدهم
 اشاره به بیت شانزدهم
 اشاره به بیت هجدهم
 اشاره به بیت نوزدهم
 اشاره به بیت بیستم

نه بیان زو خبر و بدنه عیان نه مکان جا هستی ذاتش بسته استونی علی العرش عرش مقلوب را کجا جوئی در رخ عرش لا لایز الی نیست استوی بود و عرش و فرش نبود ذات او بسته جهات مدان گفتن لامکان زایمان است و صفات حدای بی خبر است نقش و آواز و شکل از دور است آمد و شد تو اعتقاد مدار نسبت کعبه بهر تعریف است سر سنجبان که جای تحسین است که علی لفظ لامکان گفت است تا ز بهر تو آشیانی حنت	نه مکان بی برد و بدونه زمان نه بارکان ثبات اوقاشر ای که در بند صورت و نقشی شرح مقلوب را مکان گوی صورت از محدثات خالی نیست ز آنکه نقاش بود نقش نبود استوی از میان جان میخوای که استوی آیتی ز قرآن است عرش چون حلقه از برون در است و صحیفه کلام مسطور است منزل اندیست در آوار رقم عرش بھر شریف است لامکان گوی حاصل دین است بشمنی حسین ان جنت است خلق ازین صفت جهانی است
---	---

حضرت علی علیه السلام که
 سلوی غیادون العرش
 دایره بین کلمات بسیار
 کعبه
 اینجا ذکر عمل و اراد و حال
 است از مکان این مکان
 ارادت چنانکه در صحیفه
 فرموده که من درین مکان
 ای ایگنا ایامها بدون
 بیان مکان
 در ایل مکان و لامکان
 منافع بعض است
 که که از ثبات لامکان
 کند یعنی درون عرش
 گوید مکان بیست و یک
 و ایل

علامی بیست و یک
 علامی بیست و یک

علامی بیست و یک
 علامی بیست و یک

اسمان دي نبود امروز است	باز فردا نباشد او نوز است
در نورد و ز پیش سردوخان	یوم نظوی السماء رو بر خوان
عارفان چون دم از قدیم زنده	تا و هورا میان دو نیم زنده

فصل في الشربة

دشمنه قالب قدیمی را	طبع نه باعث کریمی را
نشود دهر و طبع بی قولش	همچو جان از نهاد بی طولش
این دو آن هر دو ناقص و آبر	آن در این هر دو اوله و بی پر
ماده او ز کجنه و نونیت	اوست که هستها جز او اوست
بهنایت نملک او معروض	به بدایت نه ذات او مروض
زرق و دبیس مخوفه سخر	سوئی توحید و صدق به نگر
دیدة عقل بن گزیند حق	دیدة رنگ بن نه بنید حق
باطل است آنچه دیده آراید	حق در او نام آب و گل نماید
عقل باشد سخلط و وهم محیط	هر دو آن لیک بسا طریط
خلق را ذات چون نماید او	بکدام آینه در آید او
جای دجان هر دو شیکار تو او	کو توال نفس شمار تو او

باز فردا نباشد او نوز است
 یوم نظوی السماء رو بر خوان
 تا و هورا میان دو نیم زنده
 این دو آن هر دو ناقص و آبر
 آن در این هر دو اوله و بی پر
 اوست که هستها جز او اوست
 به بدایت نه ذات او مروض
 سوئی توحید و صدق به نگر
 دیدة رنگ بن نه بنید حق
 حق در او نام آب و گل نماید
 هر دو آن لیک بسا طریط
 بکدام آینه در آید او
 کو توال نفس شمار تو او

علای سلمه الله قاسما
 در فضیله
 در فضیله
 در فضیله
 در فضیله

چون برون آمد زجان زجا بار تو حید هر کسے نکشد ست در هر مکان خدا بود مرد جسمی ز راه گمراست در ره صدق نفس را بگذارد از درونت نگاشت صنع آله وز برونت نگاشته افلاک و اده خود سپهر بستاند فعل ذواتش برون آتش است انگه بی رنگ زد ترا ب رنگ نگذارد فلک بتوجا دید جمع کرد از بی تو بیش از تو آزیدت ز صنع در تکلیف گفت گنجی بدم مخانی من کرد از کاف و نون بدیزین	پس بدانی خدای را بخدا طعم تو حید هر کسے نکشد نست معبود در مکان محدود کفر و تشبیه هر دو همراست خیر دزین نفس شوم دست بدار نه زرد و سپید و سرخ و سیاه از چه از باد و آب آتش و خاک نقش آینه جاودان ماند بس که هویتش بر از کن و هواست باز نماند از تو هرگز رنگ رنگ زرد و سیاه و سرخ و سپید آنچه اسباب است پیش از تو کرد فضلش ترا بنمود تعریف خلق الخلق تا بدانی من دیدم را یکدمان پر از زمین
--	---

بیم نزل اللامه
فانی مینوی
عالمی
سینه
بر اندازت
کلمت خوبی
کنت
تغیبات
ان کلام
مفصحت
انضاح
سرای
زین
چون
سکون
نوع

عربی
را از زبان
و در زبان
عربی
عربی

زیر گردون امر وضع خدا
 جمع ایشان دلیل قدرت او
 کینه را مدوز پرده مدر
 همه اعدا دیک ز امر آله
 همه را تا ابد با هر قدم
 چار گوهر سبعی هفت است
 آنکه بی خامه زود ترا بیزنگ
 نیست گویی جهان رشت و گو
 همه زویافته نگار و صور
 عنصر ماده هیولانی
 همه را غایت و تناسلی ان

ساخته چار طبع بر یک جا
 قدرتش نقشند حکمت او
 کاسه را طیس و عشوه مخر
 همه با یکدگر شده همسرا
 زده بیزنگ در سر اعدا
 شده بیزنگ را گزارش گر
 هم تواند گزاردن بیزنگ
 جز از او بدو بلکه خود او
 هم هیولانی اصل و هم بیکر
 طبع والوان چار ارکانی
 زو بان یایه الهی دان

فصل فی الزوایه و العظمه

چون مطلوب نبود اندر جا
 سوی حق شاہراہ نفس و نفس
 آئینه دل ز رنگ زنگ نفاق

سوی او کی بود سفت از یا
 آئینه دل زودن آمد و سبر
 نشود روشن از خلاف و شقاق

ساخته چار طبع بر یک جا
 قدرتش نقشند حکمت او
 کاسه را طیس و عشوه مخر
 همه با یکدگر شده همسرا
 زده بیزنگ در سر اعدا
 شده بیزنگ را گزارش گر
 هم تواند گزاردن بیزنگ
 جز از او بدو بلکه خود او
 هم هیولانی اصل و هم بیکر
 طبع والوان چار ارکانی
 زو بان یایه الهی دان

علای سکره

<p>چسبست خالص صفای دین شما صورت دآینه کیے نبود انگہ در آینه بود نہ توئی آینه از صورت تو بجز نیست کمان پذیرای صورت از نور است عیب در آینه است دور دید است مثل او جو بوم و خورشید است از پی ضعف خود نہ از پی او آفت از ضعف چشم فاش است چون نہ خط و سطح و نقطہ ساز سال و مہ ماندہ در حدیث بطی کہ تجلی نداند او ز حلول آینه کز مدار و روشن دار آگینہ نماید اندر صبیغ دیور دمی نماید از خنجر</p>	<p>صیقل آینه یقین شماست پیش آن کش بدل شکی نبود گر چه در آینه بشکل توئی دیگری تو چو آینه دیگر است آینه و صورت از صفت دور است نور خود ز آفتاب نبرد است ہر کہ اندر حجاب جاوید است کز خورشید بوم نی نبرد است نور خورشید در جهان فاش است تو نہ بینی جز از خیال و حواس تو درین راہ معرفت غلطی گوید آگس درین مقام فضول گرت باید کہ بردہ دیدار کافقابی کہ نیست نور دین یوسفی از فرشتہ نیکوتر</p>
---	--

بجز
بند

و از نور کسوری نماند

علائی سلمہ

<p>خجرت کار آینه نکند به توان دید زانکه در گل خویش که زگل دور چون شدی سستی گل تو گلین است و دل گلشن زو تجلی ترا محبت تر گشت بو بگردی تجلی خاص</p>	<p>حق ز باطل معاینه نکند صورت خود در آینه دل خویش بجمل از سلسله که میوستی زانکه گل منگست و دل روشن هر چه از دولت مصفا تر چون زهت فروزش بود خلاص</p>
--	--

فی جماعته العميان في احوال الفيل

<p>اندران شهر مردمان همه کور لشکر آورد خیمه زد بر پشت از بی جا و حشمت و صوت آرزو خاست ز انبجیان تهنوت بر پیل آمدند از ان عوران اطلاع اوقاد بر جزو سے دل و جان در پی خیالی بست بریشان دیگران فراز شدند</p>	<p>بود شهری بزرگ در حد غور بادشاهی بران مکان بگشت داشت پیل بزرگ با سبت مردمان راز بجه دیدن پیل چند کور از میان آن کوران هر یکی را بلس از عضو سے هر یکی صورت محالی بست چون بر اصل شهر باز شدند</p>
--	--

سلسله شدن
 آنگاه است که
 مدینه
 نبوی
 که بود
 بار بار
 اعطاک
 زب
 از صفوان
 اکبر
 سلسله
 پنج
 در پی
 سلسله
 باز شدند

علای سلسله

<p>از رو کرد هر یکی ز ایشان هیت و شکل پیل رسیدند تا بداند شکل و صورت پیل آمدند و دست بیسووند آنکه دستش بسوی گوش رسید گفت شکلیست سهناک عظیم و آنکه دستش رسیدی خرطوم راست چون ناودان میان تخت و آنکه را بد ز پیل موشش گفت شکش چنانکه مضبوط است هر یکی دید جروی از اجزا هیچ دل راز گلی آگه نماند جنگلی را خیال های محال</p>	<p>آنچنان گریان بد کیشان و آنچه گفتند جمله بشنیدند هر یکی باز زمان در آن تعجیل زانکه از چشم بی بصر بودند دیگری حال پیل از او پرسید پسین و صعب فراخ همچو گلیم گفت گشت است مرمر معلوم سهناک است و مایه تپه هیت دست و پا سطر بر پویشش راست همچون عمود مخروط است همگنان را نظر فنا و خطا علم با هیچ کور بهره نماند کرده مانند غنچه بره بچوال</p>
<p>از خدا می خلاق آگه نیست عقل را درین سخن زده نیست</p>	

عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست
عقل را درین سخن زده نیست

نور طایفه درمستان بی

فی الامتی

علامه

فی الاستواء معقول والکیفیه مجهول والایمان معقول

<p>بیهده گفتهها سپرده ز حد گفته و آمده براه طول کرده در علم خویشتن تقدیر بسته برگردن از خیال حجر سر کس گفته و را که نطلبک این حال کوران حال پیل آمد انبیاء شده بگر ما خون علمار علوم طے کردند دای آنکو بجهل گشت مضر وز خیالات بیهده بگریز و آنچه اخبار جمله سلکنا</p>	<p>آن یکی رجل گفته دیگر یله وان در صدمین نقل و نزول وان یکی استواء عرضش بریر وان در گرا سخن ز نقد و حلوس و چه گفته یکی دیگر قد مین زین همه گفته تال و قیل آمد جل ذکره منتره از چه و چون عقل را زین حدیث پی کردند همه بر عجز خود شدند مقتر متشابه سخنان در و ما ویز آنچه نقص است جسمه آمنتنا</p>
---	---

فی اصحاب العفلة

<p>چون در احوال جلف و عاقل بود یا خیر از نام بیش نشنیدی</p>	<p>را آدمردی ز غافل پیرسید گفت برگز تو ز عمران دیدی</p>
---	---

در این کتاب
از کتب
معتبره
است
و در این
کتاب
از کتب
معتبره
است
و در این
کتاب
از کتب
معتبره
است

علای بکره

گفت با ماست خورده ام بسیار مرور گفت را و مرد حکیم تو بصل نیز هم نمیدانی آنکه او دست و پا را داند آنکه او نفس خویش شناسد انبا عا جرد زین سخن چون نمودی بدین سخن برهان ورنه او از کجا و تو ز کجا علما جمله هرزه می لافند	صدره و بیشتر نه خود یکبار ایت بیچاره ایت قلب سلیم بهده ریش چند جنبانی او چگونه خدای را داند نفس دیگر کیسه چه پرمانند تو چرا هرزه می کنی دعوی پس بدانی محسود ایمان خامشی به ترا تو را اثر مخا وین نه بریا هر کیسه باشد
--	---

براهیمان نبوی است

الفصل فی تقدیس

جانت او زخ آشیانه کن گردیده و محال گردد از خیال محال دست بردار کان سرا بقا برای تو است آن سرا بقا تر است معد	خاطرت را محال خانه کن بر در خانه خیال گردد تا بدان بار که بیای بی بار دین سرا فانه جای تو است یوم بگذار و جان کن از پی غد
--	---

در جهان

بندی تمام چه
اینست بیخیزی توفیق
که مراد از آنست که هرگز
که ریش او در کالان
هیض و نفاس اند
محال خانه نه تکلیم
معدود و مسود و در کمال
بختی زو را منبر بیدار
از زنگنه و نظر فواید
که مراد از محال است
قیامت است بگذار
علامی سکه

در جهان زشت و نیکو چیست
 پایه بسیار سو بام بلند
 پایه اول اندر و علم است
 شده در دوم یکدگر پایه
 تو حقیقت بدانکه در عالم
 نیست از بهر آسمان انزل
 بهر بالا و شب منزل را
 اندرین ره اگر چه آن کنی
 هر که او تخم کاہلی کار د
 بستر از کاہلی ندامت پسر
 از بی کارت آفریدستند
 تو بخلقان چرا شوی قانع
 دود و دوزخ عالم یکے کند صادق
 ملک و ملک از محاببت آری
 روزیکاری و شب آسانی

ناخف ز اوگان آدم راست
 تو بیک پایه چون شو خرسند
 گو بخفین خواهه علم است
 خرد و جان و صورت و پایه
 از برای نتیجه آدم
 زردبان پایه به ز علم و عمل
 حکمت جان قوی کند دل را
 دست و پا بزین زیان کنی
 کاہلی کا فریش بار آورد
 کاہلی کرد و ستا ز حسیندر
 جانه خلعت بریدستند
 چون کردی بدن خلط طامع
 شد منزل یکی کند عاشق
 چون مہی شست روزیکار
 نہ رسی بر سریر ساسانی

در خلاص و محاسن و جاد و جاد و جاد
 شوق و جاد و جاد و جاد و جاد
 کی بسکند در بر از بلند دین
 از قلب و درج و مرغی
 بازه نفس و طبع و کلام
 صادق عاشق کند و ترس
 را در دنیا از عالم کلام
 و ملکوت و جبروت باشند
 در روز ماه سپیدی روز نیست که
 پسر با بد که ملک و ملک که مراد
 طاعت و عبادت است در روز
 شب از خلعت جاگوہ بیشتر آید
 در اینجا لطیف است که اگر در ملک
 دول ملک را جمع کند شست کرد
 نام او نایب است از زبان پسر
 بسن بان اسفند بار ۱۲

علای سلم

<p>تا ترا گوگ و کوکنار و بد زان میان گنمی برو آید دیده تاب خراسن و قف تنور که نگه داشتش خدای خدا او ترا بس تو کرده زو بس آهوی دشت را شکست از از برای معاش و کسب خلاص که نه بندی زیند من در گوش بیش بنیم که بر سمیع و بصیر آهنی و سگه بغارت داد</p>	<p>جایی مترابه نار و سد لقمه دیدی که مرد می خاید بود پیش جراد و مرغ و سوسور داشته زیر آسای تو پاس از پی حفظ مال و نفس و نفس سگ و زنجیر چون بست آری پس برین عقاد و این اخلاص من گویم ترا بعتل و بهوش اعتماد تو بر سگ و زنجیر نور ایمان را درین بنیاد</p>
<p>التَّمثِيلُ فِي قَوْمِ يُونُسَ الزُّكُوَّةِ</p>	
<p>دا چندین هزار بدره زرد تر ز بان شد بعیب و عدل پدر گفت ای پور در خزانه یهو من بختی دادم او دهد تو باز</p>	<p>راد مرد حکیم پیش پسر پیشش چون بدید بدل پدر گفت بابا بنیب من زین کو قسم تو بی وصی دبی انباز</p>

کلامی است که در کتاب
تفسیر قرآن مجید
در باب
تفسیر
سوره
انعام
در آیه
وَلَقَدْ آتَيْنَا
يُونُسَ
الْبُرْدَ
وَلَقَدْ نَادَانَا
فِي
الْبُطْحَانِ
ثَلَاثِينَ
لَيَالٍ
وَلَقَدْ جَاءَهُ
الْقُرْآنُ
بِأَمْرٍ
كَبِيرٍ
وَلَقَدْ كَرَّمْنَا
يُونُسَ
فِي
الْبُطْحَانِ
ثَلَاثِينَ
لَيَالٍ
وَلَقَدْ جَاءَهُ
الْقُرْآنُ
بِأَمْرٍ
كَبِيرٍ

علانی سکه

<p>اون لبس دین ماودنی ما نگند بر تو ظلم زانخانیست گر درمی بست بر توده بکشاد مادرانرا کجاست با فرزند</p>	<p>اوست خود کار ساز موی ما او بجز کار ساز جانخانیست هر یکی را عوض دهد بقصد آنخنان مهر گوشت پیوند</p>
<p>فی الحکمة و سبب رزق الرزاق</p>	
<p>که ترا کرد در رسم موجود کرد کار حکیم بیچو نی بعده ماه در وجود آورد دو در بهترت بداد بست روز و شب پیش تو و چشمه روان کل بنیانه نیست بر تو حرام شد و گر گون ترا همه احوال زین بگیر و ازان برو هر جا عوض دو چهار در بر خاست گرد عالم همی طلب روزی</p>	<p>آن نه بینی که بیشتر ز وجود روزیت داد نه مه از خون در شکم مادرت همی پرورد آن در رزق چست بر تو بست بعد ازان الف داد باستان گفت کین هر دو ان همی آشام چون نمودت فطام بعد و سال داد رزق تو از دست دو پا گرد و در بسته کرد بر تو رواست زین نازان بر دو پیر و ز</p>

حضرت علی بن ابی طالب
 علیه السلام
 در جواب نامه
 امیرالمؤمنین
 علیه السلام
 فرمودند

چون اهل ناگهان خواز آید
 باز ماند دوست و پاز کار ق
 در لطف بر چهار بسته شود
 هشت در خلد بر تو بکشاید
 تا بهر در چنانکه خواهی شاد
 ای جوانمزد نکت بشنو
 چون ترا داد معرفت یزدان
 خلقی کان تر است همچو چمن
 اگر ترا دانش دردم نبود
 او بفر آردت نه بینی عار
 آنچه داری تو دل برو مسپار
 تو خزینه نمی نه بینی باز
 زربالتش دبی حبت سوزد
 بد که او سوخت نیک او بتو
 نفع آتش اگر مقیم تر است

بخت در ناگهان آید

کار دنیا همه مجاز آید
 بدل چار بد بدت ناچار
 هشت جنت ترا خسته شود
 حور و غلمان بر پیش تو آیند
 میروی نادری زد دنیا یاد
 وز عطای خدا نمیدشود
 در درون دولت نهاد ایما
 نماند بر روز رستاخیز
 حق را بود هیچ کم نبود
 او عزیزت کند نکردی خوار
 آنچه او داد استوار آن دار
 چون بدو داد او دهد تو باز
 ز رصافی ترا میسر و زرد
 دولت از چرخ سر نهاد بتو
 آتش آیا از ذکر کیم تر است

تجاوز از
 حال جان
 الموت
 با قلب
 می چنبر
 مال جز
 ای سو
 سالان
 می بودی
 سن بودی
 غله
 علامی
 سکه

نیز تو ای که در این دنیا
 زین دنیا بگریزی و بگریزی

<p>خازن او به ترا که تو خود را ماریارست چون ز برش جامه و جان بنه بساط لا ز او این راه نیستی با ید روی را در بقا بره تنهی تا بوی هست راه و حق جوئی احسن النجا لقتت مست کند از سر نفس شوم و دع و لعال</p>	<p>تو ندانی ز نیک نه بد را یار ماریارست چون رو بدش ای صدجوی جوهر الا هست حق خبر نیست نگراید تا تو در نیستی کله منهی چون شوی نیست سو حق بویی گرت هست زمانه پست کند خیز و بگذر قصه های محال</p>
--	--

نفسی و اشیات میسر آید
 در عالم غایب باقی تا
 با دوستان بی غم و غم
 در این راه غمناک
 در این راه غمناک
 در این راه غمناک

فی الهدی

<p>نفس را هندی و مادی او منت حق شمر نه منت خوش هم جهان بان و هم جهان بی مرترا او بگذر ابر است کی شناسد روان جان او را بو الفضولی است فضل جان آنجا</p>	<p>سبب هدیه ایادی او در ره فرض و شرح و منت خوشتر نور بخش یقین و یقین او است مهربانتر ز مادر و پدر است چون پستد تن گران او را سنگ پاره و لعل کان آنجا</p>
--	---

نفس را هندی و مادی او

نفس را هندی و مادی او
 در ره فرض و شرح و منت خوشتر
 نور بخش یقین و یقین او است
 مهربانتر ز مادر و پدر است
 چون پستد تن گران او را
 سنگ پاره و لعل کان آنجا
 علامی سلمه

بی زمانه

بسیار گوییم که هر چه در این کتاب است از کتب معتبره است و در این کتاب است که هر چه در این کتاب است از کتب معتبره است

<p>برزه گویی غم وزیان تو بس بسیای سپیدین تن کرده کادمی راز جمله کرد گزین بی نیازی ز سپید و پیغمبر گر بر رانی سگی را بسیر بت شمر هر چه داند و دارد من گویم که مردم بت الحق زانکه ناحسته سگ شکار نیا ز نازی بکار ما به شد و در رو عشق پیش هر وقت شب که باشد که پرده گر باشد خود نیاید که لطف او شن آورد چرخ زان پس ترا غلام بود</p>	<p>بی زبانی سازبان تو بس از پس کفر اهل دین تن کرد منبت کردگار نادبی من حضرتش راز بھر ماده و ز رده از بھر پیری شش تو مر آرز که رخ بحق نارد روی بر تافته ز حضرت حق سگ به از ناکسی که روی بتا سگ که دانی ارچه فر به شد خود ز رخسار است صبح و شوق روز که بود که پرده در باشد هر که آمد بدو گویش آورد رهبرت لطف او تمام بود</p>
---	--

هم از ودان که جان سجد کنند
 کابر هم ز آفتاب جود کنند

در احوال اقلانوس
 در زمان سلطانین مجری
 واقع شد در سال
 از ان نانی نیت و دیار
 نام واقع شد در کربلا
 انارت بر کربلا
 فتح نجابی رفته اند که او را
 که بود خانه برود که چون
 عابدان نازند از او او را
 که عابد هم سگوندند
 جایی حافظ نیز در آن
 سیف یار نام آن که در آن
 جایی خود کما کرد

بسیار گوییم که هر چه در این کتاب است از کتب معتبره است و در این کتاب است که هر چه در این کتاب است از کتب معتبره است

ایضاً فی الهدایة

<p>هدیه حق شمر نه گدی خوشتر به سخاوت چو بمنفس گشتند در چه گردون فنا ایشان خوانند چون گس شوخ چشم دیده کشند بسخا دل درند و جان جوشند کردل به بند دور ره است تاج بر فرق دل نهادی تو پای ایوب بار بر خویر گل نه لیک عاقل خرابین نه میزند اولاً پوستین بگاز رده پوستین در بسی است اند راه پوستینش درید گرگ ستم داد بامیل پوستین بغنا در فردوس را ندید به بند</p>	<p>بر مدیت که داری ادر دیگر ال بر یک ز خود گس گشتند نام ایشان چو روح باقی ما قوم این روزگار گرچه خوشند بسخن چون شکر همه نوش اند چو متواز بود خویش گشتی نیست چون کمر بسته ایستادی تو تاج اقبال بر سر دل نه گرچه غافل برین عمل خندد گرت باید که شسته گردد زره پوستین باز کن که تا در شاه خجستین قدم که زد آدم نه چو قابل تشنه شد بجفا نه چو ادریس پوستین بگبند</p>
--	---

چون

سله سبک مراد از
 آل سبک مراد از
 دوران عجمی و جغفیری
 نامدن الکنشید بود
 ای از روی خجاست نفس خود در
 سینه می چو کجا نام
 که اگر گشت نفس خواهی پوستان
 بگاز رختن ای لباس ازین
 که بر دو جیب نفس
 و نظرات طبیعت بشری را از
 نفس خجاست دور کن
 ای درنده پوستین
 نام از نریمان خجاست آدم علیه السلام و از
 گزین بهترین خجاست بگاز رختن
 علامی سلمه

۱۰۱

چون خلیل از ستاره دمه و خور شب ادب چو روز روشن شد بسلیمان نگر که از سر داد چین انس و طیور و مهور و بلخ رائی اورا همه رفع شدند زانش دل چو سوخت آب نهاد چون کلیم که عیم نسیم پرورد پوستین راز روی مز دور کرده ده سال جاگر می شعیب دست او چو چشم بنیا شد روح چون دم ز بحر رو حای پوستین را با اولین منزل دل چو اورا فر اهی داد گشت بی او بقدرت از بی تن ابرص از چو سایه فز	پوستینها درید بی غم خور نار مزود باغ گلشن شد پوستین اهل بگازر داد در بن آب قلم و سرخ امر اورا همه مطیع شدند خاک بر دوش باد چرخ نهاد رخ بدمین نهاد با غم و درد بر کشید از نهاد رنجوری تا کشاند بر دوش در غیب تاج برفق اهل بنیا شد ز پذیرفت لطف ربای بفرستاد سو گازر دل هم بخوردیش با شاهی داد از شنای خنی و لطف چلی چشم که از چو پایه عوش
---	--

مجلس
نسخه فرای
آیا بسنی زمین بی باب
مجلس خاکسار از دست
مجلس مراد از پیوستگی
مجلس مدین عبوبات
مجلس مراد است
مجلس در راه حکومت
مجلس دست ان زشت
حضرت کلیم بود علی القیوم

مجلس ایسازاد از طورین
از جناب علی علیه السلام
ای مادی در نماز
مجلس سایه زوش
مجلس مادر زاد

علا

بها و ای
و بی هستی او

صلوات اللہ علیہ
عینی و غیر مشتمل
شکر است
سلاطین ادا
در صفت
خاری
از لفظ
علا و ادا
۲۶

از یکی خم بر آورده زنگ	هر که چون او ز نام جوید و ننگ
زنده کرد او مردگان گویا	سنگ با او چو سنگ شد بویا
دل گل را ز دست جانور کرد	گل دل را ز لطف جان سر کرد
دست تقدیر در شب فنا	چون دو کانه بگره کرد قضا
گشته بازار پر خوان و سسر	ماند عالم پر از جو او هوس
بفرستاد اندرین عالم	سرخه راز بهر دفع ستم
پس چه دادی بگازران زمین	پوشین خود داشت در ره زمین
هم بجان مست و هم متن طاهر	چون شد از آسمان دل ظاهر
زمینت درین فنا آمد	از فنا چون سویی بقا آمد
سخن او حیات باشد و هوس	هر گشت از بر او خاموش
ورنگوید ز کاسی بی نبود	گر گوید ز جا بی نبود
که ترا در دل از سخن فریب	دید ای خواجہ سخن فریب
گاه گفتن نبوده لغو و شیر	در خموشی نبوده طهو اندیش
تسویت داده فی به هر چه در کرا	روز و شب را بسطر انصاف
بی زبانان همه زبان یابند	از دروش چو بوی جان یابند

دین خود را در بارش بگردد
سلاطین ادا
در صفت
خاری
از لفظ
علا و ادا
۲۶

تودین
علا و ادا
۲۶

در حد حضرت حکیم سنائی رحمه الله علیه بین بود و غرضه القدر فی الدارین فرما

بسیار از این کلمات در حد حضرت حکیم سنائی رحمه الله علیه بین بود و غرضه القدر فی الدارین فرما

فی التقدیس

کاف و نون نیست چون ما	چسبست کن برعت نفوذ
و هم و خاطر دلیل نیکو نیست	هر کجا و هم و خاطر است او
و هم و خاطر ز آفریده است	آدم و عقل نور سیده او
ز آنکه اثبات رنگ او بر نیست	همچو اثبات مادر اعمی است
و اند اعمی که مادر می دارد	لیک چونی بو هم در نبارد
و هم او فارغست از چونی	زشت و نیکو درون بیرون
و چنین عالمی که ذوقش دو	زشت باشد نو او بوی او تو
گر گوی بد و گوی بد	در گوی تو باشی او نبود
گر ندانی ز دین سیه باشی	در گوی سینه باشی
چون برون از کجا و کی بود او	گوشه خاطر تو که شود او
راه جوان چو سوسوی او یونند	آنک آنک بهره میگویند
باز مردان جو فاخته در گوی	طوق در گردند گو گوئی
خواهی سید گیر و خواهی بیم	میچ بهره نافرید حکیم
عالم است او بهره چه کرد گند	تو ندانی بد نیست در و کند

ای اگر اثبات
و گوی نیک نیست
درا گوی نیک نیست
شود داد و خدای تو نیست
هَذَا بَاطِلٌ
عَلَايِي سَكَنَةٌ

بسیار از این کلمات در حد حضرت حکیم سنائی رحمه الله علیه بین بود و غرضه القدر فی الدارین فرما

بسیار از این کلمات در حد حضرت حکیم سنائی رحمه الله علیه بین بود و غرضه القدر فی الدارین فرما

علاهی شکر علی بن موسیٰ خلیف
 علی ای شکر علی بن موسیٰ خلیف
 علی خندان کن ای علی خلیف
 علی فاعل شکر علی بن موسیٰ خلیف
 میفرمایید شکر از بنی خلیف
 قوی کردار و چه بزرگوار
 ای ای را بنین شکر علی بن موسیٰ خلیف
 شکر از ابوالودن خان بود
 خوشندین است شکر علی بن موسیٰ خلیف
 دیگر ای شکر علی بن موسیٰ خلیف
 خوشندین است شکر علی بن موسیٰ خلیف
 ملاقات شکر علی بن موسیٰ خلیف
 خدمت شکر علی بن موسیٰ خلیف
 در یک سبک از شکر علی بن موسیٰ خلیف
 در سنت نیک است شکر علی بن موسیٰ خلیف
 بسیار نیک است شکر علی بن موسیٰ خلیف
 و سلمه
 علامی سلمه

تا بدانی حکیمی و حلش هر که را بدین حاجت آلت بیشتر از بی جز نفع و دفع ضرر و آنچه است آنچنان بهمی آید را نده او بدیده کن تو قبول	بجز تسلیم نیست در عیش خلق را داده از حکیمی خوشتر همه را داده آلتی در خور در جهان آنچه رفت آنچه آید تو گو در میان هیچ فضول
--	---

التشبیہ فی اصحاب العظلة

گفت لغت همه گز است چرا عیب نقاش میکند من دار تو ز من راه را رفتن خواه که ز گبی راستی گمان آمد طاق ابرو بر اچنی خشم بابد و نیک جز نکو گنید گوش فرد خور است با سر خور چشم خورشید من ابرو شد سخت نیک است از دنیا بد	ابلی دید شتری بچسرا گفت اشتر که اندرین پیکار در کجی من مکن بعیب نگاه نقم از مصلحت خیان آمد مست شایسته گز است آید خشم سر چه او کرد عیب او گنید تو فضول از میان بیرون بر چهره ساز از بهار نیر و شد زشت و نیکو بنزد اهل خرد
--	--

آن نکور که هر چه زوینمی جسم را قسم رحمت آمد و رنج لیک مار شنج بر سر او	گر چه زشت آن همه کوبنی روح را به صفت همچون گنج دست و پا خرد در برابر او
--	---

ای صاحبی دوست

التتمیل لعین الاؤل

پسری اؤل از پدر رسید گفتی اؤل کی دو بیند چون اؤل اربیح کز شمارستی بس خطا گفتم آنکه این گفتم	کامی حدیث توبته را چو کلید من بنیم از آنچه هست فروز بر فلک مه که دوست چارست کا اؤل اطاق نگر دخت است
ترسم اندر طریق شارع دین یا چو آنکه که با شتر بیکار قید عقل صنع بے خلکش روح را از خرد شرف اوداد	همچانی که اؤل کج بین کرده بیهوده از بی کردار کعبه شوق ذات بی بدش عفو را از گنه علف اوداد
نیک داند خدا انابت را گر چه باشد که سوال مجیب کل عمر کے کہ گل کا ہند	حکمتش مانع است اجابت را ندید گل بگل خورنده طیب کی دید گلش گر چه دل خواهد

کی شود

این کج ما را در چشم زار
از روی استغاره خردانند بیخ
عقل سلیم و عقل ریمان و عقل عویز
صاحبی روح است ۱۲ سلف

کجا بر گون ز اوداد
این کعبه است انت که اگر دانا
کے بخورده اجابت زرد اعی را
کرده انت را ادم اجابت در
شد عیبات نفسی و تقصیبات
از حکمت خامسہ بالغہ سفر
کہ مجاہدیت از تقدیرند

علاجی شد

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بمیان مردم ...

بوده حق جو عقل بوده تو
 قبح زهر صرف دزان کرد
 که زجران چو خیزران باشد
 آنچه بایست بیش از این داد
 گو بر آن گوش نشه ران باو
 یک راکوش مال چون بر دست
 سنگ و تریاک هست چه در کوه
 کفش و نعل از بر آن آید
 هر کبی را هزار درمانست
 گره ز مهر بر و گوی آشیر
 سردی مغز و گری دل را
 سوئی تن آب و باد کوه روران
 جان و بداین بچش آن بسوز
 ز بر تخت نور و تخت ظلم
 چون گشته در سایه را بر صنم

گی شود بی سبب نموده لقا
 سخت بسیار کس بود که خورد
 بلکه اورا غذایی جان باشد
 همه را از طریق حکمت و داد
 پیل را پشته گرد بد و دوست
 شیش را هست یا خفت هم هست
 کوه اگر بر زار شد مشکوه
 و روزگرم بدل گمان دانه
 در و در عالم از وادانت
 در رسم آویخت از بی تصدق
 مستدل گشت جنبش گل را
 جگر و دل ز معده و شتر یاز
 تا جدر الواسطه دم و جو
 ملکوت است و ملک در عالم
 کرد جنبش این دو مایه در صنم

بمیان مردم ...
 در عالم ناست ...
 از عالم ناست ...
 عالم مراد ...
 کلاهی سله

ملک غلامان است ایستادن
 در آن جهان که در عالم غیب
 ایستادند و در آن عالم
 در آن عالم ملکوت که در آن
 ملکوت از شرف برودان داد
 غنم مراد از افغانه
 در آن عالم که در آن
 در آن عالم که در آن
 در آن عالم که در آن

ملک از بجز لطف خان داد	ملکوت از شرف برودان داد
تا درون برود پذیرد قوت	تن ز ذوی المملکتان ذوی المملکوت
هستی را ز بجز جان تشریف	اندر اثنائی صنع لطف لطیف
داند آنکس که خورده دان باشد	کاشیچه او کرد خبرت آن باشد
سوی تو نام زشت و نام نگو	ورنه محض عطاست هر چه زد
بد از وجود خود ناید	سجد امی بد از کجا شاید
بد بجز حلیف و بیخورد نکند	خود کوه کار هیچ بد نکند
نوش دان هر چه ز هر او با	لطف دان هر چه قهر او با
باشد از مادران ما بر ما	هم حجامت نکود هم فر ما

ایضا التمثیل فی اصحاب الغفلة

آن ز بینی که طفل را دایه	گاه خوردی با و لیس با
گاه بندد در آب گهواره	گاه بنهد برش همواره
گاه زنده صعب گاه بنوازد	گاه دورش کند بیندازد
گاه بود بهره رخسارش	گاه بنوازد و کشد بارش
مردی گانه چون نگاه کند	خشم گیرد ز دایه آه کند

خداوند عالم نسبت و ذوی المملکت را
 از نظر ذوق عالم از روح است که مانی
 فعل الکلیه که خداوند پذیر چون از نظر
 حجامت کنید و چون گریه آورد
 بجز مادران نکتید و حال این است
 که بجز از صنعت حجامت بنماید
 آواز آواز او بود چه علم صنعت
 خونین مادر عذاب بنید این
 خود بجایست بلکه با آنست
 هم حجامت خون هم خردانست
 ای دردی که در جگر
 دردی که در جگر
 دردی که در جگر

علامه ایست که
 علامه ایست که
 علامه ایست که

این دانه است و آن سبک
دانه که سبک است و آن سبک
بانه بوزن یک کبک باندی
۴۲

این دانه است و آن سبک
دانه که سبک است و آن سبک
بانه بوزن یک کبک باندی
۴۲

گوید ششیت مهربان دایه توجه دانی که دایه به داند بنده را نیز کردگار بشرط آنچه باید می دهد روز گاه بر سر خند ز گوهر تاج آنکه آرد جهان به کن فیکون آز مان کا نیز آفرید آفاق مرگ این را هلاک آزر ارگ چون ترا از درون دل بگاشت تا از اکر نیز خشم نکرد سگ و سنگ است گلخانه و بوی سیم بھر خزینه دار و شاه آینه همچو پشت رود سیاه سیم بد از نخا دو از دست ز آینه روی به بود خورشید	بر او هست طفل کم مایه شرط کار آنچنان همی ماند میگذارد بجله کار بشرط گاه جرمان و گاه پیر وز سگ که بد آنگی در اکنه محتاج چون کند بد بخلق عالم چون هیچ بد نافرید بر اطلاق ز بر این را غذای آزر ارگ آینه ز پیش تو برداشت تا ترا چشم تو بچشم نکرد تو جو لعل از درون حقه بجمی لعل بھر خزینه دار و شاه گر بدی کسی نه کردی ایچ نگاه لعل شاه از درون پر خونت پشت خواهی سیاه و خواه سپید
--	--

این دانه است و آن سبک
دانه که سبک است و آن سبک
بانه بوزن یک کبک باندی
۴۲

دور داشت و آنرا بخورد
بجای چشم زنده ماند
نکرد و در اندامی نگذرد
عقل منفراید سگ برای سگ است
اوست این سگ را بنام دانه
کتر از خاکدان تمام باشد
از تفتاب بدای گلشن از درون
نهانی بگرایی یعنی که درون
امانت باشد

علاجی سبک
چشم کردن ای چشم زخم
رسانیدن ۱۱

این از صنایع که در صنایع قدیم در میان عالم خلقت و عناصر هر دو
 در میان عالم خلقت و عناصر هر دو
 در میان عالم خلقت و عناصر هر دو

پاهی طاوس گرجو بر بود کی تواند لگاشت در آدم آتش و باد و آب و خاک و فلک	نشیب روز جلوه گر بودی نقشندت سلم بکار قدم ز برش عقل و جان سیانه ملک
--	---

فی صفت قدرته

نقش بند بر او کلها است مبدع هست و آنچه نامست او ساخت دولا از زبرد ناخالص کرد در راه ناجوان مردان صنایع او را مقدم است عدم عقل را کرده قایل سورت عقل را داده راه بیدار	نقش دان درون دلها او صانع دست و آنچه در دست او گوزه همین بسبب بر دولا در هوا شمع و شمعان گردان ذات او را سلم است قدم مایه را کرد قابل صورت تو همی عقل را چه پندار
---	---

فی تعظیم قدره و محمد قضایه

اوست نیزنگ و مایه پرکار کرده در شبهه و معاش و مفاد قدرتش کرد در جهان سخن	نعمت و شکر و شکر گوئی نگار فعل و قوت قرین کون و فساو قوتی را بفعلی آستین
--	--

این عالم نامت و صنایع قدیم
 در میان عالم خلقت و عناصر هر دو
 در میان عالم خلقت و عناصر هر دو
 در میان عالم خلقت و عناصر هر دو
 در میان عالم خلقت و عناصر هر دو

...
...
...
...

...
...
...
...
...

هر چه آمد بفعل جایش را
هر گشت از بر راه خموش
چو خموش گشتی خموش منطقی
دلش از بند ملک بر باید
تا کند عقل از بی راری
عش چون فرش زیر پا آرد
خواه این دآن سرا شود
مرور عقل روی بناید
لطف حق سایش افکند در دل
چون زد دل جان او بیا بس
بنی بنامش سخن ز لبون
هر که التوبه زین شراب دهند
تا از آن نعره ناگوش تو
بیش سود از نگها نیزی
هر چه خواهی رنگ برداز

۳۵
هر چه در قوت رایش را
معن ادحیات باشد و خوشتر
در بگویی بان بطریق
ملکوت جهانش بنامند
عزیز اگر میدان عشق پرداز
چرخه باشد ولی همای آرد
بنده مخلص خدای شود
تفس از نور خود بیاراید
پس گوید که کیف مد نظر
روی بنامش جعلنا اشهر
فلک و طبع و رنگ بوقلمون
بوی در گمش با دو آب دهند
صدقه لا شریک کشنوی
گر کند عینی تو رنگ ریخته
در یکی خم زنی برون آری

نویسه‌ها در حاشیه‌ها و درون متن که به خط نستعلیق و کوفی نوشته شده است. این نوشته‌ها شامل تفسیر، توضیحات و اشعار تکمیلی است. در حاشیه بالا، عبارتی در مورد "سوزش" و "ادحیات" دیده می‌شود. در حاشیه چپ، عبارتی در مورد "عقل" و "عش" وجود دارد. در حاشیه راست، عبارتی در مورد "بنده" و "مخلص" مشاهده می‌شود. همچنین در پایین صفحه، عبارتی در مورد "رنگ" و "بوی" دیده می‌شود. این نوشته‌ها به گونه‌ای قرار گرفته‌اند که با متن اصلی همخوانی داشته باشند و گاهی آن را تکمیل می‌کنند.

این عالم ناموس و عناصر بزرگ در میان عالم ملکوت دراز
 جنانکه بالا از عالم ارواح است
 در عالم پیکار و دروغ است
 نقش بنفشه و نقش بزم بخار
 نقش دل است و نقش بنفشه
 عقل اول است و عقل اول
 نقیض بنفشه و نقیض بزم
 نقیض بزم و نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه و نقیض بزم
 نقیض بزم و نقیض بنفشه

یابی طاوس گر چو پر بود	نشیب روز جلوه گر بود
کی تواند نگاشت در آدم	ق نقشند مسلم نگار قدم
آتش و باد و آب و خاک و فلک	ز برش عقل دجان میانه ملک

فی صفت قدرته

نقش سبدر برون گلها است	نقش وان درون دلها است
سبوح هست و آنچه نامست او	صانع دست و آنچه در دست او
ساخت دولاب از زبرجد نافع	گوزه همین بسبب بردولاب
کرد در راه ناجوان مردان	در هوا شمع و شمعدان گردان
صنوع او را مقدم است عدم	ذات او را مستم است قدم
عقل را کرده قایل سورت	مایه را کرده قابل صورت
عقل را داده راه بیدار	تو همی عقل را چه پندار

فی تعظیم قدره و محمد قضایه

اوست نیزنگ دمایه بر کار	نفت و شکر و شکر گوی نگار
کرده در شهبه ره معاش و معاد	نعل و قوت قرین کون و نسا
قدرتش کرد در جهان سخن	توتی را نفعی آستین

دردون و طهارت او دارم خدام عالی
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن
 در دنیا در حق و در باطن

نقش بزم
 نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه
 نقیض بنفشه

علائی
 عالم است
 عالم است
 عالم است
 عالم است
 عالم است
 عالم است
 عالم است

در این امر هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است و هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است

در این امر هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است و هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است

<p>نیست این نکته بابت نامل خم وحدت کند همه یک رنگ رشته بار یک شد جو یکو شد شد ز بانش سخن آنا الحی گو تا ز حق ظل او خلیل بود یک نفس بر زند به تعلیمش قرعوش ملاک فرعون است</p>	<p>۳۶ بحقیقت شنونه از سر جهل کین همه رنگهای پر نینرنگ پس جو یک رنگ شد همه او شد دل و جانش نهفته شد حق جو مرد باید که چون خلیل بود ز سره دارد زمانه کز بهمش موسی را که خفته کون است</p>
--	---

فی الامثال والمواعظ والفقیر سواد الوجه ذکر الامثال
 خیر المقال والذی دار الزوال وتغیر الامور والامثال

<p>که سیه هم رنگ نپذیرد طرب انگیز سر خردی کم است طاب سوخته سیه روست خوشدلی یافت از سیه روی خوشدلی اوز مشک بوی است کشف حال لعل و کفش بلال</p>	<p>با سیه باش جویت نکو فرد با سیه رو خوشدلی بهم است تیش آتشیک دلجو است رنگی زشت با بلا جوئی طرب او نه از کوی اوست هست روشن تر از ضیا بلال</p>
---	--

در این امر هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است و هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است

در این امر هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است و هر که در حق او شک کند باید بداند که او را در حق خود شک کرده است

در بیان غنای بی نیازان
 ازین بی نیازی چه تمیز دارد
 که این کمال ذات و تکیه بر
 بی نیازیست و نشان بی نیازی
 در بی نیازی که قال از جمل
 این اندر لغی من است
 در بیان غنای بی نیازان
 ازین بی نیازی چه تمیز دارد
 که این کمال ذات و تکیه بر
 بی نیازیست و نشان بی نیازی
 در بی نیازی که قال از جمل
 این اندر لغی من است

خبر بی زاوراه عالم چه
 مست لایخیز زور زور اران
 زور لایخیزدان وزر لایستی
 همچو لایستی عقل منجواران

فی الفقر الی اللہ والکف عنہم سواہ

از سن و از تو کار سازی را	بی زیانمست بی نیازی را
بی نیازی نشا چه کفر و چه دین	بی زیانمست راجه آن چه آید
بحقیقه بدانکه هست خدا	از بی حکم و حکمت بسزا
بی نیازی نیاز جواز تو	پاس دار سپاس گو از تو
او ترا راعی و تو گرگ پسند	او ترا داعی و تو حاجتمند
گرگ دیوسف بست خرد بر	در نه ز می او یکی است یوسف گر
لطف او راجه مانعی و چه عول	تضر او راجه موسی و ذومنون
چه غریبی ز عقل و بر خه او را	چه بزرگی ز نفس و چه خر او را
نفس و افلاک آفریده او	خسک آنکس که برگزیده او
چرخ و آنکس که چرخ گرد است	اسیایست سہایان است
حکم فرمان و عقل و فرمان گیر	نفس نقاش و طبع نقش پذیر
جنس چرخ بی سکون و مزین	ق هست چون مورد در دم تنیز

در بیان غنای بی نیازان
 ازین بی نیازی چه تمیز دارد
 که این کمال ذات و تکیه بر
 بی نیازیست و نشان بی نیازی
 در بی نیازی که قال از جمل
 این اندر لغی من است
 در بیان غنای بی نیازان
 ازین بی نیازی چه تمیز دارد
 که این کمال ذات و تکیه بر
 بی نیازیست و نشان بی نیازی
 در بی نیازی که قال از جمل
 این اندر لغی من است
 در بیان غنای بی نیازان
 ازین بی نیازی چه تمیز دارد
 که این کمال ذات و تکیه بر
 بی نیازیست و نشان بی نیازی
 در بی نیازی که قال از جمل
 این اندر لغی من است

در بیان غنای بی نیازان
 ازین بی نیازی چه تمیز دارد
 که این کمال ذات و تکیه بر
 بی نیازیست و نشان بی نیازی
 در بی نیازی که قال از جمل
 این اندر لغی من است

مغز را که از بی مغز است در عالم حساب
 آمدند و در عالم حساب است که مراد از
 کاسه که در دست است و با کاسه است
 اگر چه در دست است و با کاسه است
 ۲۹ که در طاعت قومی نفس و محکم
 اینجاست اما افضل او را نشود
 کجای زری ۱۱ کاسه مغز را که
 که تو که در معرفت نفس خود تحقیق
 اصلی خود زری ۱۱ کاسه مغز را که
 خزان کسب است و با کاسه مغز را
 شناسی چون توانی که با این
 شناخت ضعیف خدا را
 شناسی با شناخت نامی ۱۱
 مع مغز را که در دست است و با کاسه
 زیند خانه مغز را که در دست است
 بی با کاسه مغز را که در دست است
 کلمه درین دارد و با کاسه مغز را
 اند زری باشد ۱۱

مور را از دماغ فرسود بیخبر دارد در مشیمه لا عمر تو دانه دارد در دم او نزدت آنکه از پی شوق جز بغفلش براه او زسی طاعت و معصیت ترا نکست کی بفعل بدست و پارسد آنکه در خود بدست و پارسد چون تو در علم خود زبون باشی	گردش چرخ چینه گدرد کرده بر کار آسبای بلا سورا و همشین با تم او کاسه تو چهار دارد دیا در خیمه در طاعتش قومی نفسی در نه زری او برنگ یک رنگ است بنده خواهد که در خدای رسد کی تو اند که در خدای رسد عارف کردگار چون باشی
--	--

فی التضرع والخشوع

پاز تو زاری کوست زور بد زور بگذارد که در زان گدرد زانکه داند خدا که سر حدق چون تو دعوی ز زور و زردار روی ز سرخ و جامه رنگار	عور ز نور خانه شور بدست ناز فرق هوا بر از گدرد از تو زور است زور و زار صد دیده ز کور و گوشش کرد از نام تو ننگ جو صلح تو جنگ
---	---

مغز در دماغ دارد مغز را که در دست
 بگذارد و زری را که با کاسه مغز را
 ای را در جنگ رسی می توانند
 که از فرق هوا بر از گدرد
 تو ز شمای نفسی که در دست است
 باشد ۱۱ علامتی است

کینه با بی و قدر این کاین
 اورا از آنی دیون بجزین کلا
 کونین که در بی کلا
 از فتن حاصل می شود
 می گذاری می شود
 دای است که تو می تو زی ای
 دیکه از بی و کلا ای
 میغیای که از مردم

که بزاری شوی درین ره مرد که نیازی فروختن باشد خواجه آزاد کن مباحث چنین و ربد و قایمی مدوز و مد بود تو چون بجان یاده مگو با تو دل دوزخست و بی تو با تو چون کوه نه پرورد است تو توئی کفر و دین از آن آند که فرشته نگرسنه و نه سیر چون تو آفتی سید و بیم نماند شوم و بدر و زدی رگنه گردد بر او به بود ز فرسرها نانه مشک را چه تر و چه خشک چه گشت و چه صومعه بر او همه گان طالبند و او مطلوب	بروی سخن بگرد زور مگرد این رخ از فام تو خشن باشد قدرتش را بجستم عجز مسبین تا بخود قایمی بپوش و بخور هر چه هست اغریز هست از تو بی تو گل مسجد و با تو گشت بی تو خود کار نامه کرد است تو توئی مهر و کین از آن آند بنده باش بی نصیبه و پیر از تو بیم و امید و است راند بوم گوگرد کاخ شنه گردد چون قناعت کند بوبران ز آب و آتش زیان پذیرد چه مسلمان چه کبر برد و اد گرد و ترسا و شکو و محیوب
--	---

کینه با بی و قدر این کاین
 اورا از آنی دیون بجزین کلا
 کونین که در بی کلا
 از فتن حاصل می شود
 می گذاری می شود
 دای است که تو می تو زی ای
 دیکه از بی و کلا ای
 میغیای که از مردم
 کینه با بی و قدر این کاین
 اورا از آنی دیون بجزین کلا
 کونین که در بی کلا
 از فتن حاصل می شود
 می گذاری می شود
 دای است که تو می تو زی ای
 دیکه از بی و کلا ای
 میغیای که از مردم

نیت

علاجی است

در کینه با بی و قدر این کاین
 اورا از آنی دیون بجزین کلا
 کونین که در بی کلا
 از فتن حاصل می شود
 می گذاری می شود
 دای است که تو می تو زی ای
 دیکه از بی و کلا ای
 میغیای که از مردم

منه ما کردار تمام
 وین که در روز نور سفت
 از تعلیم و کار و زحمت
 در جای ما در علم است
 ما عبادت یک تنی را یک
 و این که در روز نور سفت
 از تعلیم و کار و زحمت
 در جای ما در علم است
 ما عبادت یک تنی را یک

نیت علت پذیرد ذات خدا
 مهر دین بر تابد از تلقین
 پارساگر بهت ادر ا به
 تو نگو کار باش تا بر ہی
 اندرین منزلی که یک مفته است
 لفظ یعنی بخوان که اندر تر
 مصطفی گفت چه از آن چه شد
 و او آوه وفا می دینش داد
 چون او از میان آوه رفت
 آه ماندت یاد کاری ازو
 پیش تا صبور و روه آواز
 گر پذیرد گشتی آسوده
 بر و بی نیازی از که همه
 چه وجودت بنزد او چه عدم
 چون برون تاخت چشمه رزل

تو بعت کنون چه جوئی جای
 مهر و شد چو تافت نور لقین
 پاوشاگر بهت ما را چه
 با قضا و قدر چه راستی
 بوده نابوده آمده رفت
 طر قوا گوی مومن است بخر
 دست موسی خلیل آوه شد
 رتبت وزینت یقینش داد
 مانده آه مجرد ایت گفت
 ملت او نمود کاری ازو
 خویشتن را بکش به تیغ نیاز
 ورنه الگار بوده نابوده
 اگر تو باشی دگر نه ادر ا چه
 مثل تو بر درش نیاید کم
 حاجتی نایدش به مقرر زان

و انوارات یعنی تجوی من
 بزرگمردم است بوالعظیم
 خالین فیما زاک معین
 کرد و در صید و شادان
 هر قدر گوی خرسند و شادان
 میخاید که صلح خویش گفت چنانکه
 نزد یومتری المومنین یعنی نور هم
 بین ایشان نور دوست مومنی که
 و در این است هم ازین یقین
 و عین که او آوه رفت
 عیب دوری در عین حق رسیده از حق
 که قال در عین حق رسیده از حق
 تا او را به عین حق رسیده از حق
 عه سینه نماید که از آوه رفت
 زینت و رتبت علت حاصل شد در این
 داد از بر زقادن بود که رتبت ابر ایم
 اقاد علیه السلام چون او از میان
 آوه رفت ابر ایم چون او از میان
 و یقین که کند در علم
 بلنذا و ادرین لفظ آوا
 غاده است که چون لفظ آوا
 بنامی از آن است و از
 یعنی که او را در یکی
 و این که در روز نور سفت
 از تعلیم و کار و زحمت
 در جای ما در علم است
 ما عبادت یک تنی را یک

که در روز نور سفت از تعلیم و کار و زحمت در جای ما در علم است ما عبادت یک تنی را یک

<p>ورنه آنجا که محض جان دکل است طر قوا گوی نور خویشش بر خود بر آید تا متن خورشید جان او نیم عطسه بستاند راه اگر هست هست آه شما چون خران سال دماه مغذو چون بود وقت خود بردن آید ترست از خود بود امید بخود رو تو کیان شناس بیم داید</p>	<p>این همه طمطراق آب گل است چکند طر قوا ز مستی حسن آن حیران ترا بشت مسید صحر این شمع راز نبشاند پس درین کوه نیست راه شما همه از راه بندگی دورید روز بھر خردس کے پاید چو تو که نیک باشی دگم بد پس چو شد روی عقل و شرم مسید</p>
---	---

فی عدل الامیر من الرعايا

<p>سوی جو قتی زکو دکان نظری که ده هر یک همه سرفرازی مینمودی ز خود مسیاحتی جامه از سر بردن بر سم عرب چشمش پرده طرب بدید</p>	<p>کرد روزی عسر بر بگذری همه مشغول گشته در بازی هر یکی از بی مصارعتی بر کشیده بر اخط ادب چون عمر سوی کو دکان نگری</p>
--	---

قلمی در عکاک رودی و اولادی و نفسی
 خداه تافت از ما که شتی خشی
 فی عالم کن سخن اللک یوم الله الوصفا
 و میو نماید که جرم تو نیست مگر با بدو
 تا تو نشنید که مراد از نوزاد است
 تبارش خود بر آید در این نوزاد
 صحر این را تو از آنکه بنیاند
 و چو اینم تو نور است که جان آن عیلم
 بستند پس اگر درین کوه که شما راه
 نموده اند راهی و نیندند مگر با بی
 چرا که شما چون خران بنور که ببال و به
 کرد از راه بندگی و در افتاده ایده
 علاءی بسکه

<p>جز که عبد اللہ زبیر زفت تو نه بگر سخی بگفت من نه تو بیدا گر نه من مجرم چه قبول و چه رد چه نیک و چه بد خلق را دل ز عدل شاد بود ملک خود داد سر بسر بر باد و ربد می جمله عهد بشکستی مرکب تو بود و دمنزل پیش که در گریاد ناید از یادش</p>	<p>گو و کان زو گر خجند بفت گفت عمر ز پیش من بچرفن چه گر زیم ز پشت ای کرم نزد آنکس که دید جو هر خود میر چون جفت دین داد بود و ر بود رای او سوی بیداد نیک باشی زور دسرستی چون گرفت ز عدل تو شه خویش آنچنان شو بجیرت آبادش</p>
--	---

فی التبیح و التهلیل

<p>چه شماری بسان پیر ز ناز عمر بی یاد او همه با دست دل که بی یاد هوست سندا در طریقت قدم بیفشر وی تا دمانت کند چو گل پر زر</p>	<p>ذکر بردوستان دکم سخنان جور با حکم او همه داد است آنکه گریان از دست خندا شذی این چو نام او برد تو بیادش چو گل زبان کن</p>
---	---

عبد اللہ زبیر زفت
 ابن زبیر است
 عیسیٰ میگوید
 که بخوان
 که در آن باب
 حق در آنجا
 که در آن
 یاد بگیرد
 چه یاد خدای
 عالم غیب
 است چون
 حضور صاحب
 بود از زبان
 زفت
 عیسیٰ میگوید
 که چون اگر
 دمان تو
 باشد
 یاد او گل
 زبان زرداری
 زبیری کالی

عبد العلی
 اند
 داده
 ندوزد
 زبیری کالی

میتواند که بی پیمان گوید ازین
عاشق طایر را بپوشد
باید زین پیران بپا
که در سینه او کوی می
غافل است
میتواند که بی پیمان گوید ازین
عاشق طایر را بپوشد
باید زین پیران بپا
که در سینه او کوی می
غافل است

سیرجان کرد جان بخود را	تشنه دل کرد عاشق خود را
بجز زمان از درش مشو غایب	تا بود غم و رایتو صائب
سکار نادان گوته اندیش است	یاد کرد کسی که در پیش است

فی المرید الرشید والشیخ العمید

توری از بازید بسطامی	از بی طاعت و کونامی
کرد و نیکو سوالی و بگریست	گفت پیرا بگو که ظالم کیت
پیر روی مرور اجواب بداد	شربت وی هم از کتک بداد
گفت ظالم کسی است بد روزی	که یکی لحظه در شب باروزی
کند از غافل فراموشش	نبود بنده حلقه در گوشش
گر فراموش کردیش نفسی	ظالمی نیست خیره چون تو کسی
ور بوی حاضر و بری نامش	نیت گردی ز حزم احکامش
انچنان یاد کن که از دل و جان	نشوی غافل از زمان بزمان
یاد و دار انچنان ازان بیدار	مرد این راه حیدر که ار
فَاعْبُدِ الرَّبَّ فِي الصَّلَاةِ تَرَاهُ	ور نباشی چنین تو و اغوثاه
انچنانش پرست در کونین	که همی بنیش بر ای العین

گفت سخن پیران احکام ایست که در حق است
و از زمان نبوی در حق است

فَاعْبُدِ رَبَّكَ كَمَا تَرَاهُ
فَان لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَانظُرْ
فان نظمتن تره او را که گویا تو بی بینی
چنان پرست او را که گویا تو بی بینی
او را که گویا تو بی بینی
در سینه او کوی می
بگشاید برت مخمور در باران
ترا ۱۲

که محاسب وقت باشد درین
نظر که کلام از ساعات تو گوید
علاجی است

منوچهر پادشاه در وقت دربارت دعا خواند
بنامی که کار حضورش نامیده
کسب نماید
از یاد او در دست آید
منوچهر پادشاه
در وقت دربارت دعا خواند
بنامی که کار حضورش نامیده
کسب نماید
از یاد او در دست آید
منوچهر پادشاه

خانی تو ترا همی بیند ذکر در مجلس مُشاهده نیست رسد آنجا که یاد باد بود آب جوید کشته هم آتش زار تو اگر حاضری چه گوئی پو گر تر احصه غیبت است بنال حالت ذوق ساخته بدو جو تو روحید در لجه جوید در دوشین هست زشت شود حاضر دل بوی نه حاضر تن یا همه پست یا همه روی جان طالب عنان عشق گر هر چه گفتند منفرآن این است سالمها بند شد بدو روح و دود خبر کسی کش سر مسلمانان	گرچه چشمت در انمی بیند ذکر خبر در ره مجاهد نیست ببرت اول ارجه یاد بود زانکه غواص از درون بچار فاخته غایب است گوید گو حاضران را ز پست اطلال نال شوق فاخته بشنو کانکه خوشنودی احد جوید لحش روضه بهشت شود حاضر آنکه شوی که در مان تا درین خطه تکا بوی چون ازین خطه یکد خطه بر مردگی کفر و زندگی دین است هر که شد لحظه ز خود خوشنود کی بدین اصل منصب ازنا نیست
--	---

بجمله از کت مجاریت در بافت
بنام شاه رسیدن کت بافت
منوچهر پادشاه در وقت دربارت
بنامی که کار حضورش نامیده
کسب نماید
از یاد او در دست آید
منوچهر پادشاه
در وقت دربارت دعا خواند
بنامی که کار حضورش نامیده
کسب نماید
از یاد او در دست آید
منوچهر پادشاه

در این خطه

در این خطه
منوچهر پادشاه
در وقت دربارت دعا خواند
بنامی که کار حضورش نامیده
کسب نماید
از یاد او در دست آید
منوچهر پادشاه

باید نهاد که از سعادت
 دل نخواست چو ایام
 و دردت از آن گشته شود
 که نام نامی احوال این
 می باشد که از او از
 و ایست با وجود این
 از او از اهل فضا

<p>شرط نبود حدیث جان کردن از غم جان و دل نگاه کنند چشمه زندگانی آنجا جوی</p>	<p>عشق و آنگ آنجهان کرد آنکسانیکه مرد این راه اند چون گذشته ز عالم تک پو</p>
--	--

فی دار العزور

<p>در دین بی اهل نکرد باز تا تو باشی نباشد یزدان مهره مهر نور ایمان وز پی تو بختت بسپرد تو ندانی که اندر آنجا چیست برنگر دگر که دست اهل صحیح دینت ز شرق جان و دل ز سی بر در سرا پرده باز شناسی از هنر ما عیب چون دگر کار عادتی نبود دانچه که هست راست بنمای</p>	<p>اهل آملید خانه راز تا بود این جهان نباشد آن حقه سر مبردان جانست سابق نامی بهر آورد تا ز دور زمانه خواهی زیست تا ندانی که اندر آنجا چیست تا دم آدمی ز تو نبرد سر دگر کم زمانه ناخو ده تو نداری خبر ز عالم غیب حال آنجایی صورتی نبود جان به حضرت رسد بیاساید</p>
---	---

باید نهاد که از سعادت
 دل نخواست چو ایام
 و دردت از آن گشته شود
 که نام نامی احوال این
 می باشد که از او از
 و ایست با وجود این
 از او از اهل فضا
 سلطانین پسند
 در اینجا از تجارت بطرف
 که حکم از ارباب
 در او از جهان نفس ناطقه
 عاقبت که اصل جان است
 سر و در گرم زمانه نمود
 است و اینجا بود از قیغ
 و ببط و از زده و شکوه دوم
 خون که از او از اوقات کباب
 کاک است
 کلا اعلی

علاقی سگه
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست

چون رسیدی بحضرت زانو
رخس دین آشنای راغ شود
باجات تو دین برون ناید
گفت مرد فردرین معنی
خفته اند آدمی ز حرص و غلو
خلق عالم همه خواب درند
آن هواییکه بیش ازین باشد
ورنه دینی کزین حیات بود
دین و ملت در عدم زدن
آنکه کم زد و جوید عالم را
و آنکه او طالبت افزون را
این یکی پای در کیسب بماند
پای آنرا قدم عدم کرده
با دینیت بعا و مشغولان
چیزیان دار در زینم گزند

پس از انجا روانه گرد جهان
مُرخ و وار از نفس میان شود
شب برگ تو روز دین زاید
که سخنهای اوست چون فتوی
مرگ چون رخ نمود فانتبهوا
همه در عالم خراب درند
رسم و عادت بودند دین باشد
دین نباشد که تر مات بود
کم کردن از بر اکم شدن
گو بین مصطفی و آدم را
گو بین عا و اوقارون را
وان در خسته نصیب بماند
دست این اندم قلم کرده
خاک لغت سزای فارو
نیگو ان را فده شوی چو سپند

کریه ای که در دنیا نیست
کریه ای که در دنیا نیست
کریه ای که در دنیا نیست
کریه ای که در دنیا نیست

دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست

دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست
دین را که زنده سازد از عاقبتی است که بر خاک دراز زین عمر نیست

ز آنکه هم کرم هست و هم مفضل شادی وزیرک بجای را تا بیای رضای و تکلیش شادی آنت کوش نگذار در همه کارها پسندیده است دست ما در کمر زدی با برگ یا بی از عالم حیات حنبر پای تو گرد کاخ برگ دوید نیست پاسی آن دماغ محمود را	ز آنکه هم محسن است و هم مجمل چکنی بھر بنیو ای را شاد از دباش زیرک از پیشتر زیرک آنت کوش بردار نیکیست آن کسی که بنده است چون شاخها شدی بی برگ نشوی مرگ را در گرسنگر دست تو چون شاخ مرگ سید پای کز طارم همدی دور است
---	--

فی الشکر

مرجم شکر نیست جز سرسرخ عالم الغیب و الشهادت را خواند انگاه مرثرا شاکر اوند کوتر که شکر حق گوید ایزد فرد و خالق جبار	موضع کفر نیست جز در ریخ شکر گوی از بی زیادت را چون شدی بر قضا دی صابر آدمی سوی حق بی لویید اوست بی شکل و جسم و بخت و...
---	---

بسیار بدست آورد
و حال آرای آرام است
فصل نامی خوش است
تعالی شایسته است
اعلاست منیو ای بجای
شادی را و چکنی بجای
سر این بر دوز و فریب
تواند و بیایند کوشا و کجا
وزیرک غلامان خوش
عنه ای صیغه زیرک کسی است که بدست
حضرت عزت باشد و عین شانه ۱۱
که بگذرند شاد و از علائق و شای
ازین شایخها دست نقیای سلطو
بسیار بدست آورد
زدی دوزان مردن است
باشد و سرگ مغوی را که تقاضات او
انکار نمی و با بی از حیات ابد آنچه با او

عنه اشارت است بارشاد در بیت
بیدار و کین کم پیش آن غدا بی این
دور صحنه نانی توضیح است بارشاد
فیض بنیاد کین شکر کم لا یزید
در سوره ابراهیم واقع است در کتب
اول ۱۲ ش ای طالب هم بماند
دشمن سرای هم باشد ۱۱ ش ای
بی ماده و صورت دبی علیه اطلاق
مع دارکان اربعه زوت اذو
بود است «علای سلما»

از دست ایزد بخت... در این عالم... هر که در این عالم...

شکل جسم و طبایع و تبدیل	آدمی است سال و ماه عدیل
شکر شکر او که داند رفت	گوهر ذکر او که یار و سفت
او به بخش هم او ثواب دهد	او بگوید هم او جواب دهد
سر چه بسته ز نعمت و نازت	به ازان یا همان دهد بارت
گر همه مویهای زبان گردد ق	هر کی صدر نزار جان گردد
تا بدان شکر او زود گویند	شکر تو فین شکر چون گویند
پس سوی شکر نعش بپویند	گر بگویند هم بد و گویند
تن و جان از پی قضا در سگر	دل تریم کنان که یارب شکر
وزنه در راه دانش و تدبیر	از زن و مرد از جوان از سیر
کو چشمان عالم هوس اند	عور جهان چو سور و چون گزند

فی القهر و اللطف

شاکر لطف و رحمتش دیندار	شاکلی قهر و غیرتش کفار
بنی آنکه که گیرد ایزد خشم	آسپه در چشمه باید اندر خشم
قهر و لطفش که در جهان تو	تیمت کبر و نسبت نبوت
لطف و قهرش نشان بنبرو	شکر و سگش مقام مغز و عار

بهر ذرات است... از دست ایزد بخت... در این عالم... هر که در این عالم...

عنه سر کین... مالت است از حالات... ان افاضت است... در ذات لطف...

عالم است... در این عالم... هر که در این عالم...

دولت بودان
چو غالب نندن
مع صوفی است
بهر اول او بنامش

از خطرات نفسانی در پنج
بر در راه بنا بدو
کشف سنگ کفایت باغ
فاری تاخفات علی باغ

قدرت کامل ابراهیم
ز سوره و از قال اولم
کشف شیخ المولی قال اولم
قال بل کلن الطیفین
فقد اریعین الطیفین
بما جعل علی کل
ان الله عز وجل
واقعت ان الله عز وجل
والقدیر و غیره

بهر اول او بنامش
چو غالب نندن
مع صوفی است
بهر اول او بنامش
از خطرات نفسانی در پنج
بر در راه بنا بدو
کشف سنگ کفایت باغ
فاری تاخفات علی باغ
قدرت کامل ابراهیم
ز سوره و از قال اولم
کشف شیخ المولی قال اولم
قال بل کلن الطیفین
فقد اریعین الطیفین
بما جعل علی کل
ان الله عز وجل
واقعت ان الله عز وجل
والقدیر و غیره

تهر او آتشی روا بخارا	لطف او راحت است جانخارا
قهر او مرد را غرور دهد	لطف او بنده را سرور دهد
دال دولت دوال براید	لام لطفش چو روی بنماید
قاف راه چو سیم بگذارد	قاف قهرش اگر برون تازد
صالح و طالح از فرج یکسان	عالم از قهر لطف او ترسان
کشف صوفی بکشف بر خیزد	لطف او چون مفرج آید
کشف سرد کند کشف کردا	باز قهرش چو آمد اندر کار
لطف او بی نوا نوازنده	قهر او نازنین که از نده
اختیار آفرین جان تو او	لغو دین پرورد روان تو
که رویت بلطف پانیده است	جان جانت ز لطف او زنده
زنده از مرده مرده از زنده	آرد از قهر و لطف سازنده
بخشش او مهم کفایت کن	دانش او بر بی رعایت کن
باشه ملک ز آب پسته رنگ	کشت قهرش چو آمد اندر جنگ
لقمه کرم را بلخ چین کرد	باز چون اسپ لطف رازین کرد
کرم سیمین بود بلخ زرین	خود از دوزخ عقل فرمای زرین

من الله تعالی
بما جعل علی کل
ان الله عز وجل
واقعت ان الله عز وجل
والقدیر و غیره
بهر اول او بنامش
چو غالب نندن
مع صوفی است
بهر اول او بنامش
از خطرات نفسانی در پنج
بر در راه بنا بدو
کشف سنگ کفایت باغ
فاری تاخفات علی باغ
قدرت کامل ابراهیم
ز سوره و از قال اولم
کشف شیخ المولی قال اولم
قال بل کلن الطیفین
فقد اریعین الطیفین
بما جعل علی کل
ان الله عز وجل
واقعت ان الله عز وجل
والقدیر و غیره

بهر اول او بنامش
چو غالب نندن
مع صوفی است
بهر اول او بنامش
از خطرات نفسانی در پنج
بر در راه بنا بدو
کشف سنگ کفایت باغ
فاری تاخفات علی باغ
قدرت کامل ابراهیم
ز سوره و از قال اولم
کشف شیخ المولی قال اولم
قال بل کلن الطیفین
فقد اریعین الطیفین
بما جعل علی کل
ان الله عز وجل
واقعت ان الله عز وجل
والقدیر و غیره

شما سخن که با آنکه در عالم غیب است
در عالم غیب که مراد از آن
دوران غیب است
از عاریت غیبی و غیبی که عالم غیب
اورا را زودان غیبی که عالم غیب بدان
و باز در گامای غیبی که عالم غیب بدان
میگوید که بمانان است خال است از
خاک می آید که بمانان است خال است از
دیگر محض است در آن محض است از
خاک که عوضی است از غیبی که عجزی
است که عجزی است از غیبی که عجزی

<p>آدمی زاده ظلم و جهول خوب کار او ز متکار شما این عنایت مگر تو از بین رفت گر بجوی ز روی عنایت پاک نزول عفو او بدشت گناه</p>	<p>فضل حق را سمیر نه نفعول غیب دان او و غیب دار شما عالم غیب با عالم غیب کی شدی تاجدار شتی خاک شکر لطف او پذیره آه</p>
--	--

در میان غیب
حق را با آن انرا محض است
غیب است محضی است
و منقول تحقیق است
خانه پذیره اصطلاح ایران است
که با استقبال کسی بیرون رود خاک
زودی زیاد است در جهان
بنا کنند پذیره غیبی که در دست حق
میگوید که از غیب حق در دست حق
در میدان گاه جا بجا کرده است
و با لطف او استقبال کنند
از غیبی که از غیبی که در دست حق

سزاوار است که قبول آن غیب
صادق بود عفو نبوی که در این محبت
و این صدور خطانست که در این محبت
و نور محبت او برین مقدر شده و این محبت
عام است که عفو را قبول
خاک کا عفو را قبول
و این صدور خطانست که در این محبت
و نور محبت او برین مقدر شده و این محبت
عام است که عفو را قبول
خاک کا عفو را قبول

<p>اه عارف چو چیده برگیرد عفو او را قبول بهر خطاست ما بخاک کرده او وفا با ما فضل او آوریدت اندر کار هر که شد نیت باشد او را</p>	<p>دوخ از بیم او سپر گیرد گر مش را از نول بهر خطاست او وفا دار تر از ما با ما ورنه با خاک کی بد این بازار هر که افتد ز پای گیر دست</p>
---	--

و عطف است از غیبی که عطفی
در میان غیب
حق را با آن انرا محض است
غیب است محضی است
و منقول تحقیق است
خانه پذیره اصطلاح ایران است
که با استقبال کسی بیرون رود خاک
زودی زیاد است در جهان
بنا کنند پذیره غیبی که در دست حق
میگوید که از غیب حق در دست حق
در میدان گاه جا بجا کرده است
و با لطف او استقبال کنند
از غیبی که از غیبی که در دست حق

عفو او را قبول بهر خطاست
ما بخاک کرده او وفا با ما
فضل او آوریدت اندر کار
هر که شد نیت باشد او را

عفو او را قبول بهر خطاست

عفو او را قبول بهر خطاست

بسم الله الرحمن الرحيم
 این کتاب را در روز جمعه در ماه رجب سال ۱۱۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در روز شنبه در وقت صبح در حضور جمعی از علمای و مشایخ این شهر
 در کتابخانه جامع تبریز در روز شنبه در وقت صبح در حضور جمعی از علمای و مشایخ این شهر
 در کتابخانه جامع تبریز در روز شنبه در وقت صبح در حضور جمعی از علمای و مشایخ این شهر

دشمن است بیکسان را او	نه پسندد چو ما خاندان را او
ز آنکه پاک است پاک را خواهد	عالم الغیب خاک را خواهد
لطف او عکس را مسکینان	قهر او جا نگیرد از بیدنیان

فی اطلاع علی ضمیر العباد

شربت بیک ز خلق دسته	داوه و ضد آن نوشته
دوست مروت تر خاطر	دانش او منزه از خاطر
چون تو دانی که او میداند	خرطبع تو در گلت ماند
اوز تو داند آنچه در دلت	ز آنکه او خالق دل و گلت
روی ز آئین بد بگردانی	رای تو پرورد مسلمان
چون بگوش غرور خواهی داشت	نار در دل نه نور خواهی داشت
چون بگوش نگو سخاوتی کرد	طبع حلم از دود ابر مرد
علم او عقل را چراغ افروز	حلم او طبع را گناه آموز
گر نه حلتش بدی همیشه پناه	بنده کی ز بهره داشتی گناه

مصلحت بین خلق پیش از آن	صلوات بر او در روز شنبه
سکوت بر منیر پیش از راز	

که در ذات پاک حق
 بگردد اول انانیت
 مع سعادت علی الخطین
 انزوت علی الخطین
 فخالق آخر افعال
 طهارت و کلمه شریف
 معصوم نامی شاد است
 انشا تعالی در آن
 مستطین است در وقت
 در اختیار است
 دوست و دانش او چون
 دارد ذات طهارت
 عطری دیوانه که
 ز در ذات بی چون
 رای نیست
 تو پنداری که او
 خرد طبع تو در عمل
 از او با شد و ترس
 تو ترا امروز رحمت
 او کند که دوست
 حلیم است
 میفرماید که چون
 علم او را بجا
 در این کتاب
 در روز شنبه
 در وقت صبح
 در حضور جمعی
 از علمای و مشایخ
 این شهر
 در کتابخانه
 جامع تبریز

از او با شد و ترس
 تو ترا امروز رحمت
 او کند که دوست
 حلیم است
 میفرماید که چون
 علم او را بجا
 در این کتاب
 در روز شنبه
 در وقت صبح
 در حضور جمعی
 از علمای و مشایخ
 این شهر
 در کتابخانه
 جامع تبریز

نفس خود را میان حالت خیر غرقه در قلم خجالت خویش

فی کر مه وانه رازق الام رازق

خوردنی از خوردند به پیش نهاد نیکبختی و نیک روزی از دوست در انبار خانه مهر نه کرد همه راز روزی و حیات جدید جیم خودش بداده روزی جز شرمه میت نام خورش مارا ناخورش را چونان همی بدید تو نداری بگفته او را اوست اسب کب تو زیر زمین باشد ورنه او را بر تو تو در خواب عالم سیر و عالم علمم	جانور را چونان پیش نهاد همه راز روزی و نیک روزی از دوست روزی هر یکی پدید آورد کافر و مومن و شیعی و مجید حاجت همنوزشان در خلق خرنجان نیست پرورش مارا اوز تو جنبه بندگان که کند مان دجان تو در خزانه هوش روزی تو اگر بچین باشد تا تر از داو او بردشتاب نه تر از گفت رازق تو منم
---	---

جان بدادم و جوه مان بدهم هر چه خواهی تو در زمان بدهم

عقل یعنی بریدن نور از چشم
و یکی در این خود خالی از حقیقت
لطفی آنکه منور از بی حقیقت
هر چه خود روزی با نیکو دراز
منع می نماید از میان بگذرد
سند زین نشان در میان بگذرد
سنگ در دست آواز نینداری بگفته
که با زنده است در کتاب مجید
دایمی بخاری صدور از غیب
یغوا سید اگر در طیفه او از دوست
بچین نقد باشند در از اسب کب
بیزین دار دایمی شب در ماده
برای حصول آن روزی بسیار
مانند نار در زین کتاب رسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
نمانند روزی را پیش تو نرسد
نمانند روزی را پیش تو نرسد
نمانند روزی را پیش تو نرسد
نمانند روزی را پیش تو نرسد
نمانند روزی را پیش تو نرسد

عقل یعنی بریدن نور از چشم
و یکی در این خود خالی از حقیقت
لطفی آنکه منور از بی حقیقت
هر چه خود روزی با نیکو دراز
منع می نماید از میان بگذرد
سند زین نشان در میان بگذرد
سنگ در دست آواز نینداری بگفته
که با زنده است در کتاب مجید
دایمی بخاری صدور از غیب
یغوا سید اگر در طیفه او از دوست
بچین نقد باشند در از اسب کب
بیزین دار دایمی شب در ماده
برای حصول آن روزی بسیار
مانند نار در زین کتاب رسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد

هر چه خود روزی با نیکو دراز

عقل یعنی بریدن نور از چشم
و یکی در این خود خالی از حقیقت
لطفی آنکه منور از بی حقیقت
هر چه خود روزی با نیکو دراز
منع می نماید از میان بگذرد
سند زین نشان در میان بگذرد
سنگ در دست آواز نینداری بگفته
که با زنده است در کتاب مجید
دایمی بخاری صدور از غیب
یغوا سید اگر در طیفه او از دوست
بچین نقد باشند در از اسب کب
بیزین دار دایمی شب در ماده
برای حصول آن روزی بسیار
مانند نار در زین کتاب رسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد
مانند روزی را پیش تو نرسد

ان یعنی ملک

فی انه لا یحتاج الی التفسیر
 زالکی کرد سر برودن ز هفت
 کاشکی هم آن نو هم آن کهن
 عقلت زرق تو خوب بست
 بی سبب رازقی یقین دانم
 از هزاران هزاره یک تو
 شعله از تو صد هزار اختر
 مرد نبود کسی که در غم خور
 کشک خوش خشک دید و گشت
 رزق برشت هر چه خواهی کرد
 گریه ابرنی دهنده گشت
 همه ازشت جانم و نامم
 زانکه اندک نباشد اندک تو
 قطره از تو صد هزار اختر
 در یقین باشد از زنی کمتر

حکایت

آن نه بشیده که بی نم ابر
 گبر را گفت بش مسلمانان
 که تو این مکرمت بنیدیند
 گفت گبر امرانه بگزیند
 زانکه او مکرمت دبا احسان
 دست در باخت در زمین
 مرغ روزی بیافت از در کمر
 زین هنر پیشه سخندان
 مرغکان گرچه دانه بگیرند
 آخر این ریج من همی بیند
 مکنده سخل با گرم کیسان
 داد از در بجای دستش بر

این سبب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب

من است که او را صد هزار
 است که او را صد هزار
 است که او را صد هزار
 است که او را صد هزار

برادر علی بن ابی طالب
 در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب

در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب
 در این کتاب است و در این کتاب

نور موسیٰ که در بنیاد
از شوقیت که در بنیاد
موسیٰ علیه السلام از نور بنیاد
موسیٰ علیه السلام از نور بنیاد

روزگوری چون شب
روزگوری چون شب
روزگوری چون شب
روزگوری چون شب

<p>تا حدایی ز نور موسیٰ تو اول از بھر عشق و لولیش تا بد اجناسی جبت دست نه بپرسد کالی ز علی که گبوا ای امیر جان افروز</p>	<p>روزگوری چون شب سر قدم کن چو کلک و میچونز که بدانی که می نباید جبت چون شنید از زبان دلگیا که شب تیره به بود باروز</p>
--	---

عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست

<p>مرغی گفت بشنوی سایل عاشقان را درین ره جانسو هر که دارد زره تیش در دل در جهانی که عشق گوید راز</p>	<p>سوی او بار خود مشوامی پیش راز به که تا پیش روز در نماند پیاده در منزل نه توانی نه نیز عقل تو باز</p>
--	---

که در عرض احوال
که در عرض احوال
که در عرض احوال
که در عرض احوال

عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست

عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست
عقل است که تو را با دوست

نور موسیٰ که در بنیاد
نور موسیٰ که در بنیاد
نور موسیٰ که در بنیاد
نور موسیٰ که در بنیاد

انست که در دلوسان با یک باشد در حق
 دل دین اندر کلاه با ندر غل جهان که دین دیبلاز
 که مومن شنند

فی المحبت والتجرید

<p>عقل در استین جهان بر دست در رکابش همه بر افشانند خویشتن را از ان شمار کنند همه پیچند هیچ اوست که اوست</p>	<p>عاشقان سوخترش سرست تا جو سولش براق دل را جان و دل در ریش نثار کنند پیش توحید اونه گفته نه نوا</p>
<p>دین بال از انجان جو جان عالم است از دین عطفی که از مومنین را از انجانست که در حق خوار و ابرام مومنین در کلام محمد و ان</p>	<p>عقل و جان هر دو در اعتبار اوست که در حق خوار و ابرام مومنین در کلام محمد و ان</p>
<p>دل و دین هم گزر کنند گزند نقش این برده ما دقیق ترا خود ترا شرح داد و مغلوش عالم عشق پر ز نور شود</p>	<p>عقل و جان هر دو در اعتبار اوست که در حق خوار و ابرام مومنین در کلام محمد و ان</p>

از محبت عشقان

نظر آید میسر باید که در عاشقان
 و محوسات به تکلیف در
 از آب هم باید که است که کجاست
 انتقام باک از خرق الیام و قهر
 که غواض این با ندر از زمین
 در کلام عشقان عاشق بنهند
 در کلام عشقان عاشق بنهند
 با و بر که مشکوب عشق
 پیوسته که تو از او در ان عشق
 نو بنداری چه برنده اند از ان عشق
 جان من عشق بر بنیان چه برنده
 و انان نذر تو فتنه که کسی بود
 که عشق بند نیست از ان عشق
 چه برنده شدن تو از ان عشق
 نظر عشق با ندر و آن از هم با ندر
 در کلام عشقان عاشق بنهند
 در کلام عشقان عاشق بنهند

عقل و جان هر دو در اعتبار اوست
 که در حق خوار و ابرام مومنین
 در کلام محمد و ان

بهر چه که بود بر او... تو می آید... زان پس... خدایت را...

گنجی تربت ملاقاتش
چون کی دانی و کی گویی ق

این کلام که در کتب معتبره آمده است... با الف بی و بی بو و همراه...
چون بداری بی زجوی گویی

بالف بی و بی بو و همراه
چون بداری بی زجوی گویی

و در بعضی کتب... که در بعضی کتب...
بهر چه که بود بر او... تو می آید... زان پس... خدایت را...

بهر چه که بود بر او... تو می آید... زان پس... خدایت را...

بهر چه که بود بر او... تو می آید... زان پس... خدایت را...

۴۶
چون کسی بخواهد نفس
حققت ری از روی دین
گذرد و قلم نفع
کس نیفراید که از عدل

چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب

چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب

چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب

چون کسی از غلامی بکشد دانش آن در آن سوی آب	ای حدت با قدم جکار ترا ای نهسته باز سر ز قدم بمست قاصد کوه تاه است پای دامت حالت تو هنوز	چون کسی از غلامی بکشد دانش آن در آن سوی آب	چون کسی از غلامی بکشد دانش آن در آن سوی آب
---	---	---	---

مخفف و مضاعف در آن
گندم را گندم را گندم را
میوانند صد گندم را گندم را
در سدی بگیری گندم را
خوانند آن جو باشد که گوشت ندارد
و آنچه از نیت لطیف در آن است
که مال داد و نیا بعل در اجر تن به بیگی
گندم حلاوت در اول دین از جو
بگردد و بر او
بگردد و بر او
بگردد و بر او
بگردد و بر او
بگردد و بر او
بگردد و بر او

شود بر پای داد و دین بکرم تا کند توبه توجبه قبول تو هنوز از متابعی شیطان چون ترا بار داد بردگاه	تن برهنه چون گندم و آدم تا نگردی دگر بگرد فضل توبه ناکرده کی بوی آن آرزو زو مخواه او را خواه	شود بر پای داد و دین بکرم تا کند توبه توجبه قبول تو هنوز از متابعی شیطان چون ترا بار داد بردگاه	شود بر پای داد و دین بکرم تا کند توبه توجبه قبول تو هنوز از متابعی شیطان چون ترا بار داد بردگاه
--	---	--	--

چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب
چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب
چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب
چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب
چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب
چون کسی از غلامی بکشد
دانش آن در آن سوی آب

علاهی میگه
آرزوی کسی
لاهم اگر فحشی
از روی کسی
منو باید که او را
بالاش از روی
بازش از روی
لاهم اگر فحشی
از روی کسی
منو باید که او را
بالاش از روی
بازش از روی

از ادبیت و از آزادی با باز آویخته بودی ز او که در این دنیا که دیده زنت نژاد او طبع منور با او که این معنی است

چون خدمت بدوستی بگریزید	چشم شوخ تو دیدنی همه دید
بزرگمیرد جهان عشق ددی	چه حدیث است این منی و دوی
تو شبی تو جو خشت برگیرد	خشت خشت تو بخت برگیرد

ای چنین تاز موی منی که
تو بکل این دنیا را در دلت
از ادبیت و از آزادی با باز آویخته بودی ز او که در این دنیا که دیده زنت نژاد او طبع منور با او که این معنی است

خشت خشت تو بخت برگیرد	دعوی دوستی و بس من تو
بزرگمیرد جهان عشق ددی	کی توان کرد ظرف پر بار
چون خدمت بدوستی بگریزید	هر که او خبر همه بود همه کم

بمان

از ادبیت و از آزادی با باز آویخته بودی ز او که در این دنیا که دیده زنت نژاد او طبع منور با او که این معنی است
خداوند از او که در این دنیا که دیده زنت نژاد او طبع منور با او که این معنی است
بزرگمیرد جهان عشق ددی
چون خدمت بدوستی بگریزید
دعوی دوستی و بس من تو
کی توان کرد ظرف پر بار
هر که او خبر همه بود همه کم
بمان
از ادبیت و از آزادی با باز آویخته بودی ز او که در این دنیا که دیده زنت نژاد او طبع منور با او که این معنی است

فی اصل خلد و مایل از خلد
 ای غمی آن بداند که آرزو
 یازم ضمیر صیغی غمائی
 قوت ذاتی است قوت غمائی
 اصل خلد و مایل از خلد
 ای غمی آن بداند که آرزو
 یازم ضمیر صیغی غمائی
 قوت ذاتی است قوت غمائی

فی التجر و المجارة

هر که خواهد ولایت تجرید	و انکه جوید رعایت تجرید
از درونش نباید آسائش	و ز برونش نشاید آرایش
آن ستایش که از نمانش است	ترک آرایش و ستایش است

تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است
 تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است

بر درسته گدایان خواهد	باز عاشق غذای جان خواهد
در طریقت مجرد و چالاک	داده بر باد آب آتش دغاک
ز آنکه در عرصه معالم عصر	چه برش جا همان چه عالم عصر
ای برادر بر آدر تجرید	بگر خود کباب دان ز خرید

تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است

در اصل خلد و مایل از خلد
 ای غمی آن بداند که آرزو
 یازم ضمیر صیغی غمائی
 قوت ذاتی است قوت غمائی
 اصل خلد و مایل از خلد
 ای غمی آن بداند که آرزو
 یازم ضمیر صیغی غمائی
 قوت ذاتی است قوت غمائی
 فی التجر و المجارة
 تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است
 تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است
 تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است

در حقیقت تجرید از خلافت است و رعایت از رعایت است
 و از درونش نباید آسائش و از برونش نشاید آرایش
 آن ستایش که از نمانش است ترک آرایش و ستایش است

من چو بیاوردی زانجا
 که در عالم غایت حاصل کردی
 از این که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار

سگ دُونِ مَهْتِ سَخْوَانِ جُوید	۴۱	بچه شیر مغز جان جوید
عاشقانِ دِلِ فدایِ کردند		ذکر او روز و شب غدی کردند
مرد عالی هم بخوید بند		سگ بود سگ به لقمه خور
کشف گر بندگ دوت بر تن	ق	کشف را کشف سازد بر سر تن
فصله کم گوی و عاجز بی پیر		استخوان را تو بر مگان بگزار

خوبی خرابی کردی
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار

۴۰

من چو بیاوردی زانجا
 که در عالم غایت حاصل کردی
 از این که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار

خوبی خرابی کردی
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار

تو گوهر گرفته رفعت بند	۴۲	بس جرای چو سگ تو دونهت
هر که عالی است همت او		هر دو عالم شدت نعت او
دانکه دُونِ مَهْتِ است همچون		هست چون سگ بهر آن در
گر همی رود خواهی از تن فردق	ق	لا جود است گرد او بر گرد

۴۱

کی ز لاهوت خود بیابی بار	۴۳	تات ناست بر نشد بر دار
را آنکه هست راستوی لاهوت		مست در راه جمعه صلوت

خوبی خرابی کردی
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار
 در آن روزگار که در آن روزگار

دار و خسته می با هم
 جلوتی جمعی
 علوی در آن گشت

این از ادبیات است که در کتب لغوی مذکور است و در لغت نامه دهخدا نیز آمده است. این لغت به بیان دقیق و مفصلی بر ادبیات و لغت فارسی می باشد و در بیان معنی کلمات و اصطلاحات ادبی بسیار دقیق است. این کتاب یکی از کتب معتبره و مهمی است که در دسترس خوانندگان عزیز می باشد.

رفتن از فعل حق سوی صفتش	۴۳
وز صفت زمی متعام معرفتشر	یس رسیدن آستان نیاز

این لغت به بیان دقیق و مفصلی بر ادبیات و لغت فارسی می باشد و در بیان معنی کلمات و اصطلاحات ادبی بسیار دقیق است. این کتاب یکی از کتب معتبره و مهمی است که در دسترس خوانندگان عزیز می باشد.

با نیاز آگهی که گشتی بار	دل بر آرد ز نفس تیره دمار
در درون تو نفس دل گردد	زان همه کرده ما خجل گردد

این لغت به بیان دقیق و مفصلی بر ادبیات و لغت فارسی می باشد و در بیان معنی کلمات و اصطلاحات ادبی بسیار دقیق است. این کتاب یکی از کتب معتبره و مهمی است که در دسترس خوانندگان عزیز می باشد.

این لغت به بیان دقیق و مفصلی بر ادبیات و لغت فارسی می باشد و در بیان معنی کلمات و اصطلاحات ادبی بسیار دقیق است. این کتاب یکی از کتب معتبره و مهمی است که در دسترس خوانندگان عزیز می باشد.

خان و مالش همه براندازد در تن تو چون نفس تو بگذشت پس از وقتی نیاز بستاند نه ز میبوده گفت و نادان پس بانی که راز مطلق گفت راز خود چون زرد داد بیفت	در ره امتحانش بگذارد دل بدیج کا خویش بسا چون نیازش نماید حق ماند بایزیدار بگفت سبحانی راست جنید کوه انا الحق گفت راست جلا دگشت اورا
--	--

مینیاید که اگر چه از این
روشن تر از روز بود اما از روی
مجاز چون شب تاریک تار نبود این
از آنست که راز بروی اندوزد خواند که از آنجا بر
راز دار است گفت

روز ریش چو شمای آمد راز چون کرد ناگهانی فاش صورت او نصیب دار آمد جان جاننش چو شد تهمی از راست گفت آنکه از سر حال	نطق او گفته خدای آمد بی اجازت میان او باش سیرت او نصیب یار آمد خون دل گشت برنجان غماز گفت مع نفسک ای پسر تار
--	--

خون من کل جسم من است
که سر جان من هستی بدان
و آن امانت است که بسا
چون از تر قطره خون چون قطره
عجیب دوزخانی بر آواز می گفت
خیا که غالب سراید خداش می بارزاد
آن راز که در سینه نهان است
بهر آن توان گفت و نیز توان
در طایفه از خواننده
نمیگردد که او بود که می گفت
نصود بود که برادر آرد
و این در صفت است
ساقیل دم نفسک و تقال
نفس تو در ذات پسر
تو ز را در باب غمی
در باب غمی
علای مسک

به خواجه اوله سيله ستوره سرد سپهره اصيله خوزيه اهنه پاره

از تو تا دست نیت ز به سار	ره توئی بس توزیر یاد آر
تا به منی بیده لاهوت	خط ذی الملک و خط ملکوت
کی بود ما ز ماجدا مانده	من و تو رفقه و خدا مانده
دل شده تا باستان خدا	روح گفته من اینکم تو در آن
چون در آمد بطارم توحید	دل و روح از ستانه بجزید

باز از آنکه در این دیوانه خویش
 از تو تا دست نیت ز به سار
 تا به منی بیده لاهوت
 خط ذی الملک و خط ملکوت
 کی بود ما ز ماجدا مانده
 من و تو رفقه و خدا مانده
 دل شده تا باستان خدا
 روح گفته من اینکم تو در آن
 چون در آمد بطارم توحید
 دل و روح از ستانه بجزید

روح با خود هم بری سازد	دل بیدار دوست بگرازد
ای نذیره ز آب زمستی	تا کی آخر ز نقش زمستی
چه کنی لای مستی بدیغ	بات گویند خورد مردمک دوغ
تا اگر می خوری مه آواز	دوغ خواره نگاه دارد از

روح با خود هم بری سازد
 ای نذیره ز آب زمستی
 چه کنی لای مستی بدیغ
 تا اگر می خوری مه آواز
 دل بیدار دوست بگرازد
 تا کی آخر ز نقش زمستی
 بات گویند خورد مردمک دوغ
 دوغ خواره نگاه دارد از

دین طغیان دادند که کس
 درین طغیان دادند که کس
 که این را که بطلب برود چون تو
 ای بر سر فناستی دوست
 علمه ای این ارادت
 کرمه ای این ارادت
 ای بر سر فناستی دوست
 علمه ای این ارادت
 کرمه ای این ارادت

دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب

دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب
 دور می از غلاب

از برون مدد دستوری کردی خیزی در سخنان شست افشا گمن در دگر دوغ خورده که آن جوان بی حجاب است مایا

از برون مدد دستوری کردی خیزی در سخنان شست افشا گمن در دگر دوغ خورده که آن جوان بی حجاب است مایا

منزله که بینی با خدا و هر چه
 می آید که با او درستی نیست
 که در حقش خنجر می کشد
 که در حقش خنجر می کشد
 که در حقش خنجر می کشد
 که در حقش خنجر می کشد

فی التوکل و المناجات

<p>چون برون آمد از حدیث بد هم در حدیث دستوری من دهم مرد البصدق که زدی و پریر می آراست هست آنرا که بودی پریر سر بر دپس بسرد و حد جان را حره آفتاب حر با را جبرئیلت نیاید اندر چشم کس نداند که چند باشد راه بروی روز شب همین شمال کار بر خویشتن در از کنی اگر خود گشته همچو گاو خراش یابی اندر دو دم بدن برار و آن مسافت خدا داند</p>	<p>در مناجات پیشم بلی گفتم که اگر زانکه نبودم دوری لمن الملک گوید او بصواب گویم امروز مملکت آن راست یوم دغد مملکت با ما بر چیر تیغ قهر تو سرفرازان را نوش دان بھر سود سودا را هر چه جرحی چو زان گزنی چشم زانکه از حرف لاهی با که راه تا با خودی هزاران سال پس تا خرد چشم باز کنی خویشتن بینی از نهاد و قیاس بخود آری هیچ آئی اندر کار زین مسافت دودست عقل</p>
--	--

دراز چاست از باران
 نگاه بر و جانداران
 چرا که عانتان حق در راه او سازند
 اگر چه این مری مجاز نیست
 عین تکلف است کما قال رسول الله
 لا تخسین الذین سرور و سرور
 من احبوا عند ربهم من ان اسوا
 و انعت از بقیه
 در حق نامراد از فی سوا
 اینست که در میان نهادن حاصل معنی
 در معنی خویشتن و آری بانی را در دست
 کار بار خود در از خود نوار خفا که بود
 یابی مانند گاو می که در پیشگاه او در کلام
 عوض خود را در میان از کلام
 مقام دارد و چون بخار
 درینا که خود را نودست بخار
 در آئی در دومی و دوم
 این دو که در لغت است
 باری بر این سافت
 در اولت
 و زود انداز دست
 زین مسافت را قوی
 زین مسافت را قوی
 زین مسافت را قوی
 زین مسافت را قوی

توکل بر خدا

علاهی سلف

علائق با نیکو خلق
 از روی تو اعدای تو
 کی با طاعت
 از روی تو اعدای تو
 کی با طاعت
 از روی تو اعدای تو
 کی با طاعت

ایضاً فی التوکل

بی منه با نفاق بر درگاه
 توکل روند مردان راه

در او بیای حصر نشسته
 در البیضاء که در این تصدیق
 در آواز دادن و خواندن
 در آن راه طریقت دم توکل
 که مردان راه طریقت
 تا اجماع بیکدیگر نداری
 اعتماد روزی از توکل
 در بعضی نغمه دیده شد
 از آنچه بیانا دست سر او توکل
 دیده با بیایی که توکل
 حساب خستند

چون نداری بز قضا است
 بست فنک بست و چارز

ندای

از روی تو اعدای تو
 کی با طاعت
 از روی تو اعدای تو
 کی با طاعت
 از روی تو اعدای تو
 کی با طاعت

تفصیلاً

که معروفست نزل
بل از عالم جبروت که عالم
عظمت و جلالت عزت
در جبروت کبریا آسمان و قار

دردست از چرخ و میل
بارگران در مشرق و مغرب
بصفت مالک و مومل
دو رخ بست و این شفق

<p>تو اگر واقفی بصرف و صرف ساعت شب و صوم گنی باروز قال قول شهدا مین ترا از همه عالمت بدون آورد ازورای خرد درین ره گو کلمه حقی چو در شمار آید نیمی از بهر جان دوازدهج در چهار پر زور امید است در دریا می این جهانی فی در دریا می عالم جبروت بیم و امید را بجای بمان نیست را مسجد گنشت یکیت ای سکندر درین ره آفت زیر پای آرگو هرکانت باید و جان نباشد یزدان</p>	<p>بدش کن به بست و چار چرخ هم بود بست و چار آدم سوز بی ریاد و نفاق و کین در هوا نه بآلت بکاف و نون آرد وردت این بس لا اله الا هو عد و حرف بست و چار آید نیمی از بجزخ دین دوازدهج بر چهار پر زماه و خورشید است ماه و خورشید آسمانی فی ماه و خورشید آسمان سگوت چه کنی ننگ مالک و رضوان سایه را دوزخ و بهشت یکیت همچو خضر نبی درین ظلمات تا بدست آید آسمانست هر در نبود ترا همین و همان</p>
---	--

بصفت صفت دروغانی را میسجد و در دوزخ
باشند میرد نانی را از افتادگی و در دوزخ
کیمی است و سایر با بیک سکنند در
و نیت بر آب و سبب با یکدیگر خضر
عویای نام بلند شوی و چون خضر
آب حیوان بست آری در آب حیوان
ترا بستند از آب حیوان را که در دوزخ
حیوانی که می بردت زیر پای
چون خاک نمایی چرا که دل و جان که
گنست باره و صندری و بخارات طبعه
دم و نفس جوینت تا با تو باشد حق
بست افتد چون این هر دو بنامند
همی زدان بدست آید و دم آب کجول
علای سلطه

۵۰۹۰

هم در نظر عارفان کامل
 این باند بزرگ بی عذاب
 بطبقه در کار بی
 ذات بنی
 دوی او با آن ای
 در نظر بنی زده بارگاه
 بگویند که کسی است که
 با کسی دوستی
 در
 ل

مرد انگارش و بجا بگزارد بر سید بخله و ناز و نسیم کفر و دین هر دو پرده در راه پرده بارگاه اومی اوست بعد زانت پذیره آید نخت تا نمائی بدست دیو گردد که از دگشت خوار لاف نمائی	نفس سال و ماه گرفته دار چون تو فایغ شدی نفس نسیم پیش آنکس که عشق ره بر او بستی دوست پیش دیده دو پس کجوی تو گل آور خست در تو گل یکی سخن بشنو اندر آموز شرطه ز زنی
--	--

فی توکل العجایز

آنکه خوانی در اهلی به مهم سوی قبر نبی علیه سلام بی قلیل و کثیر و بی اموال نصفتی میخنی دره برداشت بود و نای بود او یکی پنداشت که ز زرق خویش آگه بود که در او بود با خدا رازی	حاتم آنکه که کرد غم حرم کرد غم حجاز و بیت حرام ماند بر جای گره نه عیال زن به تنها سجان در بگذشت مرد افزود و سخن بگذاشت بر تو گل ز نیست همه بود در پس پرده در ای بازی
---	--

هم در نظر عارفان کامل
 این باند بزرگ بی عذاب
 بطبقه در کار بی
 ذات بنی
 دوی او با آن ای
 در نظر بنی زده بارگاه
 بگویند که کسی است که
 با کسی دوستی
 در
 ل
 حاتم آنکه که کرد غم حرم
 کرد غم حجاز و بیت حرام
 ماند بر جای گره نه عیال
 زن به تنها سجان در بگذشت
 مرد افزود و سخن بگذاشت
 بر تو گل ز نیست همه بود
 در پس پرده در ای بازی
 حاتم آنکه که کرد غم حرم
 کرد غم حجاز و بیت حرام
 ماند بر جای گره نه عیال
 زن به تنها سجان در بگذشت
 مرد افزود و سخن بگذاشت
 بر تو گل ز نیست همه بود
 در پس پرده در ای بازی

در نظر بنی زده بارگاه
 بگویند که کسی است که
 با کسی دوستی
 در
 ل

هم در نظر عارفان کامل
 این باند بزرگ بی عذاب
 بطبقه در کار بی
 ذات بنی
 دوی او با آن ای
 در نظر بنی زده بارگاه
 بگویند که کسی است که
 با کسی دوستی
 در
 ل

عقل میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین

از تو گل نفس تو چند زنی
 چون نه راه رو تو چون مردان
 کاهلی بیشه کردی استن زان
 دل نگهدارد نفس را بگزار
 تا بد آنجا که ما تو داند
 عقل کاند جهان چنوزسد
 گوش سردست گوش عشق یکی
 بسیار آریه گوش سرشود
 بر دوسوی سر آن گوش چو پو
 گو دگر روز دیو چشمه بوش
 کای خلاب

فی تفسیر الروایا

خلق تا در جهان اسباب اند
 همه در گشتی اند و در خواب اند

دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است
 دوای از غایت که حکم است

عقل میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین

عقل میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین

عقل میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین
 عینک میسر یابد که عینک در عالم زمین
 سوخت و سوخت که در عالم زمین

از بقیع باقی بماند
تختانی در ایامی نقطه سینه در کاش
بافتن آخر خشم و کینه در کاش
بندگی کسان داین کسایت ۱۱
تغییر زاری نهنو طور ای مصلحت
عنه میوای که از روی اسجاس
با در بویست متعلق آن با در خواب
تا میوان بنداشت که آن با در خواب
تغییر رو با در و دشمنی شایسته
عنه اسوال حج مول سنجی ترس
عنه عیش و طمانی سنجی
عظمتان نشانه اسه بوق نامی
بزرگ که از در در کی از ای خوند
و در بندی سنجی و اند اسه مقدم
ضمیم اول سنجی است دستور در ای
سخن در لغت و توبه نفع و تو بچشم

تاروان شان چه بید اند خواب	را سنجی پیش یه از خواب تعاب
آتش تیز تاب خشم بود	چشمه آب نور چشم بود
گریه در خواب مایه شاد است	بندگی از مذلت آزاد است
نرد بازی بخواهت باشطرنج	سبب جنگ غلبه باشطرنج
آب در خواب روزهی حلال	ق اگر بود پاک و عذب و زلال
در بود تیره عیش ناخوش دان	گر چه آبت عین آتش دان
خاک در خواب مایه توبه است	بزرگ را دلیل بھروزیت
با در گرم پاکه سرد بود	ق هر دو گنجور رنج و درد بود
باز که هست معتدل در بود	انده دشمنی و شادی دو
چیز دادن بمرده اند خواب	عدم مال باشد و اسباب
خنده اندوه باشد و اموا	خامشویی سبتن دل اند مال
شرب آب زیادت عطشان	علم باشد که نیست سیری ان
واکنه باشد بر نه اند خواب	شد فضیلت بهان مست و خواب
جلل در خواب راز گردد فاش	بوق در خواب مایه پر خاش
بند و غل توبه نصوح بود	باغ دیدن غذای روح بود

تغییر رو با در و دشمنی شایسته
عنه اسوال حج مول سنجی ترس
عنه عیش و طمانی سنجی
عظمتان نشانه اسه بوق نامی
بزرگ که از در در کی از ای خوند
و در بندی سنجی و اند اسه مقدم
ضمیم اول سنجی است دستور در ای
سخن در لغت و توبه نفع و تو بچشم
تغییر رو با در و دشمنی شایسته
عنه اسوال حج مول سنجی ترس
عنه عیش و طمانی سنجی
عظمتان نشانه اسه بوق نامی
بزرگ که از در در کی از ای خوند
و در بندی سنجی و اند اسه مقدم
ضمیم اول سنجی است دستور در ای
سخن در لغت و توبه نفع و تو بچشم
تغییر رو با در و دشمنی شایسته
عنه اسوال حج مول سنجی ترس
عنه عیش و طمانی سنجی
عظمتان نشانه اسه بوق نامی
بزرگ که از در در کی از ای خوند
و در بندی سنجی و اند اسه مقدم
ضمیم اول سنجی است دستور در ای
سخن در لغت و توبه نفع و تو بچشم

علای سکه

و کما در کون مغز با بند و خواب
 خوابند تعبیر است که اگر جان
 بر کمالین در نیندیشد
 تعبیر کرد که با بند و خواب
 بر کمالین در نیندیشد
 تعبیر کرد که با بند و خواب
 بر کمالین در نیندیشد

<p> این یکی رحمت آن دیگر نهم باب رحمت آن جنس را که بر کالند راضش کمتر از ضرر باشد بد بود بد ز من نکو بشنو - بیم غرقت و مایه رشتی رقص کردن در آنجسته بود نعمتی یا بد از طلال بر دون در جرات بود جز این باشد بسته گرد بدست خو خواری گو گو که مرده زو بر دون آید اگر خورد زو امید از و بردار آنکه تازی است بد بود و خواب سرفرازی و نیک روزی آن </p>	<p> طیب باشد دو گونه اند خواب رحمت آن نوع را که در ماند گرد خان ریج بیشتر باشد مرد بیمار و طیب و جامه نو رقص کردن بخواب در کشتی و آنکه در بند حبس بسته بود بر که میند ز تن روان شده خون چون نه میند جرات این باشد انده صعب یا بد از کاری و آن زنی کش ز فرج خون آید گوشت میند خواب در بیمار مستی و بیخودی ز شرب و شراب و آنکه او پارسی است روزی آن </p>
--	--

این سرفرازی و نیک روزی است
 تعبیر است که تازی است بد بود و خواب
 سرفرازی و نیک روزی آن
 تعبیر است که تازی است بد بود و خواب
 سرفرازی و نیک روزی آن

علی بن ابی طالب

<p>شیر در خواب ریج مال بود</p>	<p>روز می نیکو در طلال بود</p>
--------------------------------	--------------------------------

فی رویا و الادیانی و الاثواب و النجیة

جامه کهنه بیخ و اندوه است	جامه نوزد دولت انبوه است
بهترین جامه بود و صنگ گفت	مرد او ستاد چون گفت
مرز ناز است جامه رنگین	اصل شادی و رحمت و زمین
جامه سرخ مایه شاد است	سال و سه بخت از دوازده است
جامه صیبت ازنگ سیاه	و ر بود زرد در دو محنت آه
جامه های کبود اندوه است	رنج بردل فزودنتر از گوه است
طبلستان و درد اجال بود	کیسه دصتره اصل مال بود
زرد بان اصل و مایه سفر است	لیک زان مرد را همه خطر است
اسیا مردم امین باشد	آنکه در خانه به گزین باشد
دام باشد خواب بستن کار	آینه زن بود نگو مشد ار
بسگی آیدت ز فضل پرید	چون کشایش که آیدت کلید

در این
دوره
ببینی
در این

فی رویا و القضا عین

مرد طباح نعمت بسیار	همچو قصاب در تباهی کار
رنج و بیماریست مرد طبیب	خاصه آنرا که هست خوار و غریب

در زنی که رهنما و بلا
 مرد خفاف و تعلی و خراز
 مرد بزرگ و عطار
 مرد خمار و مطرب و رادی
 مرد بیطار الریض و کحال
 هست در خواب دیدن سیا
 مرد شمشیرگر دلیل غناست
 مرد سقا و گلگرد و حمال
 همه بر دست او شود زربا
 از موارث آنکه دار و راز
 خوبی کار و نعمت بسیار
 مایه شادمانی و شادی
 چون دلیل اند بر تباهی حال
 مایه کمر و حمله بر مرصاد
 همچنین تیرگر که تیر آراست
 هر سه آن را دلیل دان مال

در زنی که رهنما و بلا
 مرد خفاف و تعلی و خراز
 مرد بزرگ و عطار
 مرد خمار و مطرب و رادی
 مرد بیطار الریض و کحال
 هست در خواب دیدن سیا
 مرد شمشیرگر دلیل غناست
 مرد سقا و گلگرد و حمال

همه بر دست او شود زربا
 از موارث آنکه دار و راز
 خوبی کار و نعمت بسیار
 مایه شادمانی و شادی
 چون دلیل اند بر تباهی حال
 مایه کمر و حمله بر مرصاد
 همچنین تیرگر که تیر آراست
 هر سه آن را دلیل دان مال

فی رویاء البهائم

که بکار اندرون بود منبیل
 مرد را سپ زن بود و خورد
 بد بود بچه نایدش حاصل
 سفری سهنگار بر غم و تاب

خرب و خادمی ولی کامل
 اسپ زن باشد ای انش فرد
 آستر از آن زن بود حاصل
 آستر آید تر اسفرد خواب

گاؤ باشد دلیل سال فراخ
 بر بر باد شاه شود گستاخ

فی رؤیا السباع ای زندگان ۱۱

که بود کارش از مجامد دور
 هر کسی ترساک زان صوت
 اقتضا زان کند فراخی سال
 پرخروش و بکار بار پر شر
 نیست بر قول اوستاد فرید
 بیشتر در او بدانش پیر
 که بود در معاشرت غدار
 بکتاب اندر این چنین آرند
 که زد دیدنش کس نیابد مرز
 دشمنانند هر یکی بد خواه
 مرد به بینی در او بتر باشد
 در کند قصدش ترا بر سرست
 همه هستند یک بیک آفات
 هر چه بیدار با سبان باشد

شیر خصم مسلط و مغرور
 میل شایسته یک با هیت
 گویند آیدت غنیمت دمال
 بزگان دنی و بد گو هر
 یک باشد هر سبیل منفید
 آمو از خانه زنان تقبیر
 دشمن آمد پلنگ بد کردار
 ببر را هم بدشمن از کارند
 خوس خصمیت پرضیانت و دوز
 یوز و کفتار در گری بار و باه
 در چه رو باه حلیه گر باشد
 مار کان هم عدوی کینه در آ
 کز دم و عنقه و در گشترت
 سنگ خواب اندون عوان باشد

بهر چه بدتر از این باشد
 در خواب دیده اند
 در خواب دیده اند
 در خواب دیده اند
 در خواب دیده اند

در خواب دیده اند
 در خواب دیده اند

عنه
 بخلاف در خواب
 خواب عریض خواب ناری است
 در خواب عریض خواب ناری است
 در خواب عریض خواب ناری است
 در خواب عریض خواب ناری است
 در خواب عریض خواب ناری است
 در خواب عریض خواب ناری است

فی رؤیاء النیرین والکواب

دیدن آفتاب را در خواب ماه مانند رای زن باشد جرم میخ بازل در خواب تیرمانده و دبیر آمد زهره خود هست مایه رمش وان دگر کوکبان برادر دان همچو یعقوب کاین طریق نخواست مهر و ماهش بدربدو مادر کس چو مادید خیره غمخواران نخسته بیدار کردن آسان است بس کن از زجر و فال و تعبیر	پادشاه گفته اند از هر باب دگری گفت فی که زن باشد صاحب محنت اند درینج و غذا مشتری خازن و وزیر آمد مایه عیش و کام آرامش گاه تعبیرشان برادر خوان را ز این علم بر پسر بکشند کوکبان چون برادران در خورد میگزاریم خواب بیداران غافل و مرد هر دو یکسان است در گد زین که کرده تعزیر
---	---

فی تناقض الدارین

علت روز و شب خورست در مزق ای دو بر زعم تو مراد و میرد	چون گزشتی نه آنت مانند نین دوئی از عقل دان نه از تو حید
--	--

از روی ناسبت خواب
زین دعا گان باشند که تیره
مرا در آنکه تو در خلقت
چون ایجان و گفتند
دکستار می شنیدی
و در آن لغز که بر
را زین علم بر پسر بکشند
کوکبان چون برادران در خورد
میگزاریم خواب بیداران
غافل و مرد هر دو یکسان است
در گد زین که کرده تعزیر

علاج
بیت
عقل
عقل
عقل
عقل
عقل
عقل

تفاسد نیست که بر او

عوارض آن اینهمه است که بر او

بجای آن تکمیل خست افکندی حاصل است

دندان خونی بکله بندگی طلب است

مردن دلِ هلاک جان شد
صدره صدر بادشاه سخن
اندرین ره هیچ روی نیست
گرم زدگر چه فی التل تنه است

مردن جان در امان باشد
فایع آمد ز سوزن و ناخن
نیست که دوز نیست گشتن نیست
نیست یکتن که عالمی بر پاست

مردن دل هلاک جان شد
صدره صدر بادشاه سخن
اندرین ره هیچ روی نیست
گرم زدگر چه فی التل تنه است

مردن جان در امان باشد
فایع آمد ز سوزن و ناخن
نیست که دوز نیست گشتن نیست
نیست یکتن که عالمی بر پاست

چون تو بر خاستی ز نقل و عقل
هر سری که تو دست هم دردم
زانکه هر سر که دیدنی باشد

اینجهانت بدان آن چنانست نقل
سر بزین چون چراغ شمع و قلم
در طریقت بریدنی باشد

گر گرم میرد در کفریم که تنها بود اما از سوزن
بزار آنگ در دل داد و گویند اما حالت
جای خود جهانت بر بگیرم آنگ
بچه چون از نقل و عقل آید از دارالفرود
دامن سن ان با خاستی که سری نقل است
در آنگ در دین بر جای سوسیدی که اهل
مقصود است اینجهان خود ترا چون آنگ
بیک نشد که کیهانت بی وجود بجای کیهانت
تصنیعی باقی در دایمی بدل گشت
ای برضایی از خودی و فو قی دار بی آرزید
فاطر تو در آرزو افصله انکار دوز زمان ای
بجو در خطرات آن سرش بنداز که تا سر بر آه تو غم
نظم فاصله آنگ باشد اندازند از آن روش
نوزد ازین سخن توید هر حرف وسط حاصل
نموده ۱۱۰
علای سکه

کجاست که گناه را از این کلاه بر سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه

بی سری مژرا سر آمد و بار	درج پرور ز بی سری است بار
بی سری پیش گردن ان اوست	ز آنکه پوسته گل که طلب است
نوبر کلاه غش داری	لاجرم جبر نار گذاری
آدمی راز جاه بهتر جاه	کل فضولی شود چو یافت کلاه

مردی بی سر است ای بی ساری
 ز آنکه بی ساری در سر او است
 مری که بی ساری در سر او است
 بی ساری در سر او است
 بی ساری در سر او است
 بی ساری در سر او است
 بی ساری در سر او است
 بی ساری در سر او است

جاه یوسف ز جاه پیدا شد	نفس و ناز عقل گو یابد
ز آنکه در بارگاه ربانی	من بگویم اگر نمیدانی
آن کو ترک اندرین معراج	دست بر سر کفی نیابی تاج
کز بی غیب مدیره بوید	وز بی عیب گل که جوید

این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه

بنزد و آن بی که بر سر او است
 کجاست که گناه را از این کلاه
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 کجاست که گناه را از این کلاه
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 کجاست که گناه را از این کلاه
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 کجاست که گناه را از این کلاه
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 کجاست که گناه را از این کلاه
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه
 زمانه که با این کلاه در سر او
 بر این کلاه بر سر او از این کلاه
 بیای خود از روی این کلاه

این شعر را در صورتی که در پیشانی توست مکتوب کنی هر روز از آن لذت ببری و هر که از او بیخبر است از او بداند و بداند که او را در این عالم گمشده گم کرده است و در این عالم گمشده گم کرده است

در کمال بدعت است که کسی را با این عالم صورت چنانکه جان از آتش است
 بیچشم آن کلاه ز آتش دار
 بیچشم آتشین کلاه باشد
 دل زودت چنانکه مرد از اسم

ورکله بایت بی ناچار
 کماکه در عشق شمع بره باشد
 ای ز صورت چنانکه جان حضم

این شعر را در صورتی که در پیشانی توست مکتوب کنی هر روز از آن لذت ببری و هر که از او بیخبر است از او بداند و بداند که او را در این عالم گمشده گم کرده است و در این عالم گمشده گم کرده است

این شعر را در صورتی که در پیشانی توست مکتوب کنی هر روز از آن لذت ببری و هر که از او بیخبر است از او بداند و بداند که او را در این عالم گمشده گم کرده است و در این عالم گمشده گم کرده است

این شعر را در صورتی که در پیشانی توست مکتوب کنی هر روز از آن لذت ببری و هر که از او بیخبر است از او بداند و بداند که او را در این عالم گمشده گم کرده است و در این عالم گمشده گم کرده است

جستن از ترک این دآن خیزد
 وانکه صافی برون ازین نقلت
 خیمه رُزگار بر پهای است

گوشش ازین کشش زجان خیزد
 تا ابد با قدم حدت طفل است
 تا زمین جای آدمی زای است

این شعر را در صورتی که در پیشانی توست مکتوب کنی هر روز از آن لذت ببری و هر که از او بیخبر است از او بداند و بداند که او را در این عالم گمشده گم کرده است و در این عالم گمشده گم کرده است

این شعر را در صورتی که در پیشانی توست مکتوب کنی هر روز از آن لذت ببری و هر که از او بیخبر است از او بداند و بداند که او را در این عالم گمشده گم کرده است و در این عالم گمشده گم کرده است

ختمی با طبعی که در عالم معلوم است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است

این زمین سپهان سرای دن ۹۴ آدمی را چون که خدای دان

فی الایثار و العطیة

هر چه داری بر اقی بگذار
 جان دل بذل کن که آن بگردد
 که گدایان طرفیتر ایثار
 بجزترین جود است جود مفضل

که آنرا در ارضی خوانند - اثار است
 که آنرا در ارضی خوانند - اثار است
 که آنرا در ارضی خوانند - اثار است
 که آنرا در ارضی خوانند - اثار است

سید و سر فراز آل عبا
 آن سه رخص جوین بمقدار
 خیر و بگذار دینی دون را
 یافت تشریف سوره هل اتی
 یافت در پیش حق چنین بازار
 تا بیایی خدای چون را

و اما این سوره در عالم غیبی است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است

در این سوره که در عالم غیبی است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است
 و در عالم غیبی که در عالم غیب است

بسم الله الرحمن الرحيم ...

از هزار تو اگر آمد بیش از دل ریش صدقه زان پیش است	ازدی که درویش را دل ریش است	ازین در جان و عقل و دین بگزید	درره او دلی بدست آور
بست تار یک دستیره همچو گلشن دل او کیمیای لم یزلیت	گفت تا چه گفت فضل آله	هر چه از نفس علم معرفت است	دان که آن کفر عالم صفت است
گفت لا تعد عنهم و عناکم	باشنسته خواهه لولاک	صورت برده صفات بود	صفت سدهین ذات بود
ازین درویش صفت از سیت	بشوی تا چه گفت فضل آله	این جو مصابم روشن اندر ذات	و ان دو همچون زجا به و دل

این مضمون سخن قطعه ای است که در این دیوان آمده است
قطعه ای است که در این دیوان آمده است
در این دیوان آمده است

در این دیوان آمده است
در این دیوان آمده است
در این دیوان آمده است

در این دیوان آمده است
در این دیوان آمده است
در این دیوان آمده است

نزل انزل شدن
 دمی سه متر در در در در
 دباغ مردار از مردار کاین
 دفعه موجودات حضرت
 دخی بیای علی التعلیم
 دست رسیدن از کسب
 در خدمت رسیدن
 در نیا رسیدن
 اماند و آوردن

<p>حکم من ذالذی نمود نزل پیش مهر کشید و سر نکشید هر چه در وسع بود شان در حال که نکردی طلب زد دنیا سود ز آنچه بشنید هیچ یک نهفت خیز و مار اورا انتظار مسوز تا کنم پیش سید آن اینار تونه زمین سرای بیگانه هر چه یابی سبک بنزد من آر تا بر آید در اگر کاری و قتل خشک گشته تا به تو آ گفت زمین پیش نیست ما را مال شادمانه بر رسول آورد نرسد نزل ملک از سر چه تاجه آورده سبک پیش آر</p>	<p>آن زمان که خدای نرسد رسول هر کسی قدر آنکه دست رسید گوهر روز ستور و بنده و مال قیس عاصم ضعیف حالی بود رفت در خانه با عیال بخت کا یخچین آیت آمدت امر آنچه در خانه حاصلست بیار گفت زن چیز نیست در خانه گفت آخر بجوی آن مقدار رفت خانه بخت بسیاری یافت در خانه صاعی از خرما پیش قیس آورد زن در حال قیس خرما به آستین در کرد چون درون رفت قیس در مسجد گفت با دمی منافقی که بیار</p>
--	---

سخن این ایات
 چون از بارگاه عزت
 ذالذی تعرض الله
 کبریا و الذی یغش
 واقع است نازل
 آورد تا سرور
 که ایاتان
 کسی از یاد
 آورد قدوسی
 آورد که در
 بیایه است
 چار و نیم
 در وقت بود
 مختص تو آ
 وقت منعی
 زبون و خشک
 تا تو منعی
 و قابل غذا

تا نماند

گوهر

سده زارگاه
 این من در آن بنیاد شکل
 درخت کنار نظر که آسان
 بفرستد و بعضی گویند
 در جنت است ۱۲ طبع دور
 مراد از قیام عالم آنچه
 از آورده مراد از قیامت
 است ۱۱ طبع ای اوست

<p>گوهر است این متاع یازدهم زان سخن قیس گشت زود خجل رفت در گوشه بنعم نبشت آماز سیده جبریل امین مرورا اندر انتظار مدار مستطقی را ز حال کرد آگاه ملکوت آمده بنظر رساند زلزله او قناد در ملکوت حق تعالی چنین همی گوید کای سرفرازی گزیده سوز که بنزد من این در قل به عیان زو بر پر قدم این متاع قلیل از همه چیز های بگزیده قیس را زان سبب بر آمد کار گشت رسوا منافی اندر حال</p>	<p>پیش مهتر همی کنی تسلیم بنگر تاج آمدش حاصل بر رخساره ز سرم دست بد گفت کای سید زمان زمین و آنچه آورده است خوار مدار یلمزون المطوعین ناگاه مرورا انتظار چون دارند قیس بن عالم را سبکوت نیت جای قرار و جا سکوت دل او را بلطف میجوید اینقدر زود کن ز قیس قبول بهتر از زر و گوهر دیگران ز آنکه دستش رسید نیت خلیل هست جبهه المقل پسندیده زان منافی لفعیل بد گفتار قیس را کار گشت زان بکمال</p>
--	--

حضرت جبریل امین
 آیات نازل شد از قیامت
 یلمزون المطوعین
 من المؤمنین فی القیامت
 و المؤمنین الماجدون
 الا الذین هم فی جوران
 غیره اندک نعم و کرم
 غدا را بجز
 سوره توبه واقعت ۱۱
 طبع خلیل زاده در وقت
 حوا دادار ۱۳
 علی بی سلمه

که در سود و فساد انبیا است که از میان ما میگذرد
 تا آنکه در میان ما صفت زبانت از وی
 گفته و آن علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 حاصل نموده و از آن سود میبرد و در میان ما صفت زبانت از وی
 ازین سودی که از میان ما صفت زبانت از وی
 یعنی بدای بدین است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 بنده این علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 درجه این علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 خجسته و از آن سود میبرد و در میان ما صفت زبانت از وی
 ازین سودی که از میان ما صفت زبانت از وی
 یعنی بدای بدین است که هر که از وی خجسته و خجسته است

هم بد انسان که بود پیش آمد	تا بدانی که هر که پیش آمد
از همه فعل خود مجمل باشد	با خدا آنکه او دودل باشد
خوانده باشی تو اینقدر باری	راستی بجز از همه کاری
<i>انذار بقول امیر</i> فی الاتحاد و المودة <i>عقل و کلمه</i>	
میچ بس ابد چو بود تو نیست	در جهان یک زبان چو سود تو
بطل الزوجان و تن باشد	ظاهر النور ذو المن باشد
عیب را با سرای غیب چه کار	غیب خواهی خودی زره برار
نتوان کرد خاصه باشک در آب	تو بر از عیب و قصد عالم غیب
از دو پای نهاد بند خودت	برنجیز بدست بخودت
عقل تو با تو در عتاب آمد	بود تو چون ترا حجاب آمد
ورنه بر ساز ازین دو چشم دور	گفت بگذار و نفس کن پرورد
بشین با عقل خود بدی مسکال	روز و شب رفیق عقل نبال
بعد از آن گشت بر تو کار آسان	عقل را زین عقیده باز زمان
ملک را از دیده ملکوت	یعنی آنکه که یابی اندول قوت
در رو دین گزیدگی چه بود	چندگویی رسیدگی چه بود

در حدیثی است که میگوید
 کس که در میان ما صفت زبانت از وی
 ازین سودی که از میان ما صفت زبانت از وی
 یعنی بدای بدین است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 بنده این علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 درجه این علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است

که در سود و فساد انبیا است که از میان ما میگذرد
 تا آنکه در میان ما صفت زبانت از وی
 گفته و آن علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 حاصل نموده و از آن سود میبرد و در میان ما صفت زبانت از وی
 ازین سودی که از میان ما صفت زبانت از وی
 یعنی بدای بدین است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 بنده این علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 درجه این علم است که هر که از وی خجسته و خجسته است
 خجسته و از آن سود میبرد و در میان ما صفت زبانت از وی
 ازین سودی که از میان ما صفت زبانت از وی
 یعنی بدای بدین است که هر که از وی خجسته و خجسته است

بسرین راه نیمی
دستکش است بخت نیمی
آی زلفت در باری حاصل نشود
هم از خودی بگریز تا از خودی

باز که مصراع را چنین بنویس
بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر

در آری در خود کسین ز تو در آری
بخت من خود نیمی از تو دوری
در آری در خود کسین ز تو در آری

بند بر خود نمی گزیده شوی
تا گزنده بوی گزیده نه
آدمی کی بود گزنده چو تو
غافل سال و ماه مغروری

پای بر سر نمی رسیده شوی
تا رسنده بوی رسیده نه
دیو و دوی بود درنده چو تو
دو دیو یی ز آدمی دوری

بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر

بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر
بند بر خود دوری بر سر

بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری

سال و مه کینه جوئی همچو پلنگ
بر سر شاه راه هیچ کسی
آیتی که دگونی از سر نمی

خلق عالم ز طبع تو دلتنگ
ز سبی در خود دور و ز سبی
عشق و راهی تریشی دگونی

از هم جدا نیستی فالین در گوشه زلفش
بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری

بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری
بخت من خود نیمی از تو دوری

با کلاه سزای از این بی باکی
 که غوازیل با خود دارد
 در نزدیکی جواز داین ایمن
 ربانی را از این طاعت
 فی ناصوابت چه که
 انکار طاعت فرود رفت
 منو با در اینی که از
 ۱۰۶

سندان ۱۲ اسله اشارت
 در اول وقت
 با کلاه سزای از این بی باکی
 که غوازیل با خود دارد
 در نزدیکی جواز داین ایمن
 ربانی را از این طاعت
 فی ناصوابت چه که
 انکار طاعت فرود رفت
 منو با در اینی که از
 ۱۰۶

<p> هست نزدیک عقل عین گناه آن غرازیل دان در گلبام </p>	<p> اینی از قضات ای الله اینی کرد هر دورا بدنام </p>
---	---

بیمه

من زهد فی الدنيا وجد طمکا لایبلی

<p> بود پیری بصره در زاهد گفت هر با داد بر خیزم نفس گوید مرا که مان ای پسر باز گو مرا که تا چه خورم گوید آنگاه نفس من با من بعد از آن مر مرا سوال کند که کجارت خواهی ای دل گو تاگر بر خلاف نفس نفس بیخ آنکس که نفس دارد </p>	<p> که نبود از زمان چنو عابد تا ازین نفس شوم بگیرم چه خوری با داد کن تدبیر نفس گویم که مرگ در گزم که چه پوشم بگو میش که کفن آرزو های بس محال کند نفس گویم خوش تال گو بتوانم زدن ز بیم عس خوار و در پیش خویش گذارد </p>
--	--

فی زهد الزاهد

<p> زاهدی از میان قوم بتا روزی از اتفاق دانامی </p>	<p> بر سر کوه رفت و صومعه ساخت عالمی پر خود توانامی </p>
--	---

داگشت

ببیند آری
مخافات کرد از اید علی
و یکب در عرب کز ناست
خونش را آتش اهل دنیا بکند

ای نام اهل دنیا سحر بوی
سبجی با دوست و دو حلقه
رود از کز آنکه آن از قافی
خود عباد باشند مراد از این

مرد در اصل قنات است
باز در دنیا بطریق استکاره مغرور کرد از دنیا
صیغور میگوید در آواز طلب من
که از من نترسد زنده کرد من باز طلب
و من که نترسد و دیگر از آیه سوره فطاحه است
و این کلمه است که کلمه است
و دنیا نیست و روح شکست
ببیند آری که در دنیا با کمال کمال

برگزشت و بدید ز اید را گفت و یکب چهره برین بالا گفت ز اید که اهل دنیا پاک باز دنیا قاده در پرواز بزبان فصیح مسگوید هر زمان گوید اهل دنی را دای آنکوز من حد ز کند تاگرد دنیا که در فسطاط	آنجان پار سا و عا بردا ساختنی مقام و مکن جا در طلب کردنش شدند هلاک در فکنده بهر دیار آواز در جهان صید خویش مجوید حجت بلوی و فرد موی را در طلب که دم نظر نکند اندکی مرغ و باز بر افراط
--	--

فی حب الدنيا وصفه امله

هست شهری بزرگ در حد روم نام آن شهر شهر فسطاط است و اندر مرغ خانگی سپرد و اندران شهر مرغ نگذارد بهمچو فسطاط شد زمانه کنون من سخنان گفته ام برین بالا	باز بسیار اندران بر دلبوم ساعتش تا بجه دیاط است زانکه باز از هوا همی شکر د زانکه در ساعتش میو بارد علما همچو مرغ خوار و زبون تا شوم امین از بد دنیا
--	--

و نال آن را صید خودی از دایم دنیا
ببینان خود که اندر دنیا چون مرغ در فسطاط
که هر قدر قدام او شده نام شهریت بزرگ
فصلی با عید از سر نوینا کرد و بعضی از فسطاط
بغاف منقوش شده است
آری فسطاط من هر که گویند
باصح و با کمال هر که آن داد از کفری
ببر اندال ملک خوانند
و بسیار در این خوانند
عنه شکر در ساعتش تا بجه دیاط است
از هم طاعتش در دنیا بزرگ
طعمه بگویند در این
من خوبی ندی کلان در این
در اصل او با برین است که در فسطاط
ایمان فسطاط که در فسطاط
و فسطاط آورده
علما و فسطاط

نفس زدنی را فتنه است
 در بیان من در اول
 که بفرمانند
 بفرمانند که هر که از نفس را
 طعم زاید جواب داد که
 در بنی شایسته بود
 از کوه بر سر کوه که از آن
 کوه پایداری بود

گفت دانا که با تو ایجا کیست	بزرگ کوه پایداری حالت چیست
گفت زاید که نفس من با من	هست روز و شب اندرین مسکن
گفت دانا که پس کردی هیچ	بیده راه زایدی هیچ
گفت زاید که نفس دوخته اند	در من وزی و ویم فروخته اند
نخوانم زوی جدا گشتن	چکیم چاره را جدا گشتن
گفت باز پد آن ستوده حکیم	نفتت افعال بد کند تعلیم
گفت زاید که من بساخته ام	ز آنکه من نفس را شناخته ام
هست بیمار نفس و من چو طیب	سکینم روز و شب در اتریب
بهد او ای نفس مشغولم	ز آنکه گوید همی که معلولم
که در اقصی فصد فرمایم	احتمل از دید گانش بکشایم
چون تصد کند فرو بارد	فصد تکینی اندر و آرد
که در اسپیل بفرمایم	علل از جسم او بیالایم
حب دنیا و نبض و جقد و حسد	غل و غشش بدون شود و جسد
از خورش خوی خویش باز کند	در شهوت بخود فرزند کند
گاه پیش کنم من از شهوت	تاگر باز ماند از لذات

عنه بپخته ام ای
 عه بارگای کرده ام ای
 بانفس صاحب ملت نه
 معقول این بعض صاحب ملت
 گفت اندام که از آن بدین گویند
 با لودن و بیالاییدن
 معنی یک بر سر زاده
 و از کردن و بیکن کردن در
 علالی سگده

وژن

لقد درک

کلمه سخن است بر وقت

از سرگناه بفریاد بازده

معنی از روی نیت است

آوده بازده که هست خرد

مبنی از نیت سخن تلاوت که

متع مبدعات که چون زبان

نخاید کسی زنده موی ابرو ببارید

بیارید از بهر حصول کمال

بیاورد از بهر خیر و درین راه

چایست مسافر از خیر و درین راه

بهر حال که درین راه
آقاده بیخ کرمه درین راه
صعقه بکنش درین راه
تفاهتند نا ایکن درین راه
در استلال بر نیت و اندیشه
در کسب نیت را خود مقصود می نظر است
سبب سخن می گرداند و این از ان قبلی است
که خود را درین کار نماند با بی نیت

<p>خانه بروی چو کو رخانه کنم بس کنم یکدور کستی بتاس بهمو بیمار در من آو یزد بعد از ان نفس گشت بیدام جامه برتن یگان یگان بپوش بارک الله عمک اسی عابد ملکت تو ز ملک جم کم نیت دانکه فدوات باشد آرایش آن که از آوده آه واه خیزد موسی ابرو و موسی رخ جالاک تا بنید چهار ارکانست که تخری بدست در کعبه بنشود علم سمیت قبله بسی زیره ز بنوی کرمان برد عقل را بسته به بند جسد</p>	<p>قوتش از باقلا دودانه کنم ساعتی نفس را کنم در خواب پیش از ان کو خواب بر خیزد یکدور کعت بی او جو بگذارم مرد و ناچو این سخن نشنید گفت لیل درک ای زاهد این سخن جز تر مسلم نیت برجت امر و هست آرایش نیت آوده از گنه خیزد زن کند بھر میهانی پاک دل بدینجا غریب و نادانست خرد اینجا تھی کند جعبه پیش کعبه مگر که بلهوسی صحر که در کعبه با تخری مرد در سه زندان عقل و جهد جسد</p>
---	--

بجز ترا

بهر درین کار نماند با بی نیت
نیت را خود مقصود می نظر است
سبب سخن می گرداند و این از ان قبلی است
که خود را درین کار نماند با بی نیت
نیت را خود مقصود می نظر است
سبب سخن می گرداند و این از ان قبلی است
که خود را درین کار نماند با بی نیت

عقل را بسته به بند جسد
نیت را خود مقصود می نظر است
سبب سخن می گرداند و این از ان قبلی است
که خود را درین کار نماند با بی نیت

<p>پنج نماز این سه زندانند چکنهنگ مهنی و غمار بی نشان نشان اوجویند آنکه از آب عشق سر برندن همه ز خمار خوار می بینی شده چون دلم دلم بد بنیان نشود هیچ حال خلق دگر آنچه زینجا برد همان بیند</p>	<p>پنج حس که چهار از کاند دل که شد محرم خزانه راز بستر بان زبان او گویند هر چه جز دوست آتش اندر زن که زنی یارند و یار می بینی گلبن باغ خوشتن بیان نیک معلوم کن که در محشر پیشش آید هر آنچه بگزیند</p>
--	--

فرغ الله تعالی من الخلق والخلق والرزق والا اجل

<p>سوی خانه فرستد از بازار در شبانگاه آورد پیشش در قیامت همان پیش آرد نشود نیک به هیچ سبیل داوئی داد و آن دگر همه داد شرح این از کلام ربانی</p>	<p>هر چه آن که خدای دکان دار آنکه باشد بخانه در خویش هر چه زینجا بری نگهدارند نیست آنجا تغیر و تبدیل هیچ آنجا بکس نخواهد داد غیر بر خوان اگر نمیدانی</p>
--	---

اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود

اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود
 و اینها از کلمات است که در کتب معتبره آمده است و هر که اینها را بخواند در روز قیامت در جنت خواهد بود

<p>لن تجد نفسك ز سحر بلا نیت بر امر جا معش تحویل در نه نبوی در استخوان محدود گر گنون نفس با به تیر زنی</p>	<p>لن تجد نفسك ز تبدیلا نیت بر حکم قاطعش تبدیل خیز و تر دامن ز خود کن دور آتش اندر غم و ز حیر زنی</p>
<p>في شرائط الصلوة الخمسة والناجات والتضرع والمخشوع والوقار والدعاء قال الله تعالى الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون صلوة و قال النبي ٣ عند زعنة ما ملكت ايمانكم و قال عليه السلام من ترك الصلوة يمتعدا فقد كفر والفرق بين الاسلام والكفر ترك الصلوة - و قال ايضا احب الي من دنياكم ثلثة الطيب والشارقة عيني بالصلوة -</p>	
<p>برده عز نماز نکشاید فضل آن دران کعبه کی است باده کی در کشتی ز جام ملک تا نازت بطوع بپذیرد</p>	<p>بنده تا از حدت برون ناید چون کلید نماز پائی است پای کی بر سخی بام فلک کی تراقی بطف برگردد</p>

عبارت است از این که
نیت بر امر جا معش تحویل
در نه نبوی در استخوان محدود
عبارت است از این که
نیت بر حکم قاطعش تبدیل
خیز و تر دامن ز خود کن دور
عبارت است از این که
نیت بر امر جا معش تحویل
در نه نبوی در استخوان محدود
عبارت است از این که
نیت بر حکم قاطعش تبدیل
خیز و تر دامن ز خود کن دور
عبارت است از این که
نیت بر امر جا معش تحویل
در نه نبوی در استخوان محدود

در این کتاب که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که...

در این کتاب که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که...

تات چون خمدین سرا خراب تا بجزیر چهار پنج و ششی	شکم از نان پر و پخت از آب باده جز از خم موس پنجه‌چی
چون دوم کرد امریزد انت فوطه با فان عالم از ت	چار تکبیر بر سه ارکانت بر تو خواند گفته و غزلت
روی سلطان شرح کی بینی تعه و خرقه هر دو باید پاک	کون در آب و در آسان بینی در نه گردی میان خاک و ملک
چونت بود طعام و کسوت پاک بر عونت سوئی نماز میای	چه نمازت بود چه منستی خاک شرم دار و بر سر تو خدای
سوئی خود هر که نیست بار خدای سگ به دم جای خود برو بد باز	دهدش در نماز بار خدای تو ز در بی برای جای نماز
از بی جا خدمت یزدان قبله جان ستانه صدهاست	دار پاکیزه جای و جامه جان اهد سینه کعبه اهد است
در احد حمزه و ار جان در باز هر چه جرت حق بسوز و غارت کن	تا بیابی فرزه بانگ نماز هر چه جردین از آن طهارت کن
بانیات بطلف برگیرند	بی نیازت نماز نپذیرند

در این کتاب که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که...

در این کتاب که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که در آنجا که هر که می‌خواهد از این کتاب بهره‌مند شود باید که...

ای نماز با بیجا می
بدر که بیده از راز از دست
بگری ای قوم اسرار شوی
چو که دادنی آن است کوز
باز داده دان ناز زین فتنه
مقبول افتاده بافتنی
که نور عیوض آن خسته
تلف است کسب آن

بی نیاز از غم نماز خواری باز اگر با نماز هست نیاز هر که در بارگاه لطف شست ورنه ابلیس در درون نماز تولیم آمدی نماز که بیم هفته رکعت نماز از دل جبار پس آن کاین حساب یکست حد و خشم و بخل و شهوت و تقار هر که او هفته رکعه بگذارد تا حدر از دل برود نهی چون نه بنید ز دین غنیمت تو قیمت تو عنان چو بر تابد گرچه پاکست هر چه بابتت طالب از غسل بر گیرد تا ترا غل و غش درون باشد	از جگر قلیه پیاز خواری برگرد دست لطف پرده راز داوودی داد و حبستنی دریا گوش گیر و بر دست آمد باز تو حدیث آمدی نماز قدیم ملک هرده هزار عالم دان زانکه هفته بهتره نزدیکت بخدای ارگ گذارت بنماز ملک هرده هزار اود دارد از عملهای زشت او زهی نکنند هم نماز قیمت تو والله ارجبرئیل دریا بد همه در جنب حق جنابتت کز جنب حق نماز نپذیرد غسل ناکرده تو چون باشد
---	--

در دردی و غیبی دریا
کس خنده کست نماز ای زلفین اوقات
منو یاد که بکنده کست و زلف جان الف است چون
مکداری و درانی کردل جان الف است چون
انرا که انانست بکنده قسم
گلایه بی تناسبت با بنده قسم
گرود ملک نرود هزار عالم کوز صانع
حق است غرور و کف تو افتد تا اگر روز
از زلف آنست که آنجا الف است
دل جانست که آنجا الف است
که بر این لطیفه بدن لطیفی مخمور است
و آنچنان باشد که از دل در جان مشغول را
منش کردی پس اگر الف نماز را بشنود
جان در نظر داری در آن فزون در وصف
جان که چشم است بگر اگر خواهی که از جان
ها و بگری که جبار باشد و از دل اهل و لیلی
که جبار باشد و از لبی و از من
بنت را با الف است
بفرای بنده هزار بابی
عاطی سلک

سنگو

اول

<p>نیز بر نمازت عظیم پس نماز از نیاز بر خیزد صحت دار معضل از دارو کی شوی در سرا الا اله چون طهارت کرده نیاز گشتن نفس تو کفارت است روی نمود زود فضل آه در نه یابی سبک طلاق سه بار از تری آب روی دور بود از نیازت نماز بر خیزد روح خود در نماز بین چو ملک</p>	<p>غسل ناکرده از صفات فریم چون ترا از تو دل بر انگیزد اصل فرج نماز غسل و وضو تا بجاروب لازمی راه نزد سوی حق نماز جواز زاری و بخودی طهارت است چون گشتی تو نفس اوداه بانی از آبی تا بیابی بار کمان نمازیکه در حضور بود مرگ چون جان تو بر انگیزد تن چو در خاک رفت و جان</p>
<p>فی حضور القلب الصلوة</p>	
<p>یافت زحمی قومی دران بکار اقتضا کرد آن زمان بیشتر که همان بود مرور ادرمان</p>	<p>در احد میر حیدر گزار ماند پیکان تیر در پایش که بردن آرد از قدم پیکان</p>

دل بر انگیزد و در
چون ترا از تو دل بر انگیزد
اصل فرج نماز غسل و وضو
تا بجاروب لازمی راه
نزد سوی حق نماز جواز
زاری و بخودی طهارت است
چون گشتی تو نفس اوداه
بانی از آبی تا بیابی بار
کمان نمازیکه در حضور بود
مرگ چون جان تو بر انگیزد
تن چو در خاک رفت و جان

بسیار

گفت باید به تیغ باز برید	زود مرد جز ایچی چو بدید
تقل آن زخم را کلید آید	تا که پیکان مگر پدید آید
گفت بگذار تا بوقت نماز	ایموج طاقت نداشت بادم کا
ببرید آن لطیف اندامش	چون شد اندر نماز چهارم
آوشده بیخیز ناله و درد	شیر پیکان از او برون آورد
آن مر او را خدای خوانده	چون برون آمد از نماز علی
وز چه جای نماز پر فروخت	گفت کمتر شد آن الم چونست
آن بر اولاد مصطفی شده	گفت با او جمالِ عصر حسین
بر ایزد فر از رفی تو	گفت چون در نماز رفتی تو
باز ناداده از نماز سلام	که در پیکان ز تو برون جام
که مر ازین الم نبود خبر	گفت حمید رنجاقی الاکبر
بعبادت بر کسان بر تو	ای شده در نماز بس معبود
در ز بر خیزد خیره ریش طائر	اینچنین کن نماز و شرح بدان
همه با کام خویش باز آئی	چون تو با صدق در نماز آئی
نیستی بجز کار خام کنی	در توبی صدق صد سلام کنی

مراجعی
 جیح ۱۲
 معزین
 زینت
 سعادت
 ولادان
 سعادت
 زینت
 بستان
 ایمان
 ایام
 حاکم
 ملک

سجده صدق صد قیام از رو	یک سلام دو صلوات اند
خاک باشد که با دهر باشد	کان نمازیکه عادتی باشد
خشک خنبان بود همیشه گدا	جان گزارد نماز بار خدای
چون پذیرد طریق بوجهلی	گوید از روی جهل و نا اهلی
آن به آید که خشک خنبانی	کاندین ره نماز روحانی
خشک بگذار و گد دریا کرد	گرت باید که در کشتی ای مرد
هم تو دانی که در زمانی زاب	گرت ناید ز بحر در خوش آب
گرت نبود مراد نبود تنگ	چنگ در راه حق زنی سر
بہوا بر نشیند آتش دار	مرد که خاک آب دار و عار
تا بیای ز جبرئیل افسر	کله آسمان منہ بر سر
باشگونه شود گلاہ فلک	تاج گرد ترا کلاہ ملک
از پی بارگاہ عقیقین	بارگی را بس از آلت وزین
تا قبولت کند اجابت حق	باد عایا رب آربابت حق
از حقیقت جدا قرین مجاذ	گم که آئی ز بہر فرض نماز
میکد رکعت بغفلہ بگزار ی	بی دعا و تضرع و زاری

از زمین بگری
 و قدر و شرف و انشرف
 مع خنبانین باغی
 نقد در فرج تقدیر
 و بدست کسی که در زمین
 و درین کشتی ای مرد
 ز اقتدار آب بار زمین
 نیاید ای از خود کسی که در
 بر کسی بس سلطان اینجا
 را در وجود طاعتی است الت
 وزین را از زمین و لغوی
 مع باب یعنی آه و آه زمین
 بستی حق ای لایق در زوار
 حق
 سلمه

ای باب انابت
 وی نوی دی بختی نوی
 کز تو مرادمان انابت ۱۲
 عه کیکه کجایت باب
 کرجان بصلوات عرض
 در ای کرا کرا کرا
 ۱۱۶

طن جهان آیدت که هست نماز	بجز از دندت هیچ جواز
بار عونت شوی بنرد خدا	از تو کی نشنود خدای دعا
بی تو باشد پاک برگرد	کز تو آلوده گشت پذیرد
نامه کز زبان درود	آن رسول از جهان مردود
چون ز نزد نیاز باشد پیک	از تو یارب بود وزد لیک
همچو خواجه که در خرام شود	به بر بنده دغلام شود
بار منت همی نمی بروی	که منم دوست تو که غر علی
دوست دانی نه بنده مر خودا	این بود رسم مرد بخود را
اینچنین طاعت ای سپران	که نیاری برش بر دستم
بی صدی آدمی کم از دوده است	هر که ادبی مدی بیته است
تو به زین طاعت تو ای نادان	خویشتر را درگرت بنده محوان
گر ترا در زمانه بودی عون	کم نبودی بفظ از دعوان
که دی از غایت پریشانی	دز کمال غرور و نادانی
چون سر بندگی و عجز گشت	پرده از روی کار خود برداشت
گفت من بر ترا ز خدا یا نم	در جهان از بلند را یا نم

بگفت تو که منت برین باد
 دوست تو که منت برین باد
 عه کیکه کجایت باب
 کرجان بصلوات عرض
 در ای کرا کرا کرا

عنه سپیدی راه ای نایب
 دیدم محض سپیده شداد
 از لفظ زغون سواد است
 که زغون را در لکنت از بزم
 الاعلی دعوان بانفعال
 وقت دینای صبرینان
 تیره دای در خیره بری او

عنه کیکه کجایت باب
 کرجان بصلوات عرض
 در ای کرا کرا کرا

<p>لفظ فرعون بهر حلیت هست دارد آن را از خویشتر بهر لغت</p>	<p>همه را این غرور و نخوت هست لیکن از بیم سر نیار و گفت</p>
<p>فی التقصیر فی الصلوة و التمثیل فی قصه ابوشعیب الابی</p>	
<p>که در هر کسی همی بستود یافت از زهد در زمان بهری جسته بیرون ز رحمت و اندوه گفت شیخا بودت زن در خورد بقناعت ترا عیال شوم کنم یاد نعمت ماضی گر قناعت کنی تو خرمندم یافت از حسن زین بهر نام غایت حسن و آیت احسان قانع از حکم جرج گرداگرد جوهره بویا سبک بر جید کای شده مرمر اگر امیخت</p>	<p>ابوشعیب الابی امامی بود قام اللیل و صایم الدهری برده از شهر صومعه بر کوه زنی از اتفاق رغبت کرد گر بخوابی ترا حلال شوم بقناعت زیم بکم راضی گفت خج رو است بسیندم بود این زن عقیقه جوهره نام باعفاف و کفاف و خلق حسا شهر بگذشت غرم صومعه کرد بویا پاره فکنده بدید مرور ابوشعیب زاهد گفت</p>

ناراحتی بود
ناراحتی بود

ای بابی نام است
در ذیل کتاب خود از خود
نخوت که از فرعون
نستیند و بوج از بزرگ
سر بر بیغ نند و قناعت
علا علی بوزان خویش
علا علی بکسر خویش
علا علی بکسر خویش

عفاف عفت و کفاف
اندازه و قدر و ایجاب کرد
از با سینه
ای باد است
علا علی سکه

از برای چه برگزینی فروش
گفت بهر صلاح برچیدم
که بود بهترین بر طاعت
جهت بند راز عین تراب
بود هر شب دو قرص راتباد
بدو قرص جوین که افطار
بوشعیب از قیام شب بخور
آن شب از ضعف روزه آن بره
زن یکی قرص پیش شیخ نهاد
شیخ گفت ای زن این وظیفه من
گفت زیر انماز قاعد را
نو نماز از نشسته کردستی
بیش یک نیمه از وظیفه خواه
که نماز نشسته را نیچی
چون تو نمی عباده بگذاری

که بود خاک تیره موضع کفش
که من این معنی از تو بشنیدم
که نباشد مجالش آن است
بورا بود در میان حجاب
بوظیفه که معاتب او
بود قانع همیشه آن دیندار
گشت بخورد و بودوی محذور
فرض و سنت نماز قاعد کرد
قطره سر که داد و پیش نداد
بیش ازین کم چو اندرز
مزد یک نیمه است عابد را
نیمه از وظیفه خوردستی
از من ای شیخ کردمت آگاه
مزد استاده است تقیسی
جمله را مزد چشم چون داری

اصلاح ای بر... جهت ناصیه
اصلاح مفاسد... بضم اول قطع
معن معاتب بضم اول قطع
و کبر یا صغیر... از و بجا قطع اول معاتب
بطریق صدیقی که در وقت
و جمع آن یعنی صدیقی است
تعات سنت و شکستگی
نقد از الله از قیام شب
بین طور که شب پنجشنبه از قیام
و فاعل است نسبت و قیام
سنت ای قیاسیکه بر کوفت قیام
ع نماز قاعد کردن ای نماز نشسته از او
سره مرد و فاعل آزاد مع
زیرا علت تخفیف زیرا که ۱۲
اصلاح شی سکنه

صدق از زبانم کم کرده
 و از اخوان و خویشان در راه
 بسیار بستر در در افتاده
 در اخوان و خویشان در زمان
 او از زانیان باشد که از این
 عابد و در نارض باشد
 که معنی خود تقصیر
 اشتباهات که از فکر بر آید
 که در معنی این فاضل
 ندارد روح ای جان
 اگر بر دل طاعت گذارست از این
 که از این در کار نیست و اگر فاعلی
 باشد که طاعتی را از عیون می رود باطنی
 این چون طاعت بوده باشد
 که در ظاهر و در باطن
 به آید و در وقت راه از سوی دنیا
 به آید و در وقت راه از سوی دنیا

<p> ورنه این طاعتست عین گناه باز بستر ز سجده خویشستی نیست جان کنونی مگر حاصل کس ندارد وجود آن بفتح بر سر کاسه استخوان بی مغز دانکه در حشر بی محل باشد ورنه باشد خضوع نیست جواز بر در جانش ماند قفل نیاز و اندرین صد هزار ساله نفس که سرت بر تر از کلاه آید غار مغرب سرای سجده آید که نماز تبه شد از خم آید کفش پای تو دست موزه تو خسته باد و د با نیاز آید دیو با بستش کند بازی </p>	<p> جمله گذار و جمله مزد بخواه ای تو در راه صدق کم زنی مگر ازین نماز نه از سر دل طاعتی کان دل ندارد دوم ز آنکه در اصل خود نیاید نغز بر نماز یک باطل باشد از خضوع دل است مغز نماز آنکه در بند روزه ماند و نماز زان درین عالم فریب بوس دست موزت کلاه چه آید بر که در نماز عده نکوست رو قضا کن نماز بی دم آید سوزننگ نماز روزه تو مرد با یک در نماز آید ورنه باشد خضوع و د سازی </p>
--	---

از درین بزرگ بخت کلام از کلام نوری خواهد شد
 در نماز سازد از این دست خیار است که در کلاه
 مغرب ای - ای قضا کردن ای آید کردن
 بانند که با در آید کفش دست از پای نشسته
 که چون با در آید کفش دست از پای نشسته
 می باید که این نماز روزه تو بخوان
 و آغشته که با در کفش دست از پای نشسته
 که خود در نماز روزه تو بخوان
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته

نماز

نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته
 نماز روزه تو بخوان دست از پای نشسته

از این شعر که در کتب قدیم است و در کتب جدید نیز آمده است و در کتب قدیم نیز آمده است و در کتب جدید نیز آمده است

که نیایی بر راه راست جواز	آنکه آگه شوی ز رخ پیاز
ز آنکه ایما نماز بیمار است	مرد ایما همیشه در کار است
توجه دانی که چیست جانباری	تا نداری سر سر اندازی
بر در روم در سجود شدی	چون سر انداز وصف خود سیدی
همت سگ بر استخوان و قصور	کعبه دل زحق شده مقصور
بیت راه هجرت شکستن به	پیش شرعت ز شعر جتن به
گر چه با او کنون از هم خانه است	شرح ز اشعار سخت بیگانه است
بر کسی کو ازین دآن دور است	هر چه مار املیح محظور است
کآنچه راحت جرات او داند	زرق خطر و اباحت او داند
ببر از خلق تا نبرد خلق	دل و همت مده بصحبت خلق
که فلک نام تو ز نیک بد است	نیگویی با عدوت از خرد است

فی الافتقار والتخیر

مطلع بر طلع راز از دل	چشم نغمه نیاز از دل
آنچه خواهد به پیش باز آید	چون در دل نیاز بگشاید
کرده لیک دوست استقبال	یا ریش رازش ره اقبال

این شعر در کتب قدیم و جدید آمده است و در کتب قدیم نیز آمده است و در کتب جدید نیز آمده است و در کتب قدیم نیز آمده است و در کتب جدید نیز آمده است

منه نقل در او نه در کتب الغزال
 و بطریق باره و جلی در حوزان
 علی بن یونس یا در کتب کوی
 که از غویان در ال زنده با
 در کتب کوی که در کتب کوی
 تا در او نه در کتب کوی
 بند و جس را که در کتب کوی
 بنیوی کوی در آن کتب کوی

<p>مطل را هی زره نه آگای هی به بر کبر و بی نیازی گرد با خدا ای پسر چه کار ترا کرده عشقی از بھر دنیا رد چون تویی را بخود همی خواند تو بد نیاز نیستش مغرور</p>	<p>تو حقیقت نه مرد این راسی گو دگی رو بگرد بازی گرد بس بود کبر و ناز یار ترا چکنی جنت و نعیم ابد اوز تو خست تو میداند میکند عرضه بر تو حور و قصور</p>
---	--

فی تادیب صبیان المکت و صفته الجنة و النار

<p>توان بود ای کم از یک و یک هر چه خواهد زوی سبک پذیر خیره در انتظار مگذازش تا شود راضی و مکنش جفا گو شهایش بگیر و نیک بال تا بود و گو شمال تاکیدش میر موشان کند فشرده گلوش کتر از گودکی نباید بود</p>	<p>از بی راه حق کم از گودک گردد موضن کند تقصیر بتلطف بدارد بنوازش در کنارش نه آن زمان کاکا در خواند خواه زود و دوال به معلم نمای تحدیدش بند و حبش کند بجان موش در ره آخرت ز بهر شود</p>
---	--

منه نقل در او نه در کتب الغزال
 و بطریق باره و جلی در حوزان
 علی بن یونس یا در کتب کوی
 که از غویان در ال زنده با
 در کتب کوی که در کتب کوی
 تا در او نه در کتب کوی
 بند و جس را که در کتب کوی
 بنیوی کوی در آن کتب کوی

این لفظ نیست
 بهر چه که در این کتاب
 مراد از قیامت و در هر کتاب
 در هر دو کتاب و در هر دو کتاب
 و در هر دو کتاب و در هر دو کتاب
 و در هر دو کتاب و در هر دو کتاب
 و در هر دو کتاب و در هر دو کتاب

<p>خلد کا کارت پین کتاب ورنه شد مو شمانه دوزخ تو رو بکتاب انبیا یکپند لوحی از شرح انبیا بر خوان تا مگر یار انبیا گردی در جهان خراب پر ز ضرر</p>	<p>بر و رکعت بخت را در یاب در ره آن سرای بر رخ تو بر خود این جمل و این ستم بیند چون ندانی برو بخوان بدن زین جهالت مگر جدا گردی از جهالت بدان تو هیچ بهتر</p>
--	---

فی الانبساط والتضرع الی التذات

<p>ای روان همه تومنندان تو کنی فعل من نکو در من رحمت را کرانه پیدائیت آنچه بدی به بنده دینی ده دلم از یاد قدسین خجش کن از تو بخشودنت و بخشیدن از تو دانم یقین که مشورم من نیم هوشیار ستم گیر</p>	<p>آرزو بخش آرزو مندان مهربانتر ز من توئی برین نعمت را میان پیدائیت با رضای خودش قرین ده نسب خاک و بادم آتش کن و ز من افتادنت و بخشیدن پرده پوشیت کرده مخورم من بخشیده ام تو ستم گیر</p>
---	---

عالمی سله

و در آن عشق موزان
 و در آن عشق موزان
 و در آن عشق موزان
 و در آن عشق موزان

Handwritten notes at the top of the page, including 'دل گراہ گشت انابت جوئی' and other phrases.

Table with two columns of text. Right column: 'رانده سابقت ندانم صیت', 'عاجزم من زخشم و جشودیت', 'دل گراہ گشت انابت جوئی', 'دل گراہ راهی بنمای', 'که نناز دز کار سازی تو', 'ای برحت شبان این رسم تو', 'ای یکی خدمت ستانت را', 'تو بخشای بر گل و دل ما', 'تو نوازم که دیگران زفت اند', 'چکنم باخبر از تو هم نفسی', 'چکنم بغت توئی و دوئی', 'چکنم باغف تو دو دو همه', 'باد لغمای تست بود جهان', 'من ندانم که آن چه کس باشد', 'کس بود زنده بی عنایت تو'. Left column: 'خوانده خاتمت ندانم کیت', 'نکنند نیز لا به ام سودیت', 'مردم دیدند جنابت شوی', 'مردم دیده راه اداری بگشتی', 'که نترسد ز بی نیازی تو', 'چو حدیث است اینهمه همه تو', 'گرگ دیوسف نکار خانت را', 'که بکا حد غم دل از گل ما', 'تو پریم که دیگران گفت اند', 'مردم ایسان مرا تو یار بسنی', 'چون یقین شد که من منم توئی', 'چون تو هستی مباد بود همه', 'ای زیان تو به که سود جهان', 'کز تو اورا بخیره بس باشد', 'یا تو ان زیست بی رعایت تو'.

Vertical handwritten notes on the right side of the page, providing commentary or explanations for the text in the table.

Handwritten notes at the bottom of the page, including 'از زبان برست که از زبان برست' and other phrases.

بسیار که به خود عقاب
زند و از تکیب و عظمت عقاب
و از آنکه بی پشت ای از تو خاجی
او روزگی دارد ای خاجی
و سعادت کی دارد تو خاجی
سوز ز نا شدن معاد است
خجندی بی کس آن خجاست
روزش بی تو زان است
از صلوات باد بر

آنکه با ست سوز کی دارد آنچه گفتی مخور بخور دم من با تو باشم در دستش دانگم از بی مرگ در ز جیرم من چو خستی حدیث دینج بمن	و آنکه بی ست روز کی دارد آنچه گفتی مکن بگردم من بی تو باشم ز استیا بانگم جان من باش تا نه میرم من کیم از تو ای در پند من
--	--

در این کتاب از همه بر این است
در محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
از صلوات عالم را مقبلیم که
شش در آن است منی منی منی
بکس است یا چیم دست منی
و از محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
ای تو را از آن خجاست
چو در کتاب آسمانی میفرماید
لَا خَوْفَ وَلَا حُزْنَ لِمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَسَنَاتٍ
واقع است آنست که در این کتاب
تو واقع است آنست که در این کتاب
در این کتاب از همه بر این است
در محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
از صلوات عالم را مقبلیم که
شش در آن است منی منی منی
بکس است یا چیم دست منی
و از محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
ای تو را از آن خجاست
چو در کتاب آسمانی میفرماید
لَا خَوْفَ وَلَا حُزْنَ لِمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَسَنَاتٍ
واقع است آنست که در این کتاب
تو واقع است آنست که در این کتاب

آنکه با ست سوز کی دارد
آنچه گفتی مخور بخور دم من
با تو باشم در دستش دانگم
از بی مرگ در ز جیرم من
چو خستی حدیث دینج بمن

و آنکه بی ست روز کی دارد
آنچه گفتی مکن بگردم من
بی تو باشم ز استیا بانگم
جان من باش تا نه میرم
من کیم از تو ای در پند من

با قبول تو ای ز علت پاک خاک را خود محل آن باشد غز تو ذل خاک را برداشت گر ندادی کلام دستوری خلق یا پیم زهره آن بودی	چو بود خوب زشت شنی خاک کز شنای تو اثر زبان باشد خاک را تا بعرض سر بفرست که بردامت از سر دوری که ترا بر مجاز بستوری
--	--

شش در آن است منی منی منی
از صلوات عالم را مقبلیم که
شش در آن است منی منی منی
بکس است یا چیم دست منی
و از محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
ای تو را از آن خجاست
چو در کتاب آسمانی میفرماید
لَا خَوْفَ وَلَا حُزْنَ لِمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَسَنَاتٍ
واقع است آنست که در این کتاب
تو واقع است آنست که در این کتاب
در این کتاب از همه بر این است
در محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
از صلوات عالم را مقبلیم که
شش در آن است منی منی منی
بکس است یا چیم دست منی
و از محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
ای تو را از آن خجاست
چو در کتاب آسمانی میفرماید
لَا خَوْفَ وَلَا حُزْنَ لِمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَسَنَاتٍ
واقع است آنست که در این کتاب
تو واقع است آنست که در این کتاب

آنکه با ست سوز کی دارد
آنچه گفتی مخور بخور دم من
با تو باشم در دستش دانگم
از بی مرگ در ز جیرم من
چو خستی حدیث دینج بمن

و آنکه بی ست روز کی دارد
آنچه گفتی مکن بگردم من
بی تو باشم ز استیا بانگم
جان من باش تا نه میرم
من کیم از تو ای در پند من

با قبول تو ای ز علت پاک
خاک را خود محل آن باشد
غز تو ذل خاک را برداشت
گر ندادی کلام دستوری
خلق یا پیم زهره آن بودی

چو بود خوب زشت شنی خاک
کز شنای تو اثر زبان باشد
خاک را تا بعرض سر بفرست
که بردامت از سر دوری
که ترا بر مجاز بستوری

کبریا در این کتاب از همه بر این است
در محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
از صلوات عالم را مقبلیم که
شش در آن است منی منی منی
بکس است یا چیم دست منی
و از محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
ای تو را از آن خجاست
چو در کتاب آسمانی میفرماید
لَا خَوْفَ وَلَا حُزْنَ لِمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَسَنَاتٍ
واقع است آنست که در این کتاب
تو واقع است آنست که در این کتاب

دانش خود
که در اصل معنی باید که
هر که در این کتاب از همه بر این است
در محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
از صلوات عالم را مقبلیم که
شش در آن است منی منی منی
بکس است یا چیم دست منی
و از محاوره و ایران و دستهای من
شش در آن است منی منی منی
ای تو را از آن خجاست
چو در کتاب آسمانی میفرماید
لَا خَوْفَ وَلَا حُزْنَ لِمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَسَنَاتٍ
واقع است آنست که در این کتاب
تو واقع است آنست که در این کتاب

نخری بُوی و زنگ دیدم تو
 عجز و بیچارگی و ضعف خری
 سنج بر در گه تو آسانی است
 همه را گش پس از برای همه
 از تو بر تافتن عنان امل

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵

زین همه دار ما نم ای همه تو
 نخری سستی و خری دتري
 بی زبانی همه زباندانی است
 بس قبول تو خودنهای همه
 چیست جز آیه د نشان لال

و در سخن و فرب و زینای
 و در سخن و فرب و زینای
 و در سخن و فرب و زینای
 و در سخن و فرب و زینای
 و در سخن و فرب و زینای

صورتِ قهر در دلش روید
 سیرتِ ما ز صورتِ اشرا
 هر که جز مھر حضرت جوید
 وار مان ای همیمن اسرار

فی التَّوْبَةِ وَاللَّانَابَةِ

ای جهان آفرین جان آرا
 دی خرد را بصدق راهنما

موضوعت بر این تکرار از اصفا
 در این صبا و زود خوان بر تافتن موافق
 در و گردانی همه را به بین گو او در
 و همگان و همگان سیویا بر این تکرار
 اسرار است از صورت اشرا دارمان
 ای صورتیکه از شرم در اشرا بخندید و از
 ظاهر اشرا در اشرا را در صورت حاصل
 باطن مار از اشرا در اشرا در اشرا را
 در صورت یک فراموش شود

راه صواب یعنی جهان آفرین ای جان آرا
 نیازگی و فراغ و عافیت و طرب و جمع
 داشتن باشد که این از صنایع حق است
 عزت و جلال و خرد اینجا عقل بود که
 پیوسته صواب اندیش باشد و آرد
 علامی شکر مظهر

کرمانند آن که خندان
ازین شادیت در خندان
عارفان ازین خندان
اینان است که خندان
هر که ازین است که خندان
حالی باشد ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند

خون دل چون بگرگند سوراخ دو رخ از بیم او جشت شود خنده گرید عاشقان از تو	چه جهم چو جمره لطباخ فاک بی کالبه چو جشت شود گرین خند عارفان از تو
--	--

و سفودان را که در عالم غایت
حاصل کنی که کینند درین عالم
و عارفان را که درین عالم
حاصل کنی که کینند درین عالم
و عارفان را که درین عالم
حاصل کنی که کینند درین عالم
و عارفان را که درین عالم
حاصل کنی که کینند درین عالم
و عارفان را که درین عالم
حاصل کنی که کینند درین عالم

در جهم تو جنت آرا مان گر بدو رخ فرستی از درخیزش دا که امر ترا خلاف آرد	بی تو راضی بجور عین عالم میرد منی ببا بی بر خیزش دل خود از غفلتش خلاف آرد
--	---

دو رخ ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند
دو رخ ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند
دو رخ ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند
دو رخ ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند

علاهی سکه
از تو و اینست ما صل ازین
دو رخ ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند
دو رخ ازین است که خندان
ایین چون صاحبانند و بیا
و این که خندانند

دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است

گر ز تیر تو پر کنم ترکش بار آنی که بخرد نمود هیچ خود بین خدای بین نشود گر تو مرد شریعت و دینی	گر که قاف گیرم و گش وان آنی که آن خود نبود مرد خود دیده مردین نشود یک زمان دور شو خود بینی
--	---

دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است
دانش از روی آفتاب است

ای خداوند کردگار غفور بسته خویش کن بیهواجم دل ازین ازان چه باید	بنده را از دلت گردان دور تخته خویش کن مده آجم در خود رهنمایی مقصدت
---	--

عصرای بین چون شود

عصرای

ببرود هم دل هست در ای دور هم سر دل
ببیند دل مبدو بتلاشت در دین
دل شد چون دل در گشت کار با بس
عج می سگه
مقصود از
که تقاضای مقصود خود دل است
که هم بر در دست

آنست که هر که در وقت اول
 که عالم خوار است از نشاء اول
 در وقت صبح و در وقت آخر
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان

در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان

عروضای همی کتی در کار ق	همچو خرمیش سبزه بی انبار
گرد بر شهر برزه میگودی	خرد در آن ره طلب که گم کردی
خراگر در عراق دزد دیدند	بس ترا چون ببرد دوری دیدند
بل بودیش تا گودی کل	چون شدی کل ترا چه بودی کل

عروضای همی کتی در کار ق
 گرد بر شهر برزه میگودی
 خراگر در عراق دزد دیدند
 بل بودیش تا گودی کل

در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان

در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان

در آن وقت که در آن زمان

علای سبزه

در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان
 در آن وقت که در آن زمان

از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش
 از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش
 از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش

از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش
 از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش

<p>قدمی را که با قدم بقل است سطح بیرونی و محیط میل است</p>	
<p>فی قضایه و قدره و صنع</p>	
<p>۱ امر دین را عقل دینی را ۲ آنچه ز ایدز عالم از امر است ۳ کفر دین خوب زشت و گنه و ۴ هر چه در زیر امر جبار اند ۵ همه مقهور و قدرتش قاهر ۶ همه موقوف قدرت و علمش ۷ آنکه حامی و آنکه از علم است ۸ همه را با زگشت حضرت او ۹ عقل را نقل کرده سبایش</p>	<p>۱ امر دین را عقل دینی را ۲ آنچه گویید نبی هم از امر است ۳ هیچ الامر کله نژی او ۴ همه بر وفق امر بر کار اند ۵ صنع او بر ظهورشان ظاهر ۶ همه سبوق سابق علمش ۷ آنکه محکوم و آنکه از حکما است ۸ هر که امنشی است میت او است ۹ نفس را پی بریده انباش</p>
<p>از عقل اسنات بر دستنی بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش از عقل اسنات بر دستنی بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش از عقل اسنات بر دستنی بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش</p>	

عقل است و عقل را
 ای ابوطلح عقل عطا می
 عقل است و عقل را
 ای ابوطلح عقل عطا می
 عقل است و عقل را
 ای ابوطلح عقل عطا می

از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش
 از عقل اسنات بر دستنی
 بگویم چنانچه عقل در صلاحیتش

عقل شد خامه نفس شد دفتر	مایه صورت پذیرد جسم صور
عشق را گفت جز من مهر امر	عقل را گفت خویشتن بشناس
عقل دایم رحمت عشق است	جان سپاری محبت عشق است
عشق را گفت بادشاهی کن	طبع را گفت که خدای کن
از عا طعمه ساز ارکان را	پس بگفت کن تو آب حیوان را

مولا علی علیه السلام

عقل را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عشق را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عقل را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عشق را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را

عقل را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عشق را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عقل را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عشق را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را

عقل را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عشق را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عقل را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را
عشق را گفت که خدای کن و تو آب حیوان را

انسانست تا کس که روح مجرد و مجرد از بدن است
 عقل میماند با بدن است که نفس از بدن جداست
 که چون جزئی از بدن است و در بدن است
 برادوست که در بدن است و در بدن است
 عاقله را در بدن است و در بدن است
 در اوقات دفع نفس و
 در اوقات دفع نفس و

تا جویز و نطق ای سازد	ق	در روح قدس در بارزد
روح قدسی بنفس باز شود		نفس چون عقل پاک باز شود
همچنین است از بدایت جان		روش اوست تا نهایت جان

در روح قدس در بارزد
 نفس چون عقل پاک باز شود
 روش اوست تا نهایت جان
 تا جویز و نطق ای سازد
 روح قدسی بنفس باز شود
 همچنین است از بدایت جان

اگر محاریر برده اوست		و آنکه مجبور بنده کرده اوست
----------------------	--	-----------------------------

انسانست تا کس که روح مجرد و مجرد از بدن است
 عقل میماند با بدن است که نفس از بدن جداست
 که چون جزئی از بدن است و در بدن است
 برادوست که در بدن است و در بدن است
 عاقله را در بدن است و در بدن است
 در اوقات دفع نفس و
 در اوقات دفع نفس و

علاهی سانه

بمنه از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون

همه از امر اوست زیر و زبر
 هر چه بود دست و هر چه خواهد بود

خافند آدمی ز غیر در شرف
 آن تواند کرد که ز خود

این است که در این دنیا
 هر چه بود دست و هر چه خواهد بود
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون

همه از امر اوست زیر و زبر
 هر چه بود دست و هر چه خواهد بود
 خافند آدمی ز غیر در شرف
 آن تواند کرد که ز خود

فی الشوق

از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون
 از او بیرون برون

مولنا علی بن
 محمد نقاشی

عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است

از پس این براق شوق بود	بدل و جان و عقل زدوق بود
آفرینش چو گشت زندانش	بس خلاصی طلب کند جانش
اتیشش از درون برافروزند	که از جان و عقل و دین سوزند
تا که جوای عشق خودمین است	بوته توبه از پی این است
هر که اگوی عشق او تازه است	توبه او کلید دروازه است

عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است

شوق بیا رخود سرور بود	ق یار جواز خدای دور بود
حق ذوق با آتش اندازد	سوق شوق چو جوهر بنوازد
چون بدون رفت جان روانه	دل گشته از او شود تازه
صورت از بند طبع باز رهد	دل و دیعت بروج باز دهد
اقد از سیر جان بندازه	از زمین تا بعرش آوازه

عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است
عقل در دامنش نهاده است

عقل در دامنش نهاده است

مفید بر روی بس
کمزین بر روی بس
مافوق در آنکه اگر براقی هر چه است
سالمی گردد اوله بلی برین
خطراتیکه فی کله دوا را بخشد
از اساک بختیله زده
سالمی حاصل شود
مفید است
مفید است
مفید است

گردن بادشوق درد بود	بر زن ارگزرد چو مرد بود
هر چه در راه فتنه انگیزد	همه اش از پیش راه بر خیزد
از پی پای تا به بشکو	پشم رنگین شود پیش گو
آتش او زهر بالا را	میرد آب روی دریا را
چون مراد از او بر انگزند	اختران پیش او فرو ریزند
دیده او چون نورره بیند	شمس در جنب او سپه بیند
بدونیک اندران جهان نبود	خاک و خورشید و اختران نبود
آسمان دگرش گردانند	برزین دگرش بنشانند
بر زمان شوید از پی تک پو	جبرئیلش باب حیوان رو
خرد از لغزه دلش کالیو	همیزم برق فعل اسپش دیو
آدمی سوزگشته از پی راه	مالک درد او باتش آه
ستر آهش نداند هیچ صبور	پی او در نیاید هیچ غبور
فعل اسپش جوگرد بند ازد	جبرئیلش جنوب جان سازد

بس مان زاره شوق جای بود
آورد ز زینت و تقویت
هم بخوبی در آن
آتش است از پیش گو
سرمالکند و بیا پیش
آتش که چون در پیش ان
بهمه ذراتی که در
عنه ای چون سالک
از پی ای او در اجدا
از پی شش بر زن
از نور و شش نور
کردید که او چون
در بخار و حقیقت
بر آن ره اقا که
و جویم کشن تا
ز مانی که در او
راه اقتدر نوزدان
در جنب او خورشید
کردان فانی و خورشید
روز از خیمت
بر قاضی صل
حاکم و بیا صل
از روی سخن
مفید است
مفید است
مفید است

م که هر عاشق نا شکسته است در اتن برود صابو در نیاید این بی قدمی باشد که در
قش عشق را غیو طما بر در نیا بدله کس خاک که از سم براق شوق خیزد تمام جان را
جنوب آما جان جبرئیل را و دشام جبرئیل را آخو ط با فتح و طریات رکت کا در آیت ساکن
پیش زینت که سالکان باشد که اجماع برین کند و این در عله در جات سالک زوده مع

علامتیکه

سالک باشد
مفید است
مفید است
مفید است
مفید است
مفید است
مفید است
مفید است

از آنکه در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود
 از آنکه در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود
 از آنکه در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود

۱ اوروان گشته سوی عالم نیست	۱ با درو یاد کن که یکدم با است
۲ مصطفی ایستاده بر ره او	۲ از ره و لطف رب سلم گوی
۳ اندرا آید و از بی اشراف	۳ از دورنش ترا زوی انصاف
۴ آب در راه او خلیل زند	۴ مقرعه اش جان جبرئیل زند
۵ همه را باز خود رساند بخود	۵ کایح یک از و نیاید بد
۶ همه هستند از همه همه دور	۶ در نبی خوانده نصیر امور
۷ زود بدونیک و قوه و حول است	۷ امراد ما یبدل القول است

۴. محب و وسایط از توفیقات او تعالی شانه مرتفع سازند مشاهده این معنی
 درست و بدترین خلق موجودات اگر چه سیاهی آسکانی دارند اما از حق دورند و با گشت
 همه بدوست و دو دو صفتی عارض قدر خارج وجود ایشان پیدا آید که عبارت
 از کفر و تعدد است از همه که حق است دور باشد برین سو که از وحدت ناشی آید
 و مرجع وسیر ایشان ازین است که وحدت واقع گشت به که فرود می آید و
 ذره آفتاب تا با نهم شده یابد لفظ القول اشارت تا یابد لفظ القول لفظی
 و اما با بیگانگی تعبیر مانا فیه است معنی آن باشد که از در دو وعید و تحویف بوشهر
 آنچه فرموده ایم بروی مصلحت است و هر حق است چرا که ما شکر کنیم بربندگاری
 خود پس در صورتیکه در میان لفظ نیک و قوت و او عاطفه نباشد و نیک موافق
 خوانده آید که بدونیک را که حق و جل اسناد نمایند حول و قوه حق باشد که هم
 مصدر افعال حیده گشت و هم مظهر اطوار و سیمه تا اینکه بعد مشرب است که در حول
 و قوه است اما این عقیده معتزله باشد و اگر نیک را باضافت خوانیم معنی نیست
 که این حول و قوه از مختار نیست که آن حول و قوه است اگر از حق ملاحظه آید مختار
 بگویم و داده اند من حیث لفظ نیست این است و این طریقت است این شریعت است اگر خلاف آنرا

این کلام در کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود

در اولت از راه دوری در باره ایستادن
 باطل از دروغ زانین - آنکه آید نزد
 که عدل تحقیق در نفس سالک و در این باقی
 و این بدست است از بین سالک و در این باقی
 و اعتدالی است از بین سالک و در این باقی
 بزرگواری که در وقت ظهور و در این باقی
 پسند مقوله که در وقت ظهور و در این باقی
 در حدس از درخت و فایده که بدان که در این باقی
 آبی از وقت سالک را زمانه که در این باقی
 بیدار کننده هر چه از این زمانه که در این باقی
 علی از سالک نیز می آید که در این باقی
 از خفایا می آید که در این باقی
 صفتی با صفتی باقی است که در این باقی
 از موجودات ممکن چنانکه در این باقی
 دزدون باز می آید که در این باقی
 و باقی می آید که در این باقی
 از سالیان هر از این باقی
 از این باقی که در این باقی
 از این باقی که در این باقی

در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود
 در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود
 در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود در این کتب و کلمات در حقیقت این کلام را در کتاب خود

باشد و هم تازه ازین دو ذمه که کمالات آدم از قدرت و نومی محتاج بشر نیست و همین است آدم که سینه او مال
 است از ایزد است چه آنکه بر آن کوه کند برین چشم که بر او کشید و اندامه با نرین در روز از ناریه ۱۲ علاجی است

باید که از این دو ذمه که کمالات آدم از قدرت و نومی محتاج بشر نیست و همین است آدم که سینه او مال
 است از ایزد است چه آنکه بر آن کوه کند برین چشم که بر او کشید و اندامه با نرین در روز از ناریه ۱۲ علاجی است

۱ امر او را تغییر نبود	۲ غضب و خد از صفات او دور است
۳ خلق را بجز تحسیری نبود	۴ هر چه خواهد کند که حکم او است

فی صفات مومنه الخالیه فی صفات اللدعا

۱ در حق حق غضب روا نبود	۲ ز آنکه صاحب غضب خدا نبود
۳ غضب و خد هر دو مجبور اند	۴ وین صفت هر دو از خدا دور اند
۵ غضب و خشم در حق خد	۶ نیست اند صفات فردا حد
۷ همه رحمت بود ز خالق با	۸ هست بر بندگان خود ستار
۹ سید پدر مر تر از رحمت پند	۱۰ بخودت میکشد بملف کند
۱۱ گر نیای بخواند سوی خوشتر	۱۲ تبلطف بجهت آرد پیش
۱۳ ز آنکه هستی بدین سر آید رخ	۱۴ تو گرفته ز چهل راه گریغ
۱۵ در توحید را تویی چو صدف	۱۶ آدم تازه را شدی تو تلف

گر کنی ضایع آن در توحید
 شوی از مغلسی ز مایه فرید

باید که از این دو ذمه که کمالات آدم از قدرت و نومی محتاج بشر نیست و همین است آدم که سینه او مال
 است از ایزد است چه آنکه بر آن کوه کند برین چشم که بر او کشید و اندامه با نرین در روز از ناریه ۱۲ علاجی است

باید که از این دو ذمه که کمالات آدم از قدرت و نومی محتاج بشر نیست و همین است آدم که سینه او مال
 است از ایزد است چه آنکه بر آن کوه کند برین چشم که بر او کشید و اندامه با نرین در روز از ناریه ۱۲ علاجی است

از قوی نیافتی قوتش قد و او را در یاد
 ای قوت بید و خود را سوزند
 در وقت قوتش غلای تو نماند
 بمنزله اند که باز از او گاه
 و غبار است که باز از او گاه
 طاعت اسافل ۴۴
 اصل باید باشد در ادراک
 و بیاد من چیست از توبه
 بخت و چهار چهار ارکان
 له

در تو آن در را نگهداری	سه هفت و چهار بگزاری
به سرور آبدرسی پس از آن	ز سد مرتز خلق زیان
در زمانه تو سرفراز شوی	در فضای ازل چو باز شوی
دست نشان ترا شود منزل	هر دو پایت بر آید از بن گل
بی ریاضت نیافت کس مقصود	تا نسوزی ترا چه بید و چه خود

همه

ایم مقصود ز بیانی
 بینه در راه عالی بود
 بی نیایی بی بی
 با ایثار صید کنند
 در کار و در بیان
 در زمانه تو سرفراز شوی
 خیزند
 که در وقت قوتش غلای تو نماند
 بمنزله اند که باز از او گاه
 طاعت اسافل ۴۴
 اصل باید باشد در ادراک
 و بیاد من چیست از توبه
 بخت و چهار چهار ارکان
 له

فی الذی هو یطعمنی و یسقین -

باز را چون زبیشه صید کنند	گردن هر دو پاش قید کنند
هر دو چشمش سبک فرود روند	صید کردن در ابیا موزند
خوزه غیاب و عاده باز کند	چشم از آن دیگران فرزند
اندکی طعمه را شود راضی	یاد نارد ز طعمه ماضی
باز درش ز خود پیاده کند	گونه چشم او کشاده کند
ماهجه باز دارا بیند	خلق بر باز دارا نگریند
ز بوستان همه طعام و شراب	نشود بی او یک زمان در خواب
بعد از آن برکشایدش یک چشم	برضا بنگردد و روانه چشم
از سر رسم و عاده برخیزد	باو اگر کس بطبع نامیزد

ایم مقصود ز بیانی
 بینه در راه عالی بود
 بی نیایی بی بی
 با ایثار صید کنند
 در کار و در بیان
 در زمانه تو سرفراز شوی
 خیزند
 که در وقت قوتش غلای تو نماند
 بمنزله اند که باز از او گاه
 طاعت اسافل ۴۴
 اصل باید باشد در ادراک
 و بیاد من چیست از توبه
 بخت و چهار چهار ارکان
 له

بزم دوست

از دور دور کبری ای سگ
 عیال بی سگ
 عیال بی سگ

بزرگ و دستِ طوک را شاید چون ریاضت نیافت چو نماند دیگر آن غافلند تو پیش دار شرط آن گوهره طعام و شراب روز ریاضت کسارت باید باز	صید که را بد و بیاراید هر که دیدش ز پیش خویش براند و اندرین ره زبانت خاسته از مستب سستنه از اسباب ورنه راه حجیم رامی ساز
--	--

فی العوام و لنگ کالاً لناعام لی تمصل

گره که شده سه ساله تمام مرور او در هنر نغز هنجب گره را بر لگام رام کند با رگیر طوک را شاید چون ندید این ریاضت خو بابت بار استیا باشد گاه بار جود که تر سا آدمی نیز کیش ریاضت نیست علف دوزخ است و ترسان	رایقش در کشته بزین لگام توسنی از تنش بیا هنجب نام او اسپ خوش لگام کند به ز روز پورش بیاراید باشد آن گره از خری کمتر دائیم از بار در عنا باشد میکند در عنا و رنج و بلا پیش دانا در افاقت نیست با حجر و حجیم یکسان است
--	--

صید که را بد و بیاراید
هر که دیدش ز پیش خویش براند
و اندرین ره زبانت خاسته
از مستب سستنه از اسباب
ورنه راه حجیم رامی ساز

بزرگ و دستِ طوک را شاید
چون ریاضت نیافت چو نماند
دیگر آن غافلند تو پیش دار
شرط آن گوهره طعام و شراب
روز ریاضت کسارت باید باز

گره که شده سه ساله تمام
مرور او در هنر نغز هنجب
گره را بر لگام رام کند
با رگیر طوک را شاید
چون ندید این ریاضت خو
بابت بار استیا باشد
گاه بار جود که تر سا
آدمی نیز کیش ریاضت نیست
علف دوزخ است و ترسان

رایقش در کشته بزین لگام
توسنی از تنش بیا هنجب
نام او اسپ خوش لگام کند
به ز روز پورش بیاراید
باشد آن گره از خری کمتر
دائیم از بار در عنا باشد
میکند در عنا و رنج و بلا
پیش دانا در افاقت نیست
با حجر و حجیم یکسان است

علاهی سکه الله تعالی

انسانیت صورت بر نفس زمان در وقت
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است

مرور است جاخوف بر اس	خواجه در محکمست و قور اناس
نفس زمان پذیر فرمان ده	عقل قرآن شناس ایمان ده
خرد و جان و صورت مطلق	همه از امر دان و امر از حق
نور خورشید چون بر آب آید	آب ز آرام در شتاب آید
عکس خور زاب بر چدار شود	سقف از نقش او نگار شود
آنیم از عکس آفتاب شمار	آن دو هم عکس آب برد یوار
جان زو بدزیم همچو ری	فناک در گاه جز بدستوری
ان اویند در مکان زمان	از کن امر تا در بجه کان

انسانیت صورت بر نفس زمان در وقت
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است

انسانیت صورت بر نفس زمان در وقت
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است

انسانیت صورت بر نفس زمان در وقت
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است

در آب تماشاگرست بر درو دیوار افتد و ظاهر نماید که گوی نور آب
 از میان برخاسته و نقش سقف و نگارخانه را بیارسته و عکس آفتاب اینجا
 امر حق است و آن نقش که تو در چشم ظاهر عکس آب بر دیوار پنداری نقش
 خرد و جان و صورت مطلق است داین در اصل نیز فرماند و قرآن همان
 انعکاس آفتاب است که تو اول در آب دیده و اکنون بر سقف و دیوار می پنداری
 همه میفرماید که جان از می که دارد و آن هم بییم دور می اعتبار است فنا گاه
 خبر با مرد حقت رفتن نتواند چه مراد از کن امر است و مراد از کان موجود
 و ممکن که نسبت آن باضی کرده شود و مراد از مکان زمین است و مراد از
 زمان اودار افلاک و عصارت یس معنی آن باشد که خود لفظ امر و ما ظهر من
 التامیج بحافی التامیست و الملکوت یطیون لیل اللطالی شاه و المراهیه ذات کعبت
 واللذات عین الحقیقت و الحقیقت نقبر بحا بالاصل اعلای سکه

انسانیت صورت بر نفس زمان در وقت
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است
 هر چه در وقت است از وقت است

و این از آن گفته اند که دنیا را سست و با اعتبارت و کمالش آن عقول در مقام استنباط یافته متتادارات و تعلیمی را در اجزای او

گفته از بجز خدمت درگاه	امر با عطفها اطمینوا اللہ
نفس روینده تا بگوینده	همه چون بنده اند جوینده
سوی آن کفر و دین زشت و کفر است	که زدین نقش عین از هر پوست
گر چه بی اوست قصد و نیر و نه	کار دین بی تو نه دینی او نه
کار دین خود نه سر سر کار است	دین حق را همیشه باز است
دین حق تاج و افسر مراد است	تاج نام مرد را چه در خور است
دین نگهدار تا بگردد رسی	ورنه بی دین بد آنکه بچکسی
راه دین رو که راه دین رو	بچو شاخ از برهنگی نه نومی
ای خوش راه دین امر خدا	از گل تیره رو بر آرزو بای
بهمه از کار کرد اینده است	بی کجاست آن کسی که آگاه است
در ره جبر و اختیار خدای	بی تو با تو نیست کار خدای

ذکر کلام ملک العلام یسبیل المرام قال الله تعالی
مَنْ كُنِنْ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَیْ اَنْ یَا تُوَا
بمشل هذا القرآن لا یأ تون بشك و لو كان بعضهم یل بعض
ظہیراً و قال النبی علیہ الصلوٰۃ و السلام القرآن عنی

احتمال است جوینده و کلامی بندار و در آخر هر دو خبری در این بیان نقش و کلمه که در این کلمه است

تقریر آنچه در این کلمه است

در این کلمه که در این کلمه است

دین حق را همیشه باز است

تاج نام مرد را چه در خور است

ورنه بی دین بد آنکه بچکسی

بچو شاخ از برهنگی نه نومی

از گل تیره رو بر آرزو بای

بی کجاست آن کسی که آگاه است

بی تو با تو نیست کار خدای

تو از آن ملک دین العرفاء و من غیرک انما غیرک

فیما انعم علی من یشی و نوان نشوی انما غیرک

این کلمه که در این کلمه است

در این کلمه که در این کلمه است

دین حق را همیشه باز است

تاج نام مرد را چه در خور است

ورنه بی دین بد آنکه بچکسی

بچو شاخ از برهنگی نه نومی

از گل تیره رو بر آرزو بای

بی کجاست آن کسی که آگاه است

بی تو با تو نیست کار خدای

تو از آن ملک دین العرفاء و من غیرک انما غیرک

فیما انعم علی من یشی و نوان نشوی انما غیرک

این کلمه که در این کلمه است

دین حق را همیشه باز است

تاج نام مرد را چه در خور است

ورنه بی دین بد آنکه بچکسی

بچو شاخ از برهنگی نه نومی

از گل تیره رو بر آرزو بای

بی کجاست آن کسی که آگاه است

بی تو با تو نیست کار خدای

تو از آن ملک دین العرفاء و من غیرک انما غیرک

فیما انعم علی من یشی و نوان نشوی انما غیرک

۱ هم حیران ز شکل و صورتهاش	عقل و اله ز سر سورتهاش
۲ مغز و لغز است حرف سورت او	دلبر و دلفریب صورت او
۳ ز در گرفته مقیم قوت و قوت	داده ملک و زاده ملکوت
۴ سر او بصر حل مشکلیها	روح جانها و رهن دلیها
۵ دل مجروح را نسا قرآن	در دلسوز را دوا قرآن
۶ تو کلام خدای را بیشک	گر نه کوطبی و حمار و اشک
۷ اصل ایمان و دکن تقوی	کان یا قوت و گنج معنی دان

۱۳۳ اشک ما چه جز دلاغ ایجا مراد از احسن است و اتمق مراد ایجا از صورت پرست است که بتر کلام خدا نرسد و در خواندنش مجرب صوت و طلاقت لسان و تحسین اهل بزم کار و در گذراندن همه امی احکام قرآن اصل ایمان است و تبعیت آن بی حجت و تکلمه و بی بسند را که علت مومن بودن است و چون تبعیت ایمان است قبول ایمان بقرآن و احکام آن را عین تقوی باشد کان یا قوت و گنج معنی امی گنج اسرار است نه گنج سحر و جادو

بخت قانون حکمت حکما هست معیار عادت حکما

۱۳۴ حکما در بیجا مراد از دانشه دانند که بی شناسایی و مشعله داری عقل مومنان از قرآن اسرار ایمان یافته و بجمارت و خالق آن حکمتی مضمره عرفان اندوخته اند نه حکمتی فلسفه و نه اهل و پرورده صناعتان خوب و آهمن و نه حرفت کاران پیشه و هر که خود را دانا و حکیم بندارند و بخودان فرومایه اینانرا حکما دانند کما فی الامح الاشران من استیطی چنانکه گفت که حکیم الهی همه در صفوهها

عقل و اله ز سر سورتهاش
 دلبر و دلفریب صورت او
 داده ملک و زاده ملکوت
 روح جانها و رهن دلیها
 در دلسوز را دوا قرآن
 گر نه کوطبی و حمار و اشک
 کان یا قوت و گنج معنی دان

دینا یعنی است ناظر او قاری را
 که در سوره فی اسرار است
 من القرآن بوضوح
 که در سوره فی اسرار است
 که در سوره فی اسرار است
 که در سوره فی اسرار است

از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت

خافل از معنیست که از پی کجی	بزر زبان طرف حرف ذوقتی
چشم جسم این چشم جان آنرا	دیده رُوح و حرف قرآن
نعت این بخورد و رُوح زهره	نعت آن ببرد و جسم گوسر
بسته از مشک برد ما جلال	بهر نامحمان ز پیش جمال
بود دل بهج سان آگاه	برده و پرده دار از شاه
برده از شاه کی خبر دارد	داند آنکس که وی خبر دارد
عرق اوست و مار گیش خلق	نشد از دور طارم ازق
از زمین هست تا سر بر دین	نخورد نفس و قرأت و نمون
قشر اول چشمیده از گوز	تو بنو زاز کفایت شب و روز

جوز

خافل از معنیست که از پی کجی
چشم جسم این چشم جان آنرا
نعت این بخورد و رُوح زهره
بسته از مشک برد ما جلال
بود دل بهج سان آگاه
برده از شاه کی خبر دارد
عرق اوست و مار گیش خلق
از زمین هست تا سر بر دین
قشر اول چشمیده از گوز
تو بنو زاز کفایت شب و روز
دیده رُوح و حرف قرآن
نعت آن ببرد و جسم گوسر
بهر نامحمان ز پیش جمال
برده و پرده دار از شاه
داند آنکس که وی خبر دارد
نشد از دور طارم ازق
نخورد نفس و قرأت و نمون
تو بنو زاز کفایت شب و روز

از رُوح و حرف قرآن
نعت آن ببرد و جسم گوسر
بهر نامحمان ز پیش جمال
برده و پرده دار از شاه
داند آنکس که وی خبر دارد
نشد از دور طارم ازق
نخورد نفس و قرأت و نمون
تو بنو زاز کفایت شب و روز

اعلامی عرض که هر کس از راز عالم خفا
مستحق نماند تا غایت اصل خبر داند
داده است در حق و خلق تا بگویند
سود و درین رتبه حاکم
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت
از او مینی در ان اسرار است که در وقت غایبی چون از روی نشان نزولش بود و از برای این عظیم غایت

عظیم

گفته اند که در این کتاب یک قرن و پنجاه سال نوشته شده است و در آن هر چیزی که در عالم است از آنجا که در آسمان است تا آنجا که در زمین است از آنجا که در دریای است تا آنجا که در بیابان است از آنجا که در کوه است تا آنجا که در دریاچه است از آنجا که در هر یک از اینها است تا آنجا که در هر یک از اینها است از آنجا که در هر یک از اینها است تا آنجا که در هر یک از اینها است

که نیند همچو بیداران	که زیند همچو بیداران
حرف با او اگر چه میخواهد است	حرف با او اگر چه میخواهد است
چه شماري حروف را قرآن	چه شماري حروف را قرآن
چه حدیثِ حدیثِ گویی با آن	چه حدیثِ حدیثِ گویی با آن
کامل صورت ز صورت سلطان	کامل صورت ز صورت سلطان

فی ذیل سیر القرآن

کس ز بنی ساحت جز بیدیه جان	کس ز بنی ساحت جز بیدیه جان
من گویم اگر چه عثمانی	من گویم اگر چه عثمانی
ز دانش تو زان که خود مهوراند	ز دانش تو زان که خود مهوراند
حرف بی پای را از قرآن خوان	حرف بی پای را از قرآن خوان
چونکه باشد ز مو جان بی هفت	چونکه باشد ز مو جان بی هفت
سر قرآن زبان نداند گفت	سر قرآن زبان نداند گفت

این صورت آمل خاطر است که هر که در این کتاب است از آنجا که در آسمان است تا آنجا که در زمین است از آنجا که در دریای است تا آنجا که در بیابان است از آنجا که در کوه است تا آنجا که در دریاچه است از آنجا که در هر یک از اینها است تا آنجا که در هر یک از اینها است از آنجا که در هر یک از اینها است تا آنجا که در هر یک از اینها است

همچو که در این کتاب است از آنجا که در آسمان است تا آنجا که در زمین است از آنجا که در دریای است تا آنجا که در بیابان است از آنجا که در کوه است تا آنجا که در دریاچه است از آنجا که در هر یک از اینها است تا آنجا که در هر یک از اینها است از آنجا که در هر یک از اینها است تا آنجا که در هر یک از اینها است

مع کان کین از قبل میان تو خین هست
اوطان مع قطن که تو سرسک آن است
در سلطان و دادن آقاب در سلطان
اوسد و سبند تو در آستان و سبک
ایران است اما در بند چون آفتاب
ماه اول وقت در بند آستان
کسب کلیمت خورشید را هشت نشسته
در آستان و کین گرا هشت نشسته

بصورت میل و کین که محبوب و سلوک است
جان و خین و کسان و کین که در سبک است
عاض است که از سبک و آب است
انسان را باز دار در آب است
کین یا یکدیگر در با کنگ روزه هفت روز
و سبب اجنبی از آن با زمانه که چو
و کوزه پیروزه و دنیا به تو نصیب آمده چون
لطایف خامری چند روزه که رضای
زیند تو از نادانی گنج جا و دانی که رضای
حق است و قبل از اول فرخش که در واقع
جانندت نوزست معنی آنکه خاطر ترا آبتاز
بی روزه از آن گذشتند که آب سرد و کوزه
وضع در نظر داری معنی میفراید که آن در اول
نباشد ستر قرآن را که یک است با دلی با یک کوز
که صورت ترابای که در نهاد آب سرد و کوزه سرد
دل بینی یک با سنگت قرآنی که بنی است
نیوناید که این سکا عقل است که بنی است
و بدید هر که گشت عبد گل از قرآن در دل است
عقل است نشسته از کینه است در قرآن
دیده ستر اول معنی از آن کینه است
و باطن در باطن در آن کینه است
بهمی باطن در باطن در آن کینه است
عاصم که در باطن در آن کینه است
کما قبل و لغز آن کینه در باطن
عسری سکره

<p>هست دنیا بسان تابان در بیابان غفلت اند همه و اندرین بادیه هو او توان هست قرآن چو آب سرد و دلت حرف و قرآن تو ظرف است کان و کین زان نمایدت اوطان زان بماندت سخا دی روزه ستر قرآن پاک بادل پاک عقل کی شرح و لبط او داند</p>	<p>ق ۹ علی در وی بسان سرتاز مرگ همچون شبان خلق ره ریگ گریست همچو آب رون تو چو عامی تشنه در عرصات آب میخور بطرف در منگر که تو ز هست مهر در سلطان کاب سرد هست و کوزه پیروزه در دگوبید بصوت انده ناک ذوق او ستر ستر بگوید اند</p>
---	--

این که در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
این که در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
این که در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
این که در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
این که در میان غفلت بر سر بیخا در وقت
در میان غفلت بر سر بیخا در وقت

کمان کین از فصل طایف حین

تا درین مرتبتی که ترتیب است
تا درین عالمیکه پر صید است
بصیرت بدین بدل طوبی
بکن از بحر حرمت قرآن
عقل نبود دلیل اسرارش
نوگنون ناخفاط و غمازی
نوگشتی بسراود واقف
تا هوخواهی هواداری
چون جهان هوافر دگرفت
دیو بگرخت هم بدو از
شد هر میت ز سر او شیطان

تا درین مرکزی که ترکیب است
تا درین مرکزی که پر کید است
بزبان حرف خوان بدل معنی
عقل را پیش نطق او قربان
عقل عاجز شده است در کارش
نه سراوار پرده رازی
نرسیدی هنوز در موقف
کو دکی کن نه مرد این کاری
نیکی محض جای بد گرفت
یافت انگشتری سلیمان باز
چه عجب گرمانند از قرآن

علای سلک الله تعالی
که هر در آن در عجب بنامند
دیو برین گرفت و این عجب بنامند
رمان حال از زمین میزاید که از آن تا زمین

در زمین شگفت و در زمین
دشمنان العیال ان ادون
نظون القایر
دشمنان العیال ان ادون

معنی از این است که در این مرتبت
تا درین مرکزی که ترکیب است
تا درین مرکزی که پر کید است
بزبان حرف خوان بدل معنی
عقل را پیش نطق او قربان
عقل عاجز شده است در کارش
نه سراوار پرده رازی
نرسیدی هنوز در موقف
کو دکی کن نه مرد این کاری
نیکی محض جای بد گرفت
یافت انگشتری سلیمان باز
چه عجب گرمانند از قرآن

و این است که در این مرتبت
تا درین مرکزی که ترکیب است
تا درین مرکزی که پر کید است
بزبان حرف خوان بدل معنی
عقل را پیش نطق او قربان
عقل عاجز شده است در کارش
نه سراوار پرده رازی
نرسیدی هنوز در موقف
کو دکی کن نه مرد این کاری
نیکی محض جای بد گرفت
یافت انگشتری سلیمان باز
چه عجب گرمانند از قرآن

از این است که در این مرتبت
تا درین مرکزی که ترکیب است
تا درین مرکزی که پر کید است
بزبان حرف خوان بدل معنی
عقل را پیش نطق او قربان
عقل عاجز شده است در کارش
نه سراوار پرده رازی
نرسیدی هنوز در موقف
کو دکی کن نه مرد این کاری
نیکی محض جای بد گرفت
یافت انگشتری سلیمان باز
چه عجب گرمانند از قرآن

هر که در این کتاب را در بیاید
 از او واقف نظر خطی باشد
 هر که در این کتاب را در بیاید
 از او واقف نظر خطی باشد
 هر که در این کتاب را در بیاید
 از او واقف نظر خطی باشد

<p> صدف بی گهر بدون گل است تیر را قیمت از صدف باشد بشا سزد و در دریا بگهر نه سزاوار لولوی لالا است که از دراحت دل و جان است بست بجز محیط عالم جان ساحلش پر ز غود و از غنبر </p>	<p> گهر بی صدف درون دل است قیمت در نه از صدف باشد آنکه داند بدید فخر از قعر و آنکه بر شطر خط این دریا است سطر قرآن چون شطر ایمان است صفت لطف و عزت و آن قعر او پر ز در و پر ز گهر </p>
---	--

جان بی است ایمان را اگر خواهی که بر این
 جانب و شماره بدی که بر این
 سطر قرآن بپندم زاری که بر این
 بست زاری بر این سطر است
 از آن شد که در نظر دارد آدمی دوم
 اگر از سطر وی سرور دل حاصل شود
 و اگر از بی سطر آبی رحمت جان باشد
 و اگر از بی سطر عالم را بجزیت پیاپی
 به مقدر است که عالم را بجزیت پیاپی
 و اگر قدر و آنرا بجزیت پیاپی
 از بیجا است که لطف و عزت قرآنی
 بجزیت

گهر بی صدف درون دل است
 قیمت در نه از صدف باشد
 آنکه داند بدید فخر از قعر
 و آنکه بر شطر خط این دریا است
 سطر قرآن چون شطر ایمان است
 صفت لطف و عزت و آن
 قعر او پر ز در و پر ز گهر

در این عالم بی گهر و بی صدف
 محیط است لطف و عزت جان را
 در این جان بی گهر و بی صدف
 لطف و عزت قرآنی است
 سطر قرآن بپندم زاری که بر این
 بست زاری بر این سطر است
 از آن شد که در نظر دارد آدمی دوم
 اگر از سطر وی سرور دل حاصل شود
 و اگر از بی سطر آبی رحمت جان باشد
 و اگر از بی سطر عالم را بجزیت پیاپی
 به مقدر است که عالم را بجزیت پیاپی
 و اگر قدر و آنرا بجزیت پیاپی
 از بیجا است که لطف و عزت قرآنی
 بجزیت

علامت سکه
 در دنیا باشد که بجا
 نام او سکه است
 در دنیا باشد که بجا
 نام او سکه است

Handwritten notes at the top of the page, including phrases like "بیت اولی" and "بیت دوم".

<p>۱۶۰ کندت ابجد وفا تعلیم اب وجدان تو شمس پر دین را ابجد عاشقان همین باشد نظم این نکته سخت باریک است آیتی ز دوجان و دل بر خوان تا در دیکمائی دین یابی تا بدانی تو ز زتاب از سیم در میان چیست ز غمزد جانی روی خوب خود از نقاب سیاه بدر آید لطیف روح و بیک</p>	<p>چون قدم در خمی بران تعلیم چون جوانی تو ابجد دین را سیرت صادقان چنین باشد پرده روی روزت اریکست که همی گنج دولت باید دوجان تا در دو گوهر یقین یابی تا بیا بی تو درج در یتیم در جابصیت سز ربانی تا نماید بتو چو مهر و چو ماه چون عود سی که از نقاب تنگ</p>
---	---

فی هِدَايَةِ الْقُرْآنِ

<p>رسن او و غلافان جا بهی نور قرآن بسوی آن رسنست تا بیا بی سجات خویش مگر آب و بادت دهد آتش خاک</p>	<p>رُحْبَرِ اسْتِادِ عَاشِقَانِ اَبِي مَرَبِنِ جَاهِ جَانَتِ رَا طُوْبَسْت خَيْرُ وَ خُوْدُ رَا رَسَنِ بَجْكَ اَوْر وَ رَنَ گَشْتِي لَقَرِ جَاهِ هَلَاك</p>
---	--

Extensive handwritten marginalia on the left side, including a large vertical note that reads "از روی دولت...".

Handwritten notes at the bottom of the page, including phrases like "عاشقان حق را چون بر سر است" and "دفاعان جاهه نفس را چنان".

Handwritten note on the right margin: "در دوجان"

ایوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد
 ای یوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد

<p>خردت بشری در سن قرآن جنگ دره نین و بر آجابه تا به ان قاپ جان بدست آرند تا کنی بهرمان رسن بازی با چنین دیده در هر قرآن بای بند دلت تن و جالنت چو نشینی مقیم درین جابه دل تو سوره سغه خواند است</p>	<p>تو چو یوسف بجای از شیطان اگر همی یوسفیت باید و جابه را در مردان رسن به ان آرند تو رسن راهمی به ان سازی کس نماند و حرف از قرآن دست عقلت چو چرخ گرد است اگر ترا تحت و تاج باید و جابه یوسف تو بجابه در ماند است</p>
---	---

پسندای کارش و
 دل را هم ازین قیامت که بر نفسی آید
 تن را در جابه ای در وقتت هم که ایجا
 علی دره می ای در یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد

یوسف خویش را بر آجابه	رسن از دره سازد و لوازه
-----------------------	-------------------------

ای یوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد
 ای یوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد
 ای یوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد

ای یوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد
 ای یوسف بود آن ترا و جابه یوسف را آورد
 که در سوره یوسف در قرآن یوسف
 علی دره می ای در یوسف را آورد

سکه کبر سن
سکه اسکندر از ارباب درویش
سکه کبر سن
سکه اسکندر از ارباب درویش

سکه کبر سن
سکه اسکندر از ارباب درویش
سکه کبر سن
سکه اسکندر از ارباب درویش

که بخاندی مرابراه مجاز	خیره بکشد چون خران آواز
که شکسته جو خوب را سکنه	سروروی هر دم از شکسته
که جو خوال کرده از لغنه	متفوق هر دم از زخمه
آئی مدبر ز مدبری چنین	خواهم انصاف تو یوم الدین
در سرای مجاز از سر ناز	که بیا از راه و گم بنماز
جلوه کردی برای اجمازی	که بچونی و گم با از سیب

فی حلاوة القرآن

کی چشمتی طعم ولدت قرآن	چون زبان بر روی نبردی جان
از در تن بنظر جان آسئ	بماشای باغ قرآن آی
تا سجان تو جمله بنماید	آخه بود آخه هست آخه آید
تو در خشک جهان درون درون	آخه موجود شد کین فیکون
حکلهای که گشت اندو محکوم	همه گرد و ترا از و معلوم
نشو اند ترا صفات عدای	گشته پشت بعدق قصه سرا
مستمع چون کند سماع کلام	گیزدش نطق موی بر اندام
تا به بینی پدید ا خلاص	چون بخوانی تو سوره احاط

جانست که از وقت و جایز است
و معنی معلول است
و این قاریت که در آن اندر می خطاب
و در بی نقادیت که در آن اندر می خطاب
و در بی نقادیت که در آن اندر می خطاب
و در بی نقادیت که در آن اندر می خطاب

این قاریت که در آن اندر می خطاب
و در بی نقادیت که در آن اندر می خطاب
و در بی نقادیت که در آن اندر می خطاب
و در بی نقادیت که در آن اندر می خطاب

دانش مصلحت
دانش مصلحت
دانش مصلحت
دانش مصلحت

کتابخانه
کتابخانه
کتابخانه
کتابخانه

سبب آنست که
دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

۱ بر وجه صورت و حد آتش و ده	۱ باریکه	۱ نامه زار در دل خوش نه
۲ چون برون نامه آید از دل خوش		۲ پای او گیر و سوس و دوزخ کتر
۳ می نداید خبر تو ای شناس	ق	۳ که بعد بند و حیلت در یو اس
۴ آن همه دیو نفس در تو دم		۴ تا ز تو عقل و هوش تو بر دم
۵ ای درین با وید پیر از بیداد		۵ عمر را عمر خوانده شرمست یاد
۶ راه دین صنعت و عبادت		۶ سخو و تفریف و استعارت نیست
۷ این صفات از کلام حق دور است		۷ ضمن قرآن چو در مشهور است

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

دانشمندان بجهت راد و غیره
بافتند از پیش از آنکه از ایشان
که پیش از این بجهت راد و غیره
دانشمندان بجهت راد و غیره

حاله کان از جمال وزرق بود
بانگ او حال غرق سود نکرد
بر که در مجلسی سده بانگ کند
ورنه آه مرید عشق الهنج
از دوها گزینج برخیزد
چو گل اندر حقیر حیت حزی

هم چون فرعون بانگ غرق بود
آتش آشتیش دود نکرد
وانک ز اندیشه دود انگ کند
همچو ماریست خفته بر سر گنج
مه ره کا مش آتش انگیزد
چو گل اندر حقیر حیت حزی

آب دروغن چو در هم آمیزد
نور در صفوروغن آویزد

عالم بیچاره را در این عالم
چو جان نوزد و در این عالم
مازندت که قال باشد زمان
زادیم نفسی نعوم زمان
آن عالمی است که با آن عالم
انفوق قال است که با آن عالم
و اما این عالمی است که با آن عالم
مندی عالمی است که با آن عالم

و کاف بیایند و
بندهای داند که آواز ملک و دم
خود میباید و ملک است جلالت تاریکی
نیاید بیز بگوید و آنی است آینه است که او نورند
و این است حال کارگی ساقی
خامه در نوبت این چنین است که
چهار زنت از روی تکیه در نوبت
در دینک و دینک معده
و انجیل انداختن و
انفج صغیر و عشت انجیل
صفت مریدانی غننی در دل دارند
هر کسی که آتش غننی در سر
و انجیل با آتش غننی در سر
شکاست و در حقیقت امر
عالم غننی و در حقیقت امر
که با کفن حاصل شود و این
که با کفن حاصل شود و این
اوست و از مذکور شد که
نیز در بیانند و این است
که در هر من این است
با این عالمی است که با آن عالم
صوت است نفرت خیزد از آن
عالم جلک با هم و در این
که از آن در این آب دروغن
بس موهنی است که با آن عالم
با کف بی و غننی است که با آن عالم
صوت مانند آن است که با آن عالم
در بیان دروغن که در این عالم
در آن عالمی است که با آن عالم
از در و در آن عالمی است که با آن عالم
بهدارند و آن عالمی است که با آن عالم
صوت است که با آن عالم

صفت مریدانی غننی در دل دارند
هر کسی که آتش غننی در سر
و انجیل با آتش غننی در سر
شکاست و در حقیقت امر
عالم غننی و در حقیقت امر
که با کفن حاصل شود و این
که با کفن حاصل شود و این
اوست و از مذکور شد که
نیز در بیانند و این است
که در هر من این است
با این عالمی است که با آن عالم
صوت است نفرت خیزد از آن
عالم جلک با هم و در این
که از آن در این آب دروغن
بس موهنی است که با آن عالم
با کف بی و غننی است که با آن عالم
صوت مانند آن است که با آن عالم

صوت مانند آن است که با آن عالم
در بیان دروغن که در این عالم
در آن عالمی است که با آن عالم
از در و در آن عالمی است که با آن عالم
بهدارند و آن عالمی است که با آن عالم
صوت است که با آن عالم
صوت مانند آن است که با آن عالم
در بیان دروغن که در این عالم
در آن عالمی است که با آن عالم
از در و در آن عالمی است که با آن عالم
بهدارند و آن عالمی است که با آن عالم
صوت است که با آن عالم

صوت مانند آن است که با آن عالم
در بیان دروغن که در این عالم
در آن عالمی است که با آن عالم
از در و در آن عالمی است که با آن عالم
بهدارند و آن عالمی است که با آن عالم
صوت است که با آن عالم

عالمی است که با آن عالم

دانشمندانی که در این کتاب از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند

این چو با ده ز مغر عقل زدا	۱۸۳	وان چونکبا ز سر عامه ربای
این دشمن را خدا خود خواند		و آن شمن داروین برافشاند
این یکی سحر و این دیگر تخم		این یکی در امید و آن در بیم
همه ناخوب سیرتان بودند		همه اعمی بصیرتان بودند
عام قانع شده بر زمین		خاص مشغول در نشین زمین
دین حق روی خود نشان کرد		هر یکی دین بدعیان کرده
بدعت و شرک پر بر آورد		زندقه جمله سر بر آورد
این بطلبین هرزه در بند		وان بتخیل مبیده خرسند
کوش سرشان هوس شسته بود		هذیانشان هدی نموده زدو
شده نزدیک عام و انشمن		سفه و غیبت و فضولی پند

این دو آن از روی ترمیم تقابل اشارات است بر یک تقسیم ترگزوهای باطله از روی تقسیم لغز با اللدمن الشیطان الرحیم بادکبا با دتیرانی که آنرا در هندی صورتها خوانند اگر بصراحت جو بر روی بر تها می بیند که دفتر دفتر گفته آمده ایم از مغر عقل زدودن با ده دانسته باشی اگر گشایش من نفس با ده در آت ساختن ندانسته باشی هم سکه دشمن بت هندی صورت شمن خام سکه که آنرا هندیان بوجاری و پیکه خوانند و ایشان از اولاد بر جها باشند و بر جها باید اصل بر هم است و بر هم اصل باید است و آن ذات بخت است و اگر از بر هم بر سر معاشه سحر و تخم مراد از سحر اهل بر هم و طلسم اند و از اهل تخم مراد اجرام پرستان اند و در سحر و تخم

در این کتاب از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند

در این کتاب از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند

در این کتاب از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند و در بعضی جاها نیز از کتب دیگر نقل کرده اند

شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم
شکرست علی بن ابراهیم

خاص در بند شہوت و لذات
شند ز س گشته علم دین خدا
غز خود جسته در بجای علم
رستیہ از بیم بند و طلسم
خاصگان چون بجای باز شد
آن یکی رفتہ بر رہ موسی
کیش ز رتبی آشکارہ شد
ملک توران و ملک ایران
جنبہ تاختہ سومی شہرب
خانہ کعبہ گشتہ بجانہ

۱۸۵
عام در بند ہزل و ترامات
ہنگنان ز از غامی و ہرزہ درا
عقل پوشیدہ در میان علم
روی پوشیدہ چون الف در گم
عامہ ہم با سر مجاز شدند
وان دگر مقتدای اوعسی
برودہ رحم پاره پاره شد
شدہ از جو رکیدگر و ایران
فیل با ابرہہ ز مرغ حرب
بگرفته نصب برگانہ

اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم
اند علی بن ابراهیم

علی بن ابراهیم

عہ مندس فرسودہ شدن اندراس فرسودہ گشتن و نا بود شدن
ز از جز از بی چیز چیزیت ہمہ سے و این علم ہست کہ عقل
عقل حقیقت جوی در میان علم اصلی پوشیدہ شدہ ہمہ سے بند و طلسم سحر و تیرہ
کہ در زمانہ قدرت شایع بود الف در بسم گشتہ ایست از فن حرف جہد و راسم
الفی کہ بہت وصلی بہت چون حرفی بر سر آن آمد الف از میان نافہ کہ میدانی
و چون الف بہت بہت نسبت رہستی بالف خوش باشد ہمہ سے مجاز کلمہ کہ
مشعل شود در غیر معنی حقیقت در ہم جامی عبور گویند و معنی شعر نیکو دانی ہم
سہ سہ مومی ہوتا ہست و داشت تخیل و اقتدا بحسی متعجب و آن است

مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن
مضافات آن

عرب کہ ہذاست و بہ چشمت این ہاویہ پراکتیہ کما در آمد و کلمہ کہ کہ مدست بی از ہا بود بہ طار ہم علی
کہ در زمانہ قدرت شایع بود الف در بسم گشتہ ایست از فن حرف جہد و راسم
الفی کہ بہت وصلی بہت چون حرفی بر سر آن آمد الف از میان نافہ کہ میدانی
و چون الف بہت بہت نسبت رہستی بالف خوش باشد ہمہ سے مجاز کلمہ کہ
مشعل شود در غیر معنی حقیقت در ہم جامی عبور گویند و معنی شعر نیکو دانی ہم
سہ سہ مومی ہوتا ہست و داشت تخیل و اقتدا بحسی متعجب و آن است

<p>گفته شد ستر و نکته توحید خامه از سجده ریختن بردا از احد تا به احمد ای نادان چهل پایه بشوق بشتابی گر ببالاشوی بدین پایه فخر آدم صفی امام بشر قدتی سری ز رتبت او ای علایمی جو از احد گفتمی گفته آید کنون ز لغت بنی</p>	<p>فقط و جان یافت دولت محمد در ره لغت قالمش خم سا نیست راهی دراز تر چند آن اندر احد احد همی یا بی احمدت بخشد از احد مایه اول اندر شرف بخلق آخر قاب قوسی و می ز قربت او در معنی بشرح در سغتمی سرور انبیا خلیل و صفی</p>
---	--

<p>جان و الم فدای نامش باد صرف و قتم به اتمامش باد</p>

الحمد لله على الاختتام - والشكر لله على ختم الكلام وقد عرفنا
من شرح المقصد الاول بالتشريح والتحرير فنتخرج في مقصد الثاني في
التبيين والتفسير انشاء الله المستعان وهو حسي وعلية السلكان
والسلام على جميع الانبياء وخاصة على بيتنا خير المرسلين و آخر دعوانا

ان الحمد لله رب العالمين - تمام شد شرح باب نخستين
 از توضیحات علمای بر حدیقه حکیم سنائی که موسوم گشت
 به طریقه حدیقه و لقب شد به نیمیقه اینقه
 والسلام و به خیر تمام
 †

و کاتبه ریم فی التراب	بلوغ الخط و القطار
-----------------------	--------------------

بقلم فقیه حقیر نجم الدین نجابی سکنه موضع نوینکی سند هو
 ضلع سیالکوٹ
 †

نقطا يقه ريطا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تقریظ طریقه چکیده خامه عنبرین شمامه المعی ولودعی
ثانی نظامی و فخر فیضی فیاضی کمال الکمال افضل الشعر اموی
خواجہ محمد یوسف علی صاحب آگرہ اخبار سلمہ اللہ تعالیٰ

والشکر لواله العطايا
ابدانا العقل بالبيان
فرض و لاله الميامين
جائیکه نه آدم و ملک رفت
حتى قد كان قاب قوسين
دم رب مصليا عليه

المولب روالبرايا
اعطانا العلم بالعباني
فالتعت الخاتم النبیین
در دم بفرار نه فلک رفت
ما سرعه که طرفت العین
نهدی صلواتنا الیه

<p>مفتاح کُنُوزِ دِلکشای گل گشت قلوب اهل باطن بهر لبهاست نسخه درد جان بخش نسیم این شقایق مشکوٰۃ سراج دین ایمان مرگ دطاشد از چنان گم خیلی گلگشت این چمن کن میساز علاج قلب رنجور معنی رنگین و لفظ دلکش نورست زلمعه علای آتش زن خرمن عیوب است بجنیه گر دل گسنگها بنشانند غبار بر که افراشت غشهای دل تبه برون کرد صیقل گر زنگ کینه توزی</p>	<p>این شرح حدیقه سنایی زین شرح شکفت روح باتن این شرح صد و اهل دل کرد گلگسته گلشن حقایق مصلح ره سلوک و عرفان زین سحر حلال و عیسوی تم وحشت بدلت زند چو ناخن اشفتگی از دماغ کن دور مگر زبهار حرف حرفش مادی طریقه خدای معمار خرابه قلوب است بند خاطر شکستگیها گردی که بدل نشست برداشت دل گرمی اهل دل فزون کرد روشنگر شمع دل فروزی</p>
---	---

علای
 تخلص شایع غیبی
 علامتین جهان با در زبان
 گوارد و ام دولت

اندازه وصف و محال است
 قدر و صفش حد قلم نیست
 راه صفت عظیم جا نیست
 هیبات اراده تو هیبات
 از هوش خود ای خرد کجایی
 پایش آسمان بمویئے
 بس بخردی است این فضولی
 توصیف علاء دین زبستی
 ناقص چه زند بوصف آدم
 شبدر قلم شکافته سُم
 ای یوسف مصر حسن عادات
 این نغمه حد بر بط کس

در طاش خرد کمال است
 این مرحله طاقتم قدم نیست
 بس مشکل و دور دست راه است
 نادان بگذار شط و طامات
 یک لحظه ز بخودی برای
 گنجایش بجز در سبویئے
 ناید ز سبیله رسوئی
 تعبیر قیام از نشستی
 کامل بصفات نوع آدم
 ترسید و عقب فتاد بر دم
 اعرض عن هذه المعاملات
 این به که باین دعا کنی بس

از علاء دین حضرت شیخ
 در نوزدهم
 علیه السلام

ابقاء الله في لوصارو
 مادام اللیل والتبارک
 تمام شد

